II

(Muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

PÄÄTÖKSET

KOMISSION PÄÄTÖS,

annettu 26 päivänä tammikuuta 2010,

Ranskan La Postelle myöntämästä valtiontuesta C 56/07 (ex E 15/05)

(tiedoksiannettu numerolla K(2010) 133)

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2010/605/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ([1]) ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ([2])

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Komissio hyväksyi 21 päivänä joulukuuta 2005 La Posten pankki- ja rahoitustoiminnan siirron tämän La Banque Postale -tytäryhtiölle ([3]). Päätöksessään komissio korostaa, että La Poste -yhtiölle myönnettyä rajoittamatonta valtiontakausta koskevasta asiasta aloitetaan erillinen menettely.

(2) Komissio ilmoitti 21 päivänä helmikuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ([4]), jäljempänä 'menettelyasetus', 17 artiklan mukaisesti Ranskan viranomaisille alustavat päätelmänsä. Kyseisten päätelmien mukaan kyseessä voi olla rajoittamattoman valtiontakaus, joka perustuu La Posten asemaan ja jonka katsotaan olevan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan vastaista valtiontukea. Komissio kehotti viranomaisia esittämään huomautuksensa. Koska oletettu rajoittamaton valtiontakaus on ollut voimassa jo ennen 1 päivää tammikuuta 1958, komissio on soveltanut voimassa olevaa tukea koskevia sääntöjä edellä mainitun menettelyasetuksen 1 artiklan b kohdan mukaisesti ([5]).

(3) Komissio vastaanotti Ranskan viranomaisten vastauksen 24 päivänä huhtikuuta 2006.

(4) Komissio kehotti menettelyasetuksen 18 artiklan mukaisesti 4 päivänä lokakuuta 2006 Ranskaa poistamaan 31 päivään joulukuuta 2008 mennessä takauksen, joka on myönnetty La Posten kaikille sitoumuksille sen aseman perusteella.

(5) Komissio vastaanotti 6 päivänä joulukuuta 2006 Ranskan viranomaisten muistion, jossa kiistetään komission 4 päivänä lokakuuta 2006 päivätyssä kirjeessä esitetyt päätelmät.

(6) Tavattuaan kilpailuasioista vastaavat komission yksiköt, jäljempänä 'kilpailun PO', Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle 16 päivänä tammikuuta 2007 päivätyssä kirjeessään luonnoksen muutoksiksi, jotka koskivat 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun Ranskan lain nro 80–539 (loi relative aux astreintes prononcées en matière administrative et à l'exécution des jugements par les personnes morales de droit public, laki uhkasakkoihin tuomitsemisesta ja julkisoikeuden oikeushenkilöiden tuomioiden täytäntöönpanosta) ([6]), jäljempänä '16 päivänä heinäkuuta 1980 annettu laki', 12 päivänä toukokuuta 1981 annettua soveltamisasetusta ([7]), jäljempänä '12 päivänä toukokuuta 1981 annettu asetus'.

(7) Komission selvennyspyynnön jälkeen Ranskan viranomaiset toimittivat 1 päivänä helmikuuta 2007 vastaanotetun muistion, jossa selvitetään La Posten velkojien asemaa yhtiön joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin.

(8) Ranskan viranomaiset esittivät 19 päivänä maaliskuuta 2007 päivätyssä muistiossaan täydentävän ehdotuksen, jossa ne sitoutuvat yhdessä La Posten kanssa ilmoittamaan kaikissa La Posten rahoitussopimuksissa ja tarjousesitteissä, ettei takausta myönnetä.

(9) Komissio ilmoitti 29 päivänä marraskuuta 2007 päivätyssä kirjeessään Ranskalle, että se on päättänyt aloittaa tämän toimenpiteen osalta SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa säädetyn menettelyn, jäljempänä 'päätös menettelyn aloittamisesta'.

(10) Päätös menettelyn aloittamisesta on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([8]). Komissio on kehottanut kaikkia asianomaisia esittämään huomautuksensa toimenpiteestä.

(11) Komissio ei ole saanut asianomaisilta huomautuksia tästä aiheesta.

(12) Komissio vastaanotti Ranskan huomautukset 23 päivänä tammikuuta 2008 päivätyssä kirjeessä.

(13) Komissio julkaisi kilpailun PO:n internetsivuilla tarjouskilpailun, joka liittyi La Poste -yhtiölle myönnettyä Ranskan tasavallan rajoittamatonta valtiontakausta koskevaan tutkimuksesta. Määräaikaan eli 21 päivään huhtikuuta 2008 mennessä vastaanotettiin neljä tarjousta. Tutkimustoimeksiannon sai Sophie Nicinski, joka on oikeustieteen tohtori ja julkisoikeuden alan professori eri yliopistoissa ja joka on julkaissut artikkeleita yksityisoikeudellisille teollisuus- ja liikeyrityksille myönnetyistä valtiontakauksista. Asiantuntija, jäljempänä 'komission asiantuntija', luovutti raporttinsa 17 päivänä marraskuuta 2008.

(14) Koska lehdistössä esiintyi tietoja, joiden mukaan Ranskan hallitus oli hyväksynyt lakiesityksen La Poste -yhtiön aseman muuttamisesta, komissio tiedusteli Ranskalta 20 päivänä heinäkuuta 2009, suostuuko se sitoutumaan siihen, että La Poste muutetaan osakeyhtiöksi, jota koskevat yleisen lainsäädännön mukaiset saneeraus- ja selvitystilamenettelyt. Samassa kirjeessä komissio toimitti Ranskan viranomaisille asiantuntijansa raportin.

(15) Ranska ilmoitti 31 päivänä heinäkuuta 2009 lähettämällään muistiolla komissiolle, että 29 päivänä heinäkuuta 2009 pidetyssä valtioneuvoston istunnossa oli hyväksytty lakiehdotus La Poste -yhtiöstä ja postitoiminnasta. Siinä vahvistettiin La Poste -yhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi 1 päivästä tammikuuta 2010. Ranskan viranomaiset ilmoittivat niin ikään, että ne toimittavat myöhemmin huomautuksensa komission asiantuntijan raportista.

(16) Komission 9 päivänä syyskuuta ja 6 päivänä lokakuuta 2009 lähettämän kahden muistutuskirjeen jälkeen Ranska ilmoitti 27 päivänä lokakuuta 2009 toimittamassaan muistiossa huomionsa komission asiantuntijan raportista ja toimitti oikeustieteen professorin Guy Carcassonnen, jäljempänä 'Ranskan viranomaisten asiantuntija', lausunnon.

(17) Ranska antoi 11 päivänä joulukuuta 2009 La Poste -yhtiötä ja postitoimintaa koskevan lakiesityksen muutoksen, jossa lykättiin La Poste -yhtiön muuttamista osakeyhtiöksi maaliskuulle 2010.

2. **TOIMENPITEIDEN KUVAUS**

(18) Postin ja France Télécomin julkisten palvelujen järjestämisestä 2 päivänä heinäkuuta 1990 annetussa laissa nro 90–568 (relative à l'organisation du service public de la poste et à France Télécom) ([9]), jäljempänä '2 päivänä heinäkuuta 1990 annettu laki', entinen posti- ja telelaitoksen pääosasto muutettiin kahdeksi julkisoikeudelliseksi oikeushenkilöksi: La Poste ja France Telecom.

(19) Tiettyjä julkisoikeudellisia oikeushenkilöitä ei ole laissa määritelty hallinnollisiksi julkisiksi laitoksiksi (EPA) eikä julkisiksi teollisuus- ja liikelaitoksiksi (EPIC) ([10]). Tämä koskee esimerkiksi La Poste -yhtiötä. Ranskan korkein oikeus (Cour de Cassation) vahvisti kuitenkin 18 päivänä tammikuuta 2001 antamassaan (riita-asioita käsittelevän toisen jaoston) tuomiossa ([11]) periaatteen, jonka mukaan La Poste rinnastetaan EPIC-laitokseen ([12]). La Poste -yhtiön aseman oikeusvaikutukset ovat seuraavat:

2.1 *MAKSUKYVYTTÖMYYS- JA KONKURSSIMENETTELYJÄ EI SOVELLETA LA POSTE –YHTIÖÖN*

(20) La Poste on 2 päivänä heinäkuuta 1990 annetun lain 1 §:n mukaan julkisoikeudellinen oikeushenkilö. Ranskassa julkisoikeudellisiin oikeushenkilöihin ei sovelleta yleisen lainsäädännön mukaisia vaikeuksiin joutuneiden yritysten saneeraus- ja selvitystilamenettelyjä.

(21) Julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden poissulkeminen maksukyvyttömyys- ja konkurssimenettelyistä on seurausta julkisoikeudellisen oikeushenkilön yleisen taloudellisen koskemattomuuden periaatteesta, joka on tunnustettu Ranskan ja varsinkin korkeimman oikeuden oikeuskäytännössä 1800-luvun lopusta lähtien ([13]).

(22) Lisäksi yritysten saneeraus- ja selvitystilamenettelyistä 25 päivänä tammikuuta 1985 annetun lain nro 85–98 (redressement et à la liquidation judiciaires des entreprises) ([14]), jäljempänä '25 päivänä tammikuuta 1985 annettu laki', 2 §:ssä, jossa määritellään yleisen lainsäädännön saneeraus- ja selvitystilamenettelyjen soveltamista Ranskassa ja josta on tullut kauppalain (code du commerce) L620-2 §, säädetään seuraavaa: Saneeraus- ja selvitystilamenettelyjä on sovellettava kaikkiin kaupallisiin liikkeenharjoittajiin, kaikkiin ammattihakemistoihin rekisteröityneisiin henkilöihin, kaikkiin maatalousyrittäjiin ja kaikkiin yksityisoikeudellisiin oikeushenkilöihin. Tämän säännöksen sanamuodosta sekä Ranskan oikeuskäytännöstä ([15]) seuraa, ettei yleisen lainsäädännön mukaisia maksukyvyttömyysmenettelyjä sovelleta julkisoikeudellisiin oikeushenkilöihin.

2.2 *LA POSTE -YHTIÖÖN SOVELLETAAN 16 PÄIVÄNÄ HEINÄKUUTA 1980 ANNETTUA LAKIA JA PERIAATETTA VALTION LOPULLISESTA VASTUUSTA JULKISOIKEUDELLISTEN OIKEUSHENKILÖIDEN VELOISTA*

(23) La Poste -yhtiöön, joka on 2 päivänä heinäkuuta 1990 annetun lain mukaan julkisoikeudellinen oikeushenkilö, on sovellettava 16 päivänä heinäkuuta 1980 annettua lakia.

(24) Mainitun 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain 1 §:n II momentin mukaan silloin, kun lainvoimaisessa tuomioistuimen päätöksessä on tuomittu yhteisö tai julkinen laitos maksamaan päätöksessä vahvistettu rahamäärä, maksu on suoritettava kahden kuukauden kuluessa oikeuden päätöksen tiedoksiannosta. Jollei maksusuoritus tapahdu tämän määräajan kuluessa, kyseisessä läänissä toimiva valtion edustaja tai valvontaviranomainen antaa maksumääräyksen viran puolesta. Mikäli varat eivät riitä, kyseisessä läänissä toimiva valtion edustaja tai valvontaviranomainen lähettää yhteisölle tai laitokselle maksukehotuksen, jossa se kehottaa hankkimaan tarvittavat varat. Mikäli yhteisön tai laitoksen päättävä elin ei vapauta tai hanki näitä varoja, kyseisessä läänissä toimiva valtion edustaja tai valvontaviranomainen hankkii ne ja antaa maksumääräyksen viran puolesta.

(25) Toisaalta 12 päivänä toukokuuta 1981 annetun asetuksen 3–1 §:n 4 momentissa todetaan, että [jollei] maksua ole suoritettu näiden määräaikojen kuluessa ([16]), valtion edustaja tai valvontaviranomainen kirjaa menoerän maksuvelvoitteensa laiminlyöneen yhteisön tai julkisen laitoksen talousarvioon. Valtion edustaja tai valvontaviranomainen vapauttaa tilanteen mukaan tarvittavat varat joko pienentämällä vielä käyttämättömiä, muihin menoihin varattuja määrärahoja tai lisäämällä varoja. Lisäksi mainitun asetuksen 3–1 §:n 5 momentissa todetaan, että jollei yhteisö tai julkinen laitos ole viikon kuluttua määrärahojen kirjaamisen tiedoksiannosta antanut maksumääräystä erääntyneestä määrästä, valtion edustaja tai valvontaviranomainen antaa sen viran puolesta kuukauden kuluessa.

(26) Edellä mainittu 12 päivänä toukokuuta 1981 annettu asetus on kumottu ja korvattu julkisten yhteisöjen saamien sakkorangaistusten täytäntöönpanosta 20 päivänä toukokuuta 2008 annetulla asetuksella nro 2008–479 (l'exécution des condamnations pécuniaires prononcées à l'encontre des collectivités publiques). Uuden asetuksen 10 §:ssä toistetaan joka tapauksessa 12 päivänä toukokuuta 1981 annetun asetuksen 3–1 §:n 4 ja 5 momentin säännökset ([17]). Siinä ei näin ollen muuteta toimenpiteen sisältöä.

(27) Lisäksi 16 päivänä lokakuuta 1989 lähetetyssä yleiskirjeessä ([18]) todetaan, että jollei varoja ole riittävästi tai lainkaan, kuten 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain 1 §:n II momentissa todetaan, tulojen ja menojen hyväksyjä on niin ikään velvollinen ilmoittamaan asiasta velkojalle lähetettävällä kirjatulla ja vastaanottotodistuksella varustetulla kirjeellä ennen neljän kuukauden määräajan umpeutumista ja ilmoittamaan myöhemmin maksuun pantavan määrän suuruuden. Maksumääräys koskee joko koko erääntynyttä määrää, jollei varoja lainkaan ole, tai jäännössaldoa, jollei varoja ole riittävästi.

(28) Kaikista näistä säännöksistä ilmenee, että 16 päivänä heinäkuuta 1980 annettu laki ja sen soveltamissäädökset on tarkoitettu yksinomaan panemaan täytäntöön lainvoimaisiksi tulleet tuomioistuinten päätökset, joissa valtio, yhteisö tai julkinen laitos tuomitaan maksamaan jokin rahamäärä. Niissä ei vahvisteta saneeraus- tai selvitysmenettelyä.

(29) Toisaalta 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa ja sen soveltamissäädöksissä nimetään nimenomaan valtio toimivaltaiseksi viranomaiseksi julkisten laitosten velkojen perijänä. Valtiolla on merkittäviä oikeuksia: se voi antaa maksumääräyksen viran puolesta ja toisaalta hankkia riittävät varat. Tämän perusteella on tutkittava, missä määrin velkojien käytettävissä olevat, valtion vastuuseen perustuvat korvauksensaantimahdollisuudet voidaan La Poste -yhtiön maksun laiminlyöntien tapauksessa rinnastaa takaukseen.

(30) Kahden edeltävän seikan (maksukyvyttömyys- ja konkurssimenettelyjä ei sovelleta La Poste -yhtiöön ja 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain ja valtion lopullista vastuuta julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden veloista koskevan periaatteen soveltaminen La Poste -yhtiöön) lisäksi komissio on maininnut menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että tietyt EPIC-laitoksiin sovellettavat säännökset voivat koskea myös La Postea.

2.3 *PURETUN EPIC-LAITOKSEN VELVOITTEIDEN SIIRTO TOISELLE JULKISELLE LAITOKSELLE TAI VALTIOLLE*

(31) Julkisten teollisuus- ja liikelaitosten rahoituksen ja kirjanpidon sääntelystä 18 päivänä heinäkuuta 2002 annetussa kodifioidussa ohjeessa nro 02–060-M95 (l'instruction codificatrice sur la réglementation financière et comptable des établissements publics nationaux à caractère industriel et commercial) ([19]), jäljempänä 'kodifioitu ohje', todetaan, että julkista kirjanpitäjää käyttävän EPIC-laitoksen lakkauttamisen yhteydessä voi esiintyä kahdenlaisia tapauksia:

— vanha EPIC-laitos korvataan uudella julkisella laitoksella, joka ottaa haltuunsa ensiksi mainitun omaisuuden, oikeudet ja velvollisuudet;

— säädöksen mukaan julkinen laitos on purettu, jolloin laitoksen purkamisesta päättävässä tekstissä voidaan jo nimetä selvityksen tuloksena saatujen voittojen saaja, yleensä valtio ([20]).

(32) Kansallisten julkisten laitosten ja julkisten etuyhtymien perustamisen, muuttamisen ja lakkauttamisen liittyviä rahoitusjärjestelyjä koskevassa ohjeessa (Le guide sur l'organisation financière des créations, transformations et suppressions des établissements publics nationaux et des groupements d'intérêt public), joka on julkaistu 14 päivänä marraskuuta 2006 ja saatavissa Ranskan valtiovarainministeriön Internetsivuilta, jäljempänä 'rahoitusjärjestelyjä koskeva ohje', tarkennetaan ([21]): Laitoksen lakkauttavassa tekstissä on nimenomaisesti esitettävä suunnitelma lakkautetun laitoksen oikeuksien, omaisuuden ja velvollisuuksien siirrosta siihen rakenteeseen, joka jatkaa sen toimintaa tai omaisuuden hoitoa, (eli joko julkiselle laitokselle tai valtiolle) […]. Yleisemminkin on säädettävä, että uusi laitos korvaa ne oikeushenkilöt, joiden toimintaa se jatkaa, sille annettujen tehtävien täyttämiseksi tehtyjen sopimusten perusteella sille kuuluvien oikeuksien ja velvollisuuksien osalta.

(33) Vaikka kodifioidun ohjeen ja rahoitusjärjestelyjä koskevan ohjeen sääntöjä sovelletaankin pelkästään julkista kirjanpitäjää käyttäviin EPIC-laitoksiin, tietyt seikat viittaavat siihen, että myös muiden kuin julkista kirjanpitäjää käyttävien EPIC-laitosten velat siirretään niiden lakkauttamisen yhteydessä valtiolle tai toiselle julkiselle laitokselle.

(34) Esimerkiksi Charbonnages de France ilmoitti 31 päivänä joulukuuta 2000 päivättyyn rahoitustaseeseensa liittyvissä huomautuksissa, että EPIC-laitoksen kaikki oikeudet ja velvollisuudet on lakkauttamisen yhteydessä siirrettävä joko julkisoikeudelliselle oikeushenkilölle tai suoraan Ranskan hallitukselle ja siirron ehdot ja määräajat on tarkennettava kyseisen EPIC-laitoksen lakkauttamista annettavassa laissa. Tämä ei rajoitu pelkästään julkista kirjanpitäjää käyttäviin EPIC-laitoksiin, vaan on syytä todeta *Charbonnages de Francen* olevan ilman julkista kirjanpitäjää toimiva EPIC-laitos.

(35) Lisäksi tiettyjen luottoluokituslaitosten mukaan ERAP-laitoksen ([22]) mahdollisen purkamisen yhteydessä – vaikka myös ERAP on ilman julkista kirjanpitäjää toimiva EPIC-laitos – sen velkojen ja varojen erotus siirrettäisiin valtiolle. Fitchin ([23]) mukaan EPIC-laitoksena ERAP-laitosta eivät koske selvitystilamenettelyt. Se voidaan purkaa ainoastaan lainsäätämisjärjestyksessä, ja tämän perusteella sen velkojen ja varojen erotus kuuluu valtiolle. Moody'sin ([24]) mukaan ERAP-laitokseen ei voida kohdistaa selvitystilamenettelyistä päättävän tuomioistuimen määräämiä rakenneuudistuksia. Siksi yhtiön purkamisen yhteydessä sen varat/velat siirretään perustamisesta vastanneelle viranomaiselle eli valtiolle.

(36) Näiden seikkojen perusteella, ja vaikka La Poste -yhtiöllä ei olekaan julkista kirjanpitäjää ([25]), tässä yhteydessä on tutkittava, onko La Posteen sovellettava mahdollisen selvittämisen yhteydessä periaatetta, jonka mukaan velat siirretään valtiolle tai jollekin toiselle julkisoikeudelliselle oikeushenkilölle, koska La Poste rinnastetaan EPIC-laitokseen. Tämän vuoksi velkojalla olisi varmuus siitä, ettei se menetä saatavaansa, jolloin se voisi tyytyä alempaan korkoon tai myöntää edullisemmat ehdot tai maksuajat kuin tällaisen takauksen puuttuessa. Tällaisella siirrolla olisi siis samat vaikutukset kuin takauksella.

2.4 *MAHDOLLISUUS VALTIONKASSAN TILIEN KÄYTTÖÖN*

(37) Edelleen Fitchin ([26]) mukaan ERAP-laitoksen maksukykyisyys taataan sen suoralla pääsyllä valtionkassan tileihin. Koska ERAP on EPIC-laitos, on aiheellista tarkastella La Poste -yhtiön mahdollisuutta käyttää valtionkassan tilejä.

3. RANSKAN VIRANOMAISTEN HUOMAUTUKSET JA EHDOTUKSET

(38) Menettelyn aloittamista koskevan päätöksen seurauksena Ranskan viranomaiset toimittivat huomautuksensa ja ehdotuksensa komissiolle 23 päivänä tammikuuta 2008 päivätyllä kirjeellä. Kirje täydentää Ranskan viranomaisten aiemmissa kirjeissä esitettyjä huomautuksia ja ehdotuksia ([27]). Ne on esitetty tiivistäen menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä.

3.1 *RANSKAN VIRANOMAISTEN HUOMAUTUKSET*

(39) Ranskan viranomaiset kiistävät valtiontakauksen olemassaolon ja La Postelle myönnetyn taloudellisen edun.

3.1.1 TAKAUKSEN KIISTÄMINEN

(40) Ranskan viranomaisten mukaan julkisilla laitoksilla ei ole automaattista takausta niiden aseman perusteella (A), ja menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetty komission päätelmä on virheellinen (B).

A. ***Julkisilla laitoksilla ei ole automaattista takausta asemansa perusteella*** ([28])

(41) Ensinnäkään missään säädöksessä tai päätöksessä ei määritellä periaatetta, jonka mukaan valtio takaisi periaatteessa rajoittamattomasti EPIC-laitosten velat.

(42) Toiseksi oikeuskäytännössä on todettu, ettei takauksia ole. Ranskan korkein hallinto-oikeus (Conseil d'état) on katsonut muun muassa Société de l'hôtel d'Albea koskevassa päätöksessään ([29]), että kansallinen matkailun edistämiskeskus, joka on oikeushenkilö ja taloudellisesti riippumaton […] on julkinen laitos, jonka ottamia velkoja valtiota ei voida jälkikäteen velvoittaa suorittamaan; näin ollen julkisten töiden ministeri on perustellusti kieltäytynyt noudattamasta [velkojan] vaatimusta. Samaa päättelyä esitetään sovelletun korkeimman hallinto-oikeuden kahdessa paikallisyhteisöjä koskevassa päätöksessä, jotka on tehty asiassa Campoloro ([30]).

(43) Kolmanneksi finanssilaeista 1 päivänä elokuuta 2001 annetun orgaanisen lain (loi organique relative aux lois de finances) ([31]), jäljempänä 'LOLF', mukaan takaus voidaan myöntää vain yhden finanssilain säännöksen perusteella ([32]). Tämän vuoksi Ranskan viranomaisten asiantuntija ([33]) katsoo, ettei koko LOLF:n voimaantulon eli 1 päivän tammikuuta 2005 jälkeen ole voitu myöntää laillisesti minkäänlaista takausta. La Posten 1 päivän tammikuuta 2005 lähtien ottamilla veloilla ei siten ole epäsuoraa takausta. Ennen 1 päivän tammikuuta 2005 otettujen velkojen osalta Ranskan viranomaisten asiantuntija arvioi, että riidanalaisen päätöksen puuttuessa ei voida vahvistaa, olisiko päätelmä ennen 1 päivän tammikuuta 2005 annettujen takausten – joiden myöntämistä ei olisi nimenomaisesti sallittu finanssilaissa – raukeamisesta mahdollisesti hylättävä sillä perusteella, että velkojien perustuslailla suojattuja oikeuksia on kunnioitettava.

(44) Neljänneksi, jos EPIC-laitoksilla olisi valtiontakaus, niiden aseman muuttaminen edellyttäisi toimenpiteitä velkojien oikeuksien säilyttämiseksi. Tällaista järjestelyä ei kuitenkaan missään vaiheessa ole toteutettu. Kun posti- ja telelaitos 1 päivänä tammikuuta 1991 muutettiin itsenäiseksi oikeushenkilöksi (La Poste), valtio myönsi sitä vastoin 31 päivänä joulukuuta 1990 annetulla määräyksellä nimenomaisen takauksen ennen 31 päivää joulukuuta 1990 otetuille veloille, jotka siirtyivät La Postelle. Tämä ei olisi ollut tarpeen, jos La Postella olisi ollut sääntömääräisesti valtiontakaus EPIC-laitokseen rinnastettavana laitoksena. Lisäksi lainsäädännössä on myönnetty valtiontakaus tietyille ERAP:n ja Agence française du développement -viraston toiminnoille. Molemmat ovat EPIC-laitoksia.

(45) Lopuksi Ranskan viranomaiset lainaavat korkeimman hallinto-oikeuden riita-asioita käsittelevän jaoston entisen presidentin Labetoullen kirjoittamaa artikkelia ([34]). Labetoullen mukaan tämän takauksen myöntämiseen, hyötyyn ja laajuuteen ei liity oikeudellisesti minkäänlaista automaattisuutta [valtiontakaus, jota sovellettaisiin välittömästi lain nojalla valtion julkisiin laitoksiin].

B. ***Komission päätelmä takauksen olemassaolosta on virheellinen*** ([35])

a) **Yksittäisten saatavien takaisinmaksua ei taata**

1. *16 päivänä heinäkuuta 1980 annettu laki ei voi olla takauksen oikeusperusta*

(46) Ranskan viranomaisten mukaan ([36]) 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa valvontaviranomaiselle annetaan sijaantulo-oikeus oikeushenkilön toimeenpanoelimessä. Tämän vuoksi valvoja voi käyttää ainoastaan tämän toimeenpanoelimen toimivaltuuksia, joihin ei sisälly valtion talousarvion käyttömahdollisuutta. Tämän perusteella 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa ei siis säädetä valtion velvollisuudesta käyttää omia varojaan.

(47) Tämän tulkinnan tueksi Ranskan viranomaiset viittaavat 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain valmistelutyöhön. Lain käsittelyn yhteydessä hallituksen väitetään vastustaneen muutoksia, joiden tarkoituksena oli velvoittaa valtio maksamaan poikkeuksellista avustusta sellaiselle alueelliselle yhteisölle, jonka omat varat eivät riitä oikeuden päätöksen täytäntöönpanoon.

(48) Ranskan viranomaiset viittaavat myös oikeustieteelliseen kirjoitteluun ([37]). Artikkeleiden perusteella 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain 1 §:n ilmaus "y pourvoit" viittaa "substitution"-valtuuteen, josta todetaan, että periaatteessa sijaantulijalla on samat valtuudet kuin henkilöllä, jonka sijaan se tulee ("il est de principe que le substituant dispose des mêmes compétences que le substitué"). Poikkeuksellisen avustuksen myöntäminen ei kuulu sijaantulo-oikeuden piiriin ("hors de l'exercice d'un pouvoir de substitution"), eikä siitä myöskään säädetä 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa.

(49) Lopuksi Ranskan viranomaiset mainitsevat korkeimman hallinto-oikeuden asiassa Campoloro 10 päivänä marraskuuta 1999 ([38]) ja 18 päivänä marraskuuta 2005 ([39]) tekemät päätökset. Korkein hallinto-oikeus on katsonut, ettei valtion taloudellinen sijaantulo maksuvaikeuksiin joutuneen kunnan sijaan kuulu 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa säädettyihin velvollisuuksiin. Niin ikään selvittäessään, onko valtion vastuuseen aiheellista vedota virheen – tässä tapauksessa vakavan virheen – vuoksi, korkein hallinto-oikeus sulki periaatteessa pois mahdollisuuden ”lakisääteisiin” vastuisiin ja samalla takauksiin.

2. *Valtion ankaraan vastuuseen ei voida vedota pelkästään varojen riittämättömyyden perusteella*

(50) Ranskan viranomaiset esittävät lisäksi, ettei korvausmahdollisuuksia, joihin julkisoikeudellisen oikeushenkilön velkojilla voi olla oikeus tietyin rajoittavin ehdoin vastuuseen vetoamalla, voida rinnastaa minkäänlaiseen takaukseen. Takauksessa oletetaan, että takaaja ottaa vastatakseen takauksen saajaan kohdistuvat toimet. Jos kyseessä on virheestä vastaaminen tai – ankaran vastuun yhteydessä – oman toiminnan seurauksista vastaaminen, kyseessä ei voi olla takaus.

(51) Ranskan viranomaiset esittävät, ettei valtion vastuuseen voida missään tilanteessa vedota pelkästään sillä perusteella, ettei prefekti tai valvontaviranomainen ole voinut panna täytäntöön mitään saatavan korvaamisen mahdollistavaa toimenpidettä yhteisön tai julkisen laitoksen rahoitus- ja omaisuustilanteen vuoksi.

(52) Virheen – tässä tapauksessa vakavan virheen – osalta on ensinnäkin todettava, ettei se, ettei prefekti tai valvontaviranomainen ole käyttänyt valtuuksiaan tilanteessa, jossa minkään toimenpiteen avulla ei voida varmistaa, että yhteisö tai julkinen laitos korvaisi saatavan, ole sinällään virhe.

(53) Ainakin seuraavia kahta seikkaa voidaan käyttää perusteluna ankaran vastuun käsitteen torjumiseksi:

— Ensiksikin sen henkilön, jolta korvausta vaaditaan, vastuuseen voidaan vedota vain, jos henkilön tehtäväksi väitetty teko (tai sen tekemättä jättäminen) on ollut vahingon välitön syy. Varojen riittämättömyyden yhteydessä velkojan kärsimän vahingon alkusyynä ei kuitenkaan ole hallintoviranomaisen teko tai tekemättä jättäminen vaan yhteisön tai julkisen laitoksen maksukyvyttömyys.

— Toiseksi ankaran vastuun perustana on julkisten menojen tasapuolisuuden periaate. Ranskan viranomaisten mukaan tässä nimenomaisessa tapauksessa on vaikea selvittää, missä määrin velkojan kärsimä vahinko voisi perustella julkisten menojen tasapuolisuutta koskevasta periaatteesta poikkeamisen. Toisin kuin asiassa, joka johti ns. Couitéas-oikeuskäytäntöön ([40]), nyt käsiteltävässä asiassa mikään valtion viranomainen ei ole päättänyt jättää panematta tuomiota täytäntöön yleiseen etuun vedoten. Käsiteltävässä tapauksessa julkinen viranomainen ei käytännössä pystyisi toteuttamaan toimia, joilla pannaan täytäntöön oikeuden päätös ja maksetaan korvauksia velkojille, eikä syynä ole yleiseen etuun perustuvat velvoitteet. Ranskan viranomaisten mukaan pelkän maksukyvyttömyyden toteamisen perusteella ei voida vedota julkisten menojen tasapuolisuutta koskevasta periaatteesta poikkeamiseen. Mitä tulee menettelyn aloittamista koskevan komission päätöksen johdantolauseen 59 kappaleessa esitettyyn perusteluun, jonka mukaan ”voi olla mahdollista vedota valtion ankaraan vastuuseen, mikäli valtion edustaja asettaa julkisen palvelun jatkuvuuden velkojan velankorvausoikeuden edelle”, Ranskan viranomaiset myöntävät, että julkisen palvelun jatkuvuuden vaatimus velvoittaa valtion edustajaa 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa perustetun menettelyn täytäntöönpanon yhteydessä. Silti Ranskan viranomaiset katsovat, että vaikka tuomioistuin määräisi maksamaan velkojalle korvausta, korvaus johtaisi velkojan kannalta samaan tilanteeseen kuin yleisen lainsäädännön perusteella, sillä yleisen lainsäädännön perusteella omaisuus olisi luovutettu ja kaikki velkojat olisivat saaneet siitä saataviaan vastaavan osuuden. Tilanteessa ei siten koidu hyötyä velkojalle.

b) **[…]** (*)

1. *Yleisen lainsäädännön mukaisten saneeraus- ja selvitystilamenettelyjen soveltamattomuus julkisoikeudellisiin oikeushenkilöihin ei estä EPIC-laitoksen konkurssia tai konkurssimenettelyn käynnistämistä tällaista yhtiötä kohtaan*

(54) Ranskan viranomaisten mukaan komissio perustaa selvityksensä vuoden 2000 tiedonantoon takauksina myönnettävästä valtiontuesta ([41]) ja erityisesti sen 2.1.3 kohtaan, jossa ”komissio katsoo, että myös tavanomaista edullisemmat rahoitusehdot sellaisille yrityksille, joiden oikeudellinen muoto sulkee pois konkurssin tai muut maksukyvyttömyysmenettelyt taikka nimenomaan mahdollistaa valtiontakauksen tai sen, että valtio kattaa tappiot, ovat takauksina myönnettyä valtiontukea”.

(55) Ranskan viranomaiset huomauttavat, että perustamissopimuksen määräyksiä on sovellettava ensisijaisesti ennen takauksina myönnettävää valtiontukea koskevaa vuoden 2000 tiedonantoa. Viranomaiset ottavat esiin kaksi seikkaa, jotka niiden mukaan estävät mainitun tiedonannon soveltamisen käsiteltävänä olevassa asiassa:

— vuoden 2000 tiedonannossa takauksina myönnettävästä valtiontuesta korostetaan sitä, että mahdollinen valtiontuki johtuu ”edullisemmista rahoitusehdoista”, jotka perustuvat siihen, ettei konkurssimenettely ole mahdollinen; Ranskan viranomaisten mukaan komissio ei ole osoittanut tällaisten ”edullisempien rahoitusehtojen” olemassaoloa;

— vuoden 2000 tiedonannossa takauksina myönnettävistä valtiontuista tarkoitetaan tilannetta, jossa yhtiömuoto estää kaikki konkurssi- ja maksukyvyttömyysmenettelyt eikä mitään tiettyä menettelyä; Ranskan viranomaisten mukaan komissio ei ole osoittanut, etteikö La Poste voisi joutua konkurssiin ja ettei mikään maksukyvyttömyysmenettely ole mahdollinen.

(56) Ranskan viranomaisten mukaan 25 päivänä tammikuuta 1985 annettu laki on ainoastaan menettelylaki. Se, etteivät EPIC-laitokset kuulu sen soveltamisalaan, ei tarkoita, etteikö EPIC-laitos voisi joutua maksujen lakkautukseen, eikä se estä saneeraus-, selvitys- tai konkurssimenettelyn aloittamista tällaista yhtiötä vastaan.

2. *Velkoja ei saa mitään etua 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetusta laista johtuvan ”menettelyn” soveltamisesta verrattuna yleisen lainsäädännön mukaiseen menettelyyn*

(57) Selvitettyään menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 68 kappaletta Ranskan viranomaiset esittävät päätelmänään, että komissio käyttää kahta kriteeriä arvioidessaan, antaako erityisen maksukyvyttömyysmenettelyn soveltaminen oikeushenkilöön sille etua kauppaoikeuden soveltamisalaan kuuluviin yrityksiin verrattuna:

— julkisuus: La Posten maksukyvyttömyyden yhteydessä noudatettava menettely olisi määriteltävä ja julkistettava;

— samanarvoisuus: menettelyn olisi oltava joko yksityisoikeudellinen menettely tai sellainen menettely, joka antaa La Posten velkojille enintään yhtä laajat oikeudet kuin kauppaoikeutta sovellettaessa.

(58) Vaikka Ranskan viranomaiset kiistävätkin näiden kahden kriteerin noudattamisen välttämättömyyden [42] niiltä osin kuin komissio katsoo kriteerit välttämättömiksi ja riittäviksi, Ranskan viranomaiset käyttävät niitä selvittäessään, antaako 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain säännösten soveltaminen julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden velkojille etua verrattuna yleisen lainsäädännön mukaiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn kuuluvien yritysten velkojiin.

(59) Julkisuuden kriteerin osalta Ranskan viranomaiset katsovat, että luottoluokituslaitokset ovat todenneet aivan oikein, että 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa perustettua menettelyä sovelletaan EPIC-laitoksen maksukyvyttömyyden yhteydessä. Tästä ovat osoituksena komission mainitsemat luottoluokituslaitosten lausunnot ERAP:n yhteydessä.

(60) Samanarvoisuuden kriteerin osalta Ranskan viranomaiset erottavat toisistaan tapaukset, joissa julkisen palvelun jatkuvuusvaatimusta on sovellettava, ja tapaukset, joissa tällaista vaatimusta ei sovelleta.

i) 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa perustettu ”menettely” samanarvoisuustestin kannalta – ilman julkisen palvelun jatkuvuutta edellyttävää vaatimusta

(61) Ranskan viranomaisten mukaan noudatetaan seuraavanlaista menettelyä, jos La Poste ei kykene maksamaan takaisin velkojaan ja jos julkisen palvelun jatkuvuutta koskevaa vaatimusta ei noudateta: siinä epätodennäköisessä tapauksessa, että yritys joutuisi todistettavasti taloudellisiin vaikeuksiin, sen olisi ennen varojen riittämättömyyttä neuvoteltava ensin velkojiensa kanssa velkasaneeraussuunnitelman laatimiseksi. Mikäli suunnitelmaa ei katsottaisi riittäväksi tai se ei mahdollistaisi taloudellisten vaikeuksien ratkaisua eikä velkojien kanssa päästäisi uuteen sopuun, toisessa vaiheessa velkojat – tai osa niistä – voisivat viedä asian toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen velallista vastaan tuomion, jossa niiden saatavat tunnustetaan. Tällöin käytettäisiin 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa perustettua menettelyä. Sen seurauksena voisi olla valvontaviranomaisen sijaantulo La Posten johtoryhmään tapauksissa, joita velkojen maksaminen laitoksen varoista edellyttää. Mikäli 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain mukainen menettely pysähtyisi La Posten varojen riittämättömyyteen eikä valvontaviranomainen siten pystyisi vapauttamaan erääntyneen määrän maksamiseen tarvittavia varoja, koska luovutettavaa omaisuutta ei enää olisi, 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain mukainen menettely lopetettaisiin.

(62) Ranskan viranomaisten mukaan (olettaen, ettei julkisen palvelun jatkuvuutta koskevaa vaatimusta sovelleta) 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa perustetun ”menettelyn” soveltaminen voi siten johtaa La Posten kaikkien varojen realisointiin, mutta varojen osoittautuessa riittämättömiksi menettelyn avulla ei voitaisi korvata

kaikkien La Posten velkojien saatavia. Menettelyn päättyessä 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain soveltamisalaan kuuluvan oikeushenkilön velkojat olisivat yhdessä saaneet takaisin saman määrän kuin kauppaoikeuden soveltamisalaan kuuluvan oikeushenkilön velkojat eli omaisuuden realisoinnista saadun määrän.

(63) Tämä menettely poikkeaisi kauppaoikeuden nojalla sovellettavasta menettelystä vain kahdessa kohtaa:

— velkojia ei käsiteltäisi yhteisesti: toisin kuin yksityisoikeudellisessa menettelyssä, jossa velkojia käsitellään yhteisesti ja jossa näiden vahingot korvataan alenevassa etuoikeusjärjestyksessä suhteessa käytettävissä olevaan määrään, 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain mukainen menettely on erilainen niiltä osin, että ainoastaan velkojan oma toiminta mahdollistaa sen oikeuksien ajamisen. 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain lähtökohtana on velkojen aikajärjestykseen perustuva menettely;

— oikeuden määräämän selvitysmiehen ja pesänhoitajan kaltaista tehtävää hoitaa valtion edustaja hallintotuomarin valvonnassa (raskaan virheen valvonta, joka mainitaan marraskuussa 2005 asiassa Campoloro annetussa korkeimman hallinto-oikeuden tuomiossa).

(64) Ranskan viranomaiset katsovat, että menettelyn päättyessä velkojilla ei ole muutoksenhakumahdollisuutta. Ranskan viranomaisten mukaan valtion vastuuseen ei voida vedota ainoastaan varojen riittämättömyyden perusteella. Vastaavasti yksityisoikeudellista menettelyä sovellettaessa velkojien *henkilökohtainen kanneoikeus ei* poikkeustilanteita lukuun ottamatta *palaudu oikeuden* päätöksellä asetetun selvitystilan jälkeen ([43]).

ii) 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa perustettu ”menettely” samanarvoisuustestin kannalta, kun julkisen palvelun jatkuvuutta edellyttävä vaatimus otetaan huomioon

(65) Siinä tapauksessa, että julkisen palvelun jatkuvuudesta olisi huolehdittava, Ranskan viranomaiset myöntävät, että valtion edustaja voisi 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa sille annettuja valtuuksia käyttäessään päättää olla luovuttamatta tiettyjä omaisuuseriä, joita tarvitaan julkisen palvelun tehtävän suorittamiseen. Tietyn omaisuuden luovuttamatta jättäminen julkisen palvelun jatkuvuuteen liittyvistä syistä johtaisi siihen, että omaisuutta realisoitaisiin vähemmän ja velkojille korvattaisiin vastaavassa suhteessa vähemmän saatavia, jollei valtio maksaisi kyseisiä korvauksia. La Posten velkojat eivät täten saisi menettelyssä laajempia oikeuksia kuin kauppaoikeuden nojalla. Tällöin komission asettama samanarvoisuuden kriteeri periaatteessa täyttyisi Ranskan viranomaisten mukaan.

(66) Ranskan viranomaiset myöntävät silti, että tässä tapauksessa voitaisiin vedota valtion ankaraan vastuuseen, mikä johtaisi korvausten maksamiseen velkojille näiden kärsimän vahingon mukaan eli suurempiin määrin kuin niiden omaisuuserien markkina-arvo, jotka valtion edustaja on päättänyt lain perusteella jättää luovuttamatta. Ranskan viranomaisten mukaan tällaisen mahdollisen korvauksen seurauksena olisi vain se, että velkoja on samassa tilanteessa kuin yleistä lainsäädäntöä sovellettaessa, joten velkojalle ei tule samanarvoisuustestin perusteella yleisen lainsäädännön mukaista menettelyä laajempia oikeuksia.

(67) Ranskan viranomaiset päättelevät lopuksi, että 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa perustettu menettely täyttää komission asettamat samanarvoisuuden ja julkisuuden kriteerit, jotka riittävät osoittamaan, ettei etua muodostu. Viranomaiset katsovat, ettei näin ollen ole perusteltua saattaa La Postea välittömästi yleisen lainsäädännön raskaan ja monimutkaisen menettelyn piiriin.

3. *Komission mainitsemia säädöksiä, jotka koskevat velvollisuuksia laitoksen varojen loppumisen jälkeen, ei voida soveltaa La Posteen*

(68) Ranskan viranomaisten mukaan säädöksiä, jotka komissio mainitsee menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ja erityisesti sen johdanto-osan 69 kappaleessa, ei voida soveltaa La Posteen sellaisinaan eikä muutettuinakaan.

3.1.2 EDUN KIISTÄMINEN

(69) Ranskan viranomaisten mukaan komission selvitystä valikoivasta edusta on tarkasteltava kahdelta kannalta:

— päätelmä, joka perustuu vuoden 2000 tiedonantoon takauksina myönnettävästä valtiontuesta;

— selvitys väitetyn toimenpiteen oletetuista vaikutuksista luottoluokituslaitoksiin.

A. ***Komission vuoden 2000 tiedonanto takauksina myönnettävästä valtiontuesta ei anna käsiteltävänä olevassa asiassa vastausta kysymykseen edun olemassaolosta***

(70) Ranskan viranomaiset katsovat, että menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 77 kappaleessa komissio tulkitsee virheellisesti takauksina myönnettävää valtiontukea koskevan vuoden 2000 tiedonannon 2.1.3 kohtaa. Ranskan viranomaisten mukaan 2.1.3 kohta edellyttää, että kun kyseessä olevan yrityksen yhtiömuoto

estää konkurssi- tai maksu-kyvyttömyysmenettelyn soveltamisen, yrityksen muita edullisemmat lainaehdot ovat takauksena myönnettävää valtiontukea. Ranskan viranomaisten mukaan takauksina myönnettävää valtiontukea koskevan vuoden 2000 tiedonannon 2.1.3 kohdassa ei millään tavoin osoiteta, että komissio katsoo konkurssimenettelyn mahdollisuuden estävän yhtiömuodon antavan yrityksille tavanomaista edullisemmat rahoitusehdot.

(71) Lisäksi Ranskan viranomaiset katsovat, ettei La Poste kuulu takauksina myönnettävää valtiontukea koskevan vuoden 2000 tiedonannon 2.1.3 kohdan soveltamisalaan, koska kyseisessä kohdassa on kyse yrityksistä, joiden yhtiömuoto estää kaikenlaiset konkurssi- ja maksukyvyttömyysmenettelyt eikä mitään yksittäistä menettelyä. Ranskan viranomaisten mukaan komissio ei ole kuitenkaan osoittanut, etteikö La Poste voisi joutua konkurssiin ja ettei siihen voitaisi soveltaa mitään maksukyvyttömyysmenettelyä.

B. ***Ei valtiosta johtuvaa etua eikä valtion varoja***

(72) Menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdantoosan 79 kappaleessa komissio toteaa luottoluokituslaitosten vaikutukset yritysten saamien luottojen ehtoihin.

(73) Ranskan viranomaiset muistuttavat luottoluokituslaitosten heikkouksista ja esittävät, ettei luottoluokituslaitoksen esittämä kanta, jota ei ole tuettu yksityiskohtaisella analyysilla voimassa olevasta sääntelykehyksestä, riitä aiheuttamaan valtiosta johtuvaksi katsottavaa etua, joka voidaan luokitella valtiontueksi. Vaikka tämä arvio käytännössä antaisikin EPIC-laitokselle edullisemmat lainat, se ei antaisi sille oikeudellisesti eikä käytännössä pääsyä valtion varoihin, jotka ovat välttämätön edellytys valtiontuen toteutumiselle.

(74) Ranskan viranomaiset lisäävät vielä, etteivät luokituslaitosten analyysit ole juridisesti katsoen puolueettomia vaan perustuvat subjektiiviseen arvioon siitä, kuinka suuri valtion panos olisi tarkasteltavan yrityksen joutuessa vaikeuksiin.

C. ***Kehäpäätelmä***

(75) Ranskan viranomaisten mukaan komission päätelmä on kehäpäätelmä:

— komissio perustaa käsityksensä pääosin luottoluokituslaitosten arvioon, kun se pyrkii osoittamaan taloudellisen edun olemassaolon;

— markkinat ja luottoluokituslaitokset ovat ymmärtäneet, ettei La Postella ole valtiontakausta, mutta niillä ole edelleen epäilyjä, jotka perustunevat ainoastaan komission esittämään kantaan.

D. ***La Posten luottoluokitusvaikutusten kiistäminen***

(76) Ranskan viranomaisten mukaan menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ei vahvisteta, että La Posten luottoluokitus olisi tavanomaista parempi väitetyn rajoittamattoman valtiontakauksen vuoksi.

a) **Luottoluokituslaitosten lausunnot eivät riitä osoittamaan vaikutusta**

(77) Ranskan viranomaiset esittävät useita huomautuksia Standard and Poor'sin tutkimuksesta , jonka komissio mainitsee menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 80 kappaleessa. Tässä tutkimuksessa Standard and Poor's erottelee useita "government supported postal companies" -yhtiöiden luokkia, joiden perusteella Standard and Poor'sin määrittää kyseisen oikeushenkilön luokituksen selvittämiseksi käyttämänsä menetelmän.

(78) Ranskan viranomaiset huomauttavat, että kuuluminen luokkaan 1 ([44]) edellyttää varsin laaja-alaisten kriteerien täyttämistä, esimerkkeinä toiminnan luonteeseen ja taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen ympäristöön liittyvät kriteerit, mutta se ei sisällä viittauksia luokitellun toimijan yhtiömuotoon.

(79) Ranskan viranomaiset huomauttavat, että 22 päivänä marraskuuta 2004 Ranskan ja Italian postit oli luokiteltu luokkaan 2 ([45]). Ranskan viranomaiset päättelevät Standard and Poor'sin asiakirjasta, ettei Poste Italianen taloudellinen suorituskyky riitä perustelemaan Italian postin luottoluokitusta. Ranskan viranomaisten mukaan Italian posti hyötyy omistajansa luottoluokituksen vaikutuksesta omaan luottoluokitukseensa, vaikka Poste Italiane on yhtiömuodoltaan yleisen lainsäädännön mukainen osakeyhtiö SpA.

(80) Ranskan viranomaiset panevat merkille, että Standard ja Poor's lopulta luokitteli La Posten luokkaan 3 ([46]). Ranskan viranomaisten mukaan vuoden 2004 lopulta alkaneet merkittävät uudistukset ovat saaneet Standard and Poor'sin vähitellen muuttamaan La Posten luokituksen tähän kolmanteen luokkaan. Ranskan viranomaiset päättelevät tästä, ettei voida osoittaa, että La Posten luottoluokitus perustuu yksinomaan sen yhtiömuotoon tai mihinkään valtiontakausjärjestelmään ja että luottoluokitus voisi olla valtiontukea.

(81) Ranskan viranomaiset myöntävät kuitenkin, että Standard and Poor'sin vuoden 2004 tutkimuksessa viitattiin La Posten asemaan. Silti Ranskan viranomaiset vakuuttavat, että niiden Standard and Poor'sin kanssa tämän jälkeen käymät neuvottelut ovat selventäneet kysymystä. Ranskan viranomaiset ilmoittavat huomauttaneensa myös Fitchille siitä, ettei La Postella ole minkäänlaista valtiontakausta, ja luottoluokituslaitos on viranomaisten mukaan aloittanut tämän perusteella kysymyksen uudelleenkäsittelyn.

b) **Yksityissektorilla on runsaasti tapauksia, joissa tytäryhtiön luottoluokitus riippuu emoyhtiön luokituksesta**

(82) Ranskan viranomaisten mukaan vakavaraisen enemmistöosakkaan vaikutus, jonka luottoluokituslaitokset ovat maininneet Poste Italianen yhteydessä riippumatta sääntömääräisistä erityispiirteistä, esiintyy myös yksityisoikeudellisten konsernien yhteydessä. Ranskan viranomaiset mainitsevat esimerkkeinä Standard and Poor'sin 3 päivänä joulukuuta 2003 julkaistun tiedotteen AGF-yhtiöistä ([47]), tiedotteen Volkswagen Bank GmbH:sta ([48]) ja tiedotteen VWFS:stä ([49]). Ranskan viranomaisten mukaan tällainen lähestymistapa ei missään nimessä ole julkisen sektorin erityispiirre.

c) **La Posten luottoluokitus ei muuttuisi yhtiömuodon muuttuessa**

(83) Käsittelemällä Standard and Poor'sin La Postelle antamaa luottoluokitusta Ranskan viranomaiset pyrkivät osoittamaan, ettei luokitus riipu La Posten yhtiömuodosta.

(84) Ensiksi Ranskan viranomaiset esittävät, että huomioidensa esittämishetkellä Standard and Poor's määritteli La Postelle luokituksen AA- ja vakaat tulevaisuudennäkymät. Standard and Poor's perusteli luokituksen alentamista sillä, että konsernin rahoitusrakenne kärsii tulevaisuudessa La Posten maksaessa 2 miljardia euroa valtion virkamiesten eläkkeitä ja että La Posten itsemääräämisoikeus osakkeenomistajaansa nähden kasvaa. Ranskan viranomaisten mukaan tätä heikentymistä, joka ei johtunut La Posten yhtiömuodon muuttumisesta, ei voitaisi selittää, jos La Posten luottoluokitus olisi seurausta pelkästään sen asemasta.

(85) Toiseksi, vaikka Standard and Poor's käsittelee asiaa seikkaperäisesti ([50]) 3 päivänä huhtikuuta 2007 julkaisemassaan muistiossa, jonka komissio on maininnut menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 84 kappaleessa, Ranskan viranomaiset eivät pysty selittämään, miten La Poste on voitu luokitella 3 porrasta heikommaksi kuin valtio, jos sillä on valtiontakaus. Vastaavasti, jos luottoluokituslaitokset tulkitsisivat 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain säännöksiä siten, että niissä luodaan oikeushenkilöiden velkojien eduksi valtiontakaukseen rinnastettava järjestelmä, Ranskan viranomaiset eivät käsitä, miksi alueellisia yhteisöjä voidaan luokitella luokkaan BBB+, vaikka korkeimman hallintotason luokitus on AAA.

(86) Kolmanneksi Ranskan viranomaiset esittävät, että Standard and Poor'sin 3 päivänä huhtikuuta 2007 päivätty muistio perustuu yrityksen kaikkien vahvuuksien ja heikkouksien luettelemiseen, jolloin yhtiömuotoa ei mainita. Standard and Poor'sin mainitsemat kaksi seikkaa, joilla se perustelee antamaansa luokitusta, eli La Posten julkisen palvelun tehtävän taloudellinen merkittävyys ja osakkeenomistajien vahva tuki, ovat La Posten yhtiömuodosta riippumattomia seikkoja. Ranskan viranomaisten mukaan osakkeenomistajien vahva tuki ei tarkoita unionin lainsäädännön vastaista taloudellista tukea vaan valtion kiinnostusta La Posten kehittämiseen tavanomaisissa markkinaolosuhteissa ([51]). Ranskan viranomaiset päättelevät tästä, ettei yhtiömuoto ole luottoluokituksessa oleellinen seikka.

(87) Neljänneksi Ranskan viranomaiset muistuttavat, että samaisessa 3 päivänä huhtikuuta 2007 julkaistussa muistiossa luottoluokituslaitos tarkentaa, että se noudattaa edelleenkin ylhäältä alas -menetelmää, jonka mukaan oikeushenkilö voidaan luokitella peräti kaksi luokkaa heikommaksi kuin valtio. Luokituslaitoksen mukaan tämä menetelmä perustuu siihen, että valtion on tarkoitus pitää hallussaan 100 prosenttia La Posten osakekannasta keskipitkällä aikavälillä. Ranskan viranomaiset päättelevät, ettei tämä lähestymistapa millään tavoin perustu La Posten asemaan. Lopuksi Ranskan viranomaiset väittävät Standard and Poor'sin lainaukseen ([52]) nojaten, että osakkeiden tarjoaminen merkittäviksi – eikä suinkaan yhtiömuodon muutos – saisi Standard and Poor'sin omaksumaan La Posten kohdalla alhaalta ylös -menetelmän. Viranomaiset lisäävät, ettei tällainen menetelmävaihdos näkyisi välttämättä luottoluokituksen muuttumisena, koska La Posten perustekijöiden odotetaan kohenevan.

(88) Viidenneksi Ranskan viranomaiset palauttavat mieleen, että luottoluokituslaitoksen määrittämät tulevaisuudennäkymät ovat vakaat huolimatta siitä, että komissio on käynnistänyt menettelyn, joka koskee La Postelle sen aseman perusteella myönnetyksi väitettyä rajoittamatonta valtiontakausta. Vaikka asema vaikuttaisi yrityksen vakavaraisuuteen, yhtiömuodon muutoksen ennakoinnin pitäisi näkyä kielteisinä tulevaisuudennäkyminä ja epävakautena. Sitä paitsi Standard and Poor's perustelee vakaita tulevaisuudennäkymiä sillä, että valtion on tarkoitus säilyttää hallussaan 100 prosenttia yrityksen osakekannasta kahden vuoden aikana mahdollisesta yhtiömuotomuutoksesta huolimatta. Toisen Standard and Poor'sin lainauksen ([53]) perusteella Ranskan viranomaiset päättelevät, että Standard and Poor's on ottanut huomioon yrityksen oman tuottavuuden sekä mahdollisen muutoksen osakkeenomistajakunnassa määrittäessään luottoluokituksen kehittymistä mahdollisen yhtiömuodon muutoksen sijasta.

(89) Kuudenneksi Ranskan viranomaiset lainaavat Standard and Poor'sin toista muistiota vuodelta 2007 ([54]) ja korostavat, ettei luottoluokituslaitos vahvista omalta osaltaan komission väitettä, jonka mukaan yhtiömuotomuutoksesta seuraisi La Postella myönnettyjen rahoitusehtojen kohentuminen. Ranskan viranomaiset perustavat näkemyksensä Standard and Poor'sin lainaukseen, jonka mukaan La Posten luokitukset eivät ole muuttuneet tämän suosituksen vuoksi, koska katsomme, että La Posten aseman muutos ei välttämättä vähentäisi valtion vakaata tukea, joka vaikuttaa La Posten luokitukseen ja jolle on saatu lisävahvistus hallituksen äskettäisistä päätöksistä ([55]). Viranomaiset päättelevätkin, ettei La Posten asema ole vaikuttanut sen luottoluokitukseen.

E. ***La Posten rahoitusehtoihin kohdistuvan vaikutuksen kiistäminen***

(90) Lopuksi Ranskan viranomaiset tarkastelevat La Posten todellisia rahoitusehtoja selvittääkseen, vaikuttaako väitetty valtiontakaus niihin vai ei.

(91) Ranskan viranomaisten mukaan niin komission ilmoitus väitetyn takauksen olemassaolosta, sen väitetystä unionin lainsäädännön vastaisuudesta ja sen piakkoinen lakkaaminen seurannaisvaikutuksena kuin Ranskan viranomaisten luottoluokituslaitoksille ja lehdistölle esittämät ilmoituksetkin, joissa ne kiistävät takauksen olemassaolon, eivät ole vaikuttaneet mitenkään La Posten rahoitusehtoihin. Lokakuussa 2006, pian sen jälkeen kun komissio oli julkaissut suosituksensa aiheellisiksi toimenpiteiksi, La Poste laski liikkeelle 1,8 miljardin euron obligaatiolainan, joka erääntyy 7 ja 15 vuoden kuluttua. La Poste mainitsi suosituksen tarjousesitteessään ja tarkensi sijoittajille järjestetyissä tilaisuuksissa, ettei sillä ole valtiontakausta. Liikkeeseenlaskun päätteeksi La Posten rahoituksen hinta ei ollut merkittävästi muuttunut ([56]). Nämä kaksi emissiota merkittiin suurelta osin sellaisten eurooppalaisten investoijien nimiin, joiden profiili on La Postelle tyypillinen ja jotka yleensä pitävät obligaatiot hallussaan niiden erääntymiseen asti. Ranskan viranomaiset päättelevät, että komission ilmoitus, jossa vaadittiin lopettamaan väitetty takaus, ja julkisuus, jota valtion kanta tähän kysymykseen sai, eivät ole vaikuttaneet La Posten rahoitusehtoihin obligaatiomarkkinoilla. Markkinat katsoivat, etteivät La Posten rahoitusehdot perustu minkäänlaisen oikeudellisen tai tosiasiallisen takauksen olemassaoloon.

(92) Ranskan viranomaiset esittävät päätelminään seuraavaa:

— menettelyn aloittamista koskevassa komission päätöksessä esitetty päättely on virheellinen: La Postelle ei ole myönnetty mitään takausta;

— komissio ei ole näyttänyt toteen, että La Poste on saanut etua, joka perustuu sen asemaan;

— komissio ei ole näin ollen näyttänyt toteen La Postelle myönnettyä valtiontukea.

3.2 *RANSKAN VIRANOMAISTEN EHDOTUKSET*

(93) Poistaakseen komission epäilykset Ranskan viranomaiset ovat silti ilmoittaneet, että jos komissio suostuu lopettamaan menettelyn menettelyasetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti päätöksellä, ettei valtiontukea ole myönnetty, viranomaiset ovat valmiit toteuttamaan seuraavat toimenpiteet:

— selventämään 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain soveltamisasetusta;

— lisäämään La Posten velkoja koskeviin sopimuksiin merkinnän siitä, ettei takausta ole;

— ottamaan käyttöön järjestelyn, jolla La Poste luovuttaa valtiolle takaisin mahdollisen spreadiin kohdistuvan kielteisen vaikutuksen, joka johtuu siitä, että La Posteen ei sovelleta yleisen lainsäädännön maksukyvyttömyysmenettelyjä.

3.2.1 16 PÄIVÄNÄ HEINÄKUUTA 1980 ANNETUN LAIN SOVELTAMISASETUKSEN SELVENTÄMINEN

(94) Ranskan viranomaisten mukaan tarkoitus ei ole muuttaa kiistanalaisten säännösten sisältöä, vaan ainoastaan selventää niiden tulkintaa. Niinpä viranomaiset ehdottavatkin lain soveltamisasetusta muutettavaksi ([57]). Muutos koskisi asetuksen 3–1 §:n neljättä momenttia, jossa järjestetään prefektille tai valvontaviranomaiselle annetut valvontavaltuudet. Muutoksen avulla voitaisiin poistaa kaikki komission epäilykset, jotka liittyvät ranskankielisen ilmaisun ”y pourvoit” soveltamiseen. Viranomaiset ehdottavat siis tarkennettavaksi, että valtion edustaja tai valvonnasta vastaava viranomainen vapauttaa varat yhteisön tai laitoksen talousarviosta.

(95) Näin muutettuna asetuksen säännös kuuluisi:

Jollei maksua ole suoritettu näiden määräaikojen kuluessa, valtion edustaja tai valvontaviranomainen kirjaa menoerän maksuvelvoitteensa laiminlyöneen julkisen laitoksen tai yhtiön talousarvioon. Valtion edustaja tai valvontaviranomainen vapauttaa tarvittavat varat laitoksen tai yhtiön talousarviosta joko pienentämällä vielä käyttämättömiä, muihin menoihin varattuja määrärahoja tai lisäämällä varoja. (Muutos alleviivattu.)

(96) Ranskan viranomaisten mukaan tämä ehdotus, joka liittyy menettelyn aloittamista koskevaa päätöstä edeltävien keskustelujen yhteydessä esitettyihin huomautuksiin ja toimitettuihin kommentaareihin, estää prefektiä tai valtion edustajaa kasvattamasta kyseisen yhteisön tai laitoksen varoja valtiontuella tai sijoittamalla julkisia varoja 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain mukaisen menettelyn puitteissa.

3.2.2 LA POSTEN VELKOJA KOSKEVIIN SOPIMUKSIIN LISÄTTÄVÄ MERKINTÄ SIITÄ, ETTEI TAKAUSTA OLE

A. ***Ranskan viranomaisten alkuperäinen ehdotus***

(97) Menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdantoosan 59 kappaleessa komissio katsoo, että Ranskan viranomaisten ehdotus 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain soveltamisasetuksen muuttamiseksi ei anna mahdollisuutta estää, että La Posten varojen loppuessa velkoja, jolle ei ole korvattu saatavaansa vuoden 1980 lain soveltamisen nojalla, voisi oikeudessa vedota valtion vastuuseen julkisten menojen tasapuolisuutta koskevan periaatteen rikkomisen vuoksi.

(98) Vaikka Ranskan viranomaiset kiistävätkin, että valtion vastuuseen voitaisiin vedota pelkästään La Posten maksukyvyttömyyden perusteella, ne esittävät komission epäilysten hälventämiseksi hyväksyttyyn riskiin perustuvan ehdotuksen. Tällainen poikkeus, joka soveltuu yhtä lailla valtion vastuuseen virheen yhteydessä kuin ankaraan vastuuseenkin, perustuu periaatteeseen, jonka mukaan vahinko, joka johtuu tilanteesta, jolle uhri on tieten tahtoen altistunut, ei anna oikeutta korvaukseen (vrt. korkeimman hallinto-oikeuden tuomiot asioissa Sille ([58]) ja Meunier ([59]).

(99) Varmistaakseen tämän poikkeuksen soveltamisen Ranskan viranomaiset siis ehdottavat, että ne vahvistavat virallisesti La Posten velkojille, ettei näiden saatavalla ole valtiontakausta ja että maksukyvyttömyystilanteessa valtiota ei voida velvoittaa suorittamaan saatavaa yrityksen sijaan. Tällainen tieto ei ole lain vastainen, koska laissa ei millään tavoin säädetä siitä, että valtion tulisi La Posten maksukyvyttömyystilanteessa suorittaa yrityksen sijaan sen velat.

(100) 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain soveltamisasetuksen selvennyksen ohella Ranskan viranomaiset sitoutuvat siis La Posten kanssa yhdessä tekemään kunkin rahoitusoperaation yhteydessä seuraavan merkinnän rahoitussopimukseen (jokaiseen sopimuksen piiriin kuuluvaan instrumenttiin):

Emissiolla/ohjelmalla/lainalla ei ole minkäänlaista suoraa tai välillistä valtiontakausta. Maksukyvyttömyystapauksessa valtiolla ei ole velvollisuutta hoitaa La Posten puolesta velan takaisinmaksua.

B. ***Menettelyn aloittamista koskevassa komission päätöksessä esitetyt epäilykset***

(101) Menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdantoosan 61 kappaleessa komissio toi julki epäilyksensä edellä mainitusta Ranskan viranomaisten ehdotuksesta:

— hyväksyttyä riskiä koskeva poikkeus on oikeuskäytännössä määritelty sääntö, joka voi muuttua;

— tämä ehdotus, joka perustuu julkisoikeuden perustaviin periaatteisiin toissijaisten oikeudellisten välineiden kautta, vaikuttaa puutteelliselta, sillä nämä välineet voidaan varsin helposti kumota ristiriidan ilmetessä;

— lisäksi on huomioitava, etteivät La Posten saatavat ole luonteeltaan pelkästään rahoituksellisia vaan myös kaupallisia ja muuntyyppisiä; näitä tapauksia ei kuitenkaan huomioida Ranskan viranomaisten täydentävässä ehdotuksessa.

C. ***Ranskan viranomaisten vastaukset epäilyksiin***

(102) Kuten edellä on todettu, Ranskan viranomaisten mukaan valtion ankaraan vastuuseen ei voida vedota pelkästään La Posten varojen riittämättömyyden perusteella. Valtion velvoittaminen vastuuseen edellyttää, että valtio on tehnyt päätöksen toimia tai olla toimimatta, ja tässä yhteydessä käytännön toimiminen on mahdotonta. Ranskan viranomaisten ehdotuksella ei siten ole arvoa velkojille tarkoitettuna täydentävänä selventävänä toimenpiteenä, koska ehdotus mahdollistaa muutoinkin kaiken valtion ankaran vastuun kieltämisen hyväksytyn riskin poikkeuksen perusteella.

(103) Ranskan viranomaisten mukaan komission ensimmäisessä vastaväitteessä käytännössä todetaan, että vaikka jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä ei olekaan asiaa koskevaa säännöstä, pelkkä oikeuskäytännön äkillinen muuttuminen eli kansallisen lainsäädännön muutos riittäisi perustelemaan valtiontuen. Ranskan viranomaiset kiistävät tämän päättelyn. Niiden mukaan hyväksytyn riskin poikkeus on oikeuskäytännössä useita kertoja vahvistettu julkisoikeudellinen yleisperiaate, jota ei ole missään vaiheessa kiistetty ja jota on laajalti kommentoitu. Komissio ei voisi perustella mahdollista tukitoimenpidettä lainsäädännön mahdollisella muuttumisella, joka on tässä nimenomaisessa tapauksessa erittäin epätodennäköistä.

(104) Komission toinen vastaväite koskee toissijaisia oikeudellisia välineitä, jotka olisi helppo kumota ristiriidan ilmetessä. Lait ja asetukset ovat luonnollisesti ensisijaisia sopimuksiin verrattuna. Jotta komission vastaväitteellä olisi todellinen pohja, komission olisi vedottava ylemmäntasoiseen säädökseen. Ranskan tasavallan viranomaisten mukaan mikään ei tue tätä komission vastaväitettä.

(105) Sitä vastoin Ranskan viranomaiset myöntävät päteväksi kolmannen vastaväitteen, jossa todetaan, etteivät joukkolainaemissiot ole ainoita saatavia synnyttäviä välineitä, joskin sen vaikutus on rajallinen La Posten yhteydessä, koska rahoitusvelat ovat La Posten pääasiallisia velkoja ja ne perustuvat erittäin suurelta osin obligaatioihin.

D. ***Ehdotuksen laajennus***

(106) Ranskan viranomaiset siis tarkensivat, että ne olisivat valmiit laajentamaan takauksen puuttumista koskevaa merkintäehdotustaan koskemaan kaikkia saataviin liittyviä sopimuksia, jos komissio lopettaisi muodollisen tutkintamenettelyn menettelyasetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaisella päätöksellä. Ranskan viranomaisten mukaan laajennuksen ansiosta voitaisiin estää riski, että valtion ankaraan vastuuseen vedotaan pelkästään La Posten maksukyvyttömyyden perusteella. Lisäksi vetoamisesta valtion ankaraan vastuuseen sillä perusteella, että valvontaviranomainen on päättänyt olla luovuttamatta julkisen palvelun jatkuvuuden kannalta välttämättömiä varoja, ei aiheutuisi muita vaikutuksia kuin La Posten velkojien joutuminen tilanteeseen, jossa ne olisivat olleet osakeyhtiön velkojina.

E. ***Ranskan viranomaisten kanta toimenpiteiden luokitteluun valtiontueksi heidän ehdotustensa jälkeen***

(107) Ranskan viranomaisten mukaan edellä ehdotetut kaksi toimenpidettä auttaisivat selventämään La Posten velkojien oikeuksia. Tämän seurauksena Ranskan viranomaisia ei voitaisi enää katsoa, kuten menettelyn aloittamista koskevan komission päätöksen johdanto-osan 74 kappaleessa tehdään, vastuullisiksi La Posten velkojien taholta syntyneistä oletuksista takauksen olemassaolosta eikä Ranskan viranomaisten enää voitaisi katsoa ylläpitävän tahallisesti epäselvää oikeudellista tilannetta, joka saattaa johtaa siihen, että valtio on velvollinen korvaamaan La Posten velat, jos tämä ei enää kykene vastaamaan sitoumuksistaan.

(108) Ranskan viranomaisten mukaan se, ettei La Posteen sovelleta yleisen lainsäädännön maksukyvyttömyysmenettelyjä vaan 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain säännöksiä, ei voi johtaa päätelmään valtiontakauksen olemassaolosta. Ehdotetut selvennystoimenpiteet riittävät estämään valtion kaiken vastuun suhteessa markkinoiden väitettyyn uskoon tällaisen takauksen olemassaolosta.

(109) Näissä olosuhteissa minkään mahdollisen vaikutuksen ei voitaisi katsoa olevan lähtöisin valtiosta. Toimenpiteen johtumista valtiosta koskeva kriteeri ei siis täyttyisi, toisin kuin komissio väittää menettelyn aloittamista koskevan päätöksensä johdanto-osan 76 kappaleessa.

(110) Samalla tavoin menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 75 kappale, jossa komissio viittaa vuoden 2000 tiedonantoon takauksina myönnettävästä valtiontuesta valtion varojen käytön perusteluksi, ei myöskään ole perusteltu, koska mikään seikka ei puolusta enää valtiontakauksen olemassaoloa.

3.2.3 TAKAISINLUOVUTUSJÄRJESTELY

(111) Ehdotetun järjestelyn täydentämiseksi Ranskan viranomaiset olisivat valmiit tarkastelemaan komission kanssa seuraavaa lähestymistapaa.

(112) Ehdotettu lähestymistapa perustuu komission selvitykseen takauksina myönnettävää valtiontukea koskevan vuoden 2000 tiedonannon 2.1.3 kohdassa: ”Komissio katsoo, että myös tavanomaista edullisemmat rahoitusehdot sellaisille yrityksille, joiden oikeudellinen muoto sulkee pois konkurssin tai muut maksukyvyttömyysmenettelyt taikka nimenomaan mahdollistaa valtiontakauksen tai sen, että valtio kattaa tappiot, ovat takauksina myönnettyä valtiontukea”. Komissio ilmoittaa menettelyn aloittamista koskevan päätöksensä 114 kohdassa samaten, että se pitää ongelmallisena sitä, että Ranska ei kaikin mahdollisin keinoin pyri estämään sitä, että asemasta aiheutuu taloudellisia vaikutuksia kilpailulle avoimilla markkinoilla toimivan yrityksen eduksi.

(113) Ranskan viranomaiset kiistävät, että La Posteen olisi sovellettava valtiontakauksena myönnettävää valtiontukea koskevan vuoden 2000 tiedonannon 2.1.3 kohtaa. Viranomaisten mukaan komissio ei ole pystynyt osoittamaan, että se, ettei La Posteen sovelleta yleisen lainsäädännön maksukyvyttömyysmenettelyjä, olisi johtanut muita edullisempiin rahoitusehtoihin.

(114) Silti Ranskan viranomaiset ovat ehdottaneet komissiolle, että ne tutkisivat komission kanssa yhdessä sellaisen palautusmenettelyn käyttöönottoa, jossa La Poste siirtäisi valtiolle suoraan euromääräisenä *spreadiin* mahdollisesti kohdistuvan negatiivisen vaikutuksen, joka liittyy siihen, ettei La Posteen sovelleta yleisen lainsäädännön maksukyvyttömyysmenettelyjä. Laskennassa käytettäisiin komission vahvistamaa mekanismia, joka voitaisiin tarkastaa. Ranskan viranomaisten mukaan tällaisen lähestymistavan käyttö täydentäisi edellä mainittuja selvennysehdotuksia ja poistaisi lopullisesti riskin valtiontuesta.

4. ARVIOINTI TUESTA

4.1 *TUEKSI LUOKITTELU*

(115) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätään: ”Jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.

4.1.1 RAJOITTAMATTOMAN VALTIONTAKAUKSEN OLEMASSAOLO: VALTION VAROJEN KÄYTTÖ

(116) Kuten menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 56 kappaleessa on todettu, EPIC-laitokseen rinnastettavan julkisoikeudellisen oikeushenkilön asemansa ansiosta La Postella on erityinen oikeudellinen asema sekä sen velkojien saatavien korvaamisen että olemassaolon jatkumisen suhteen maksukyvyttömyystilanteessa.

(117) Aluksi komissio palauttaa mieleen, ettei La Posteen sovelleta yleisen lainsäädännön mukaisia vaikeuksiin joutuneiden yritysten saneeraus- ja selvitystilamenettelyjä ([60]). Ranskan viranomaiset eivät kiistä tätä, mutta kieltävät La Posten eduksi myönnettävää valtiontakausta vastaavan mekanismin olemassaolon. Silti SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamista valtiontukiin takauksina koskevan komission tiedonannon, jäljempänä 'vuoden 2008 tiedonanto takauksista', 1.2 kohdan 2 alakohdan neljännen luetelmakohdan mukaan ([61]) myös tavanomaista edullisemmat rahoitusehdot sellaisille yrityksille, joiden oikeudellinen muoto sulkee pois konkurssin tai muut maksukyvyttömyysmenettelyt taikka nimenomaan mahdollistaa valtiontakauksen tai sen, että valtio kattaa tappiot, ovat takauksina myönnettävää valtiontukea. Tämän vuoksi on aiheellista tutkia Ranskan viranomaisten väitteitä, joilla pyritään osoittamaan, ettei valtiontakausta ole.

A. ***Takaus yksittäisten saatavien korvaamisesta***

(118) Jotta voidaan selvittää, onko yksittäisten saatavien korvaamiselle olemassa takaus, on ensiksi selvitettävä, onko tällainen takaus estetty säädösten tai oikeuskäytännön avulla, kuten Ranskan viranomaiset väittävät (a).

(119) Komissio tarkastelee sen jälkeen, miten La Posten velkojan olisi toimittava saadakseen saatavansa maksetuksi siinä tapauksessa, että La Poste joutuisi taloudellisiin vaikeuksiin eikä voisi maksaa velkojaan (b). Komissio määrittelee, onko La Posten velkojan tilanne noudatettavassa menettelyssä sellainen, että velkojan asemaa voidaan verrata kauppaoikeuden soveltamisalaan kuuluvan yrityksen velkojan asemaan.

a) **Toisin kuin Ranskan viranomaiset väittävät, Ranskan lainsäädäntö sallii implisiittiset takaukset ja erityisen valtiontakauksen julkisen laitoksen aseman perusteella**

1. *Ranskan viranomaisten väitteiden tarkastelu* ([62])

(120) Ranskan viranomaiset esittävät ensisijaisesti, ettei missään säädöksessä tai päätöksessä määritellä periaatetta, jonka mukaan valtio takaisi EPIC-laitosten velat.

(121) Komissio huomauttaa, että vaikka olemassa ei olisikaan säädöstä tai päätöstä, jossa nimenomaisesti järjestetään EPIC-laitoksille valtiontakaus – kuten ei myöskään ole olemassa säädöstä tai päätöstä, jossa EPIC-laitoksille myönnettävä valtiontakaus nimenomaisesti kiellettäisiinkään – tämä ei estä implisiittisen takauksen olemassaoloa.

(122) Ranskan viranomaisten mukaan toissijaisesti oikeuskäytännössä olisi otettu kantaa takauksen puuttumiseen, erityisesti asiaa Société de l'hôtel d'Albe koskevassa päätöksessä ([63]) ja asiassa Campoloro ([64]).

(123) Koska komission asiantuntija on tähdentänyt tätä seikkaa, komissio huomauttaa, että Société de l'hôtel d'Albea koskevassa tuomiossa korkein hallinto-oikeus kieltäytyy ainoastaan hyväksymästä suoraan julkisten töiden ministerille osoitettua velkojan vaatimusta. Takauksen käyttö edellyttää maksukyvyttömyyttä. Mainittu tuomio ei koske tarkalleen ottaen sitä tilannetta, jossa takausta on tarkoitus käyttää. Takausjärjestely ei merkitse, että valtio olisi velvollinen suorittamaan julkisen laitoksen saatavan pelkästään velkojan pyynnöstä.

(124) Komission selvitys asiasta Campoloro sisältyy tämän päätöksen johdanto-osan 4.1.1.A.b) 3) kappaleeseen. Kuten kyseisessä kohdassa osoitetaan, asia Campoloro osoittaa juuri päinvastoin, että valtion vastuuta koskeva järjestely julkisten laitosten velkojen perintämenettelyssä sisältää kaikki takausmekanismin piirteet.

(125) Kolmanneksi Ranskan viranomaisten asiantuntija väittää, että La Posten velat, joita se on ottanut LOLF:n voimaantulon eli 1 päivän tammikuuta 2005 jälkeen, eivät voi kuulua implisiittisen takauksen piiriin. Ennen 1 päivää tammikuuta 2005 otettujen ja kyseisen päivän jälkeenkin maksamatta olevien velkojen osalta Ranskan viranomaisten asiantuntija myöntää, että kahta väitettä voidaan tarkastella rinnan:

— ensimmäisen väitteen mukaan perustuslailliset seikat (erityisesti julkisten menojen tasapuolisuuden periaate ja omistusoikeus), jotka saivat Ranskan perustuslakineuvoston (Conseil constitutionnel) ([65]) hylkäämään väitteen sellaisten takausten raukeamisesta, joita ei ole nimenomaisesti sallittu finanssilaissa, koskevat yhtä lailla implisiittisiä takauksia kuin nimenomaisiakin takauksia: jos La Posten veloilla siis olisi implisiittinen takaus, takaus ei olisi rauennut La Posten ennen 1 päivää tammikuuta 2005 ottamiin lainoihin nähden, vaikka finanssilaissa ei olisikaan sallittu tätä takausta;

— toisen väitteen mukaan oletetun implisiittisen takauksen haltijat eivät voisi vaatia näin kiistattomia ja ratkaisevia oikeuksia; jos La Posten veloilla olisi implisiittinen takaus, se olisi rauennut myös suhteessa ennen 1 päivää tammikuuta 2005 otettuihin velkoihin, jos takausta ei olisi sallittu finanssilaissa.

(126) Komissio huomauttaa, että Ranskan viranomaisten asiantuntija myöntää, ettei se ole varma, aiheuttaako se, ettei hiljaista takausta ole sallittu finanssilaissa, takauksen raukeamisen ennen 1 päivää tammikuuta 2005 otettujen velkojen osalta. Pohjimmiltaan komissio katsoo, että selvitettäessä, onko valtion La Postelle myöntämä hiljainen takaus rauennut LOLF:n vaikutuksesta vai ei, on tarkasteltava sitä, mistä lähtien La Postella on ollut tämä implisiittinen takaus, eikä sitä, milloin La Poste on sitoutunut ottamiinsa lainoihin. Tässä tarkasteltava takaus nimittäin sitoo valtion ja La Posten toisiinsa (jolloin La Posten velkojat ovat ainoastaan epäsuoria edunsaajia). Takaus ei lisäksi koske pelkästään yksittäisten saatavien takaisinmaksua (vrt. tämän päätöksen 4.1.1.A kappale), vaan myös La Posten ja/tai sen velvollisuuksien pitämistä voimassa (vrt. tämän päätöksen 4.1.1.B kappale). Koska valtion implisiittinen takaus La Postelle oli peräisin ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 2005, komissio katsoo, että väite, jonka mukaan implisiittistä takausta ei voi olla olemassa 1 päivää tammikuuta 2005, ei ole pätevä.

(127) Perustuslakineuvosto totesi 25 päivänä heinäkuuta 2001 tekemänsä LOLF-päätöksen ([66]) johdanto-osan 110 kohdassa, etteivät ennen LOLF:n voimaantuloa myönnetyt luetteloimattomat takaukset raukea. Komission asiantuntijan mukaan tämä päättely soveltuu erinomaisesti sellaisiin julkisten laitosten asemaan liittyviin implisiittisiin takauksiin, joita ei ole vielä luetteloitu mutta jotka ovat tästä huolimatta edelleen voimassa.

(128) Ranskan viranomaisten asiantuntija suhtautuu kuitenkin epäilevästi siihen, että syyt, joiden perusteella perustuslakineuvosto on hylännyt väitteen sellaisten takausten raukeamisesta, joiden myöntämistä ei ole sallittu finanssilaissa, soveltuisivat sekä implisiittisiin takauksiin että nimenomaisiin takauksiin. Asiantuntijan mukaan oletetun implisiittisen takauksen saajat eivät voi vaatia yhtä kiistattomia ja lopullisia oikeuksia kuin nimenomaisen takauksen haltijat.

(129) Komissio toteaa, että Ranskan viranomaisten asiantuntijan väitteessä ainoastaan ilmaistaan epäilys eikä oteta ratkaisevasti kantaa siihen. Komissio panee merkille myös sen, ettei mikään johdanto-osan 110 kohdassa viittaa siihen, että yksinomaan nimenomaiset takaukset raukeaisivat. LOLF:n 61 §, johon kohdassa viitataan, ei koske pelkästään nimenomaisia takauksia. Tämän vuoksi komissio katsoo, että perustuslakineuvoston kanta, jonka mukaan seuraamus siitä, ettei toimenpidettä ole sallittu finanssilaissa, ei voi olla takauksen raukeaminen, koskee sekä implisiittisiä takauksia että nimenomaisia takauksia. Siksi komissio katsoo, että vaikka finanssilaissa ei olekaan sallittu valtion implisiittistä takausta La Postelle, takaus ei raukea.

(130) Kuten komission asiantuntija lisäksi huomauttaa, velvollisuus mainita valtiontakaukset finanssilaissa rajoittuu soveltamisalaltaan tällaisten takausten ”myöntämiseen”. Se, että takaus myönnetään, kattaa tapaukset, joissa valtio nimenomaisella tahdon ilmauksellaan päättää antaa takauksensa organisaatiolle tai toimenpiteelle. Takausten merkitsemistä finanssilakiin koskevan velvollisuuden soveltamisala ei siis kata asemasta tai oikeuskäytännöstä johtuvasta velvoitteesta syntyneitä takauksia, joille on ominaista se, että ne ovat luonteeltaan implisiittisiä ja automaattisia. Tämä toinen luokka ei siis perustu valtion päätökseen vaan siihen, että valtio sijoittuu aiemmin olemassa olleeseen sääntelykehykseen, jossa takaus on pelkästään seurannaisvaikutus. Tämän toisen, LOLF:n 34 §:n soveltamisalaan kuulumattoman luokan olemassaolo selittää sen, että toimiluvan haltijoiden toimintaan perustuvaa takausta koskeva oikeuskäytäntö on voimassa vuoden 2001 jälkeenkin. Tämä selittää myös sen, ettei valtio ole velvollinen mainitsemaan finanssilaissa joka kerran erikseen, kun se on sellaisen yhtiön tai yhtymän osakkeenomistajana tai yhtiömiehenä, jonka velkojen takausta kauppalaki ei rajoita.

(131) Komissio päättelee, ettei Ranskan viranomaisten LOLF-lakiin perustuva väite ole vakuuttava ja ettei se, ettei missään finanssilaissa ilmoiteta valtion myöntävän takausta La Postelle tämän aseman perusteella, estä tällaisen takauksen olemassaoloa. Joka tapauksessa komissio korostaa, ettei se ole sidottu Ranskan lainsäädännön määritelmään toimenpiteestä takauksena eikä siihenkään, että kyseessä olisi LOLF:n soveltamisalaan kuuluva takaus. Komission kannalta merkittävä tekijä on toimenpiteen luokittelu unionin lainsäädännön ja erityisesti takauksia koskevan tiedonannon perusteella. Komissio tähdentää, että unionin lainsäädännössä tunnustetaan implisiittisen takauksen olemassaolo silloin, kun jäsenvaltio on juridisesti velvollinen korvaamaan toisen henkilön saatavan tämän lyötyä laimin maksusitoumuksensa ([67]).

(132) Neljänneksi Ranskan tasavallan viranomaisten mukaan EPIC-laitosten aseman muutos edellyttäisi takaustoimenpiteitä, joilla säilytetään kyseisen julkisoikeudellisen oikeushenkilön muutosta ennen syntyneet velkojien oikeudet, jos EPIC-laitoksille olisi myönnetty valtiontakaus. Se, ettei tällaista mekanismia ole missään vaiheessa järjestetty (vrt. erityisesti France Télécomin, Gaz de Francen, EDF:n ja ADP:n yhtiömuodon muutokset) ([68]), osoittaa, ettei takausta ole olemassa.

(133) Kuten komission asiantuntija on selvittänyt, tällainen väite edellyttäisi erittäin väljää tulkintaa perustuslakiin perustuvasta omistusoikeuden suojasta. Jos seuraamme Ranskan viranomaisten perustelua, omistusoikeuden suojaaminen edellyttäisi, että kaikki saatavat on suojattava. Koska perustuslakiin perustuva omistusoikeuden suoja ei koske yksinomaan tapauksia, joissa omistusoikeus riippuu julkisoikeudellisesta oikeushenkilöstä, tällainen tulkinta merkitsisi, että saatavat olisi suojattavat minkä tahansa yhtiön elinkaaren aikana esiintyvien tapahtumien ilmetessä, jos saatava ”vaarantuisi” tapahtuneen kehityksen seurauksena. Ranskan positiivisen oikeuden nykytilassa saatavia ei suojaa mikään. Jos väite olisi seuraavaksi rajoitettava koskemaan valtion takaamia saatavia, se tarkoittaisi, että valtion alun perin takaamalla omistusoikeudella olisi muita omistusoikeuksia parempi perustuslaillinen suoja. Mikään ei viittaa tähän. Saatava on velvoiteoikeus, jota ei pidä sekoittaa omistusoikeuteen, joka on käytännössä esineoikeus. Esineoikeuden muita suurempaa suojaa ei voida ajatella laajennettavaksi velvoiteoikeuteen.

(134) Komissio päättelee, ettei omistusoikeus edellytä mitään erityistä toimenpidettä velkojien oikeuksien takaamiseksi, kun EPIC muutetaan yhtiöksi, johon sovelletaan saneeraus- ja selvitystilamenettelyjä. Tämän vuoksi tällaisten toimenpiteiden puuttuminen ei ole osoitus implisiittisen takauksen puuttumisesta.

(135) Ranskan viranomaisten mukaan niille posti- ja telelaitoksen ottamille lainoille, jotka siirrettiin La Postelle, ei olisi ollut – päinvastoin kuin edellä käsitellyssä tapauksessa – välttämätöntä myöntää nimenomaista takausta, jos viimeksi mainitulla olisi ollut sääntömääräisesti valtiontakaus. Näin kuitenkin tehtiin 31 päivänä joulukuuta 1990 annetulla määräyksellä.

(136) Komissio korostaa, ettei se, että Ranskan viranomaiset päättivät myöntää nimenomaisen takauksen, ole osoitus siitä, ettei implisiittistä takausta ollut olemassa. Samaa päättelyä on sovellettava Ranskan viranomaisten väitteeseen valtiontakauksesta ERAP:lle ja Agence Française du Développement -viraston tietyille toiminnoille. Se, että valtio on tietyissä tapauksissa päättänyt nimenomaisen takauksen myöntämisestä, vaikka implisiittinen takaus oli jo olemassa, voidaan selittää muun muassa valtion pyrkimyksellä avoimuuteen ja halulla parantaa velkojien oikeusvarmuutta. Kuten Ranskan viranomaisten asiantuntija toteaa, oletetun implisiittisen takauksen haltijat eivät voi vaatia yhtä kiistattomia ja lopullisia oikeuksia kuin nimenomaisen takauksen haltijat.

(137) Lopuksi Ranskan viranomaiset lainaavat korkeimman hallinto-oikeuden riita-asioita käsittelevän jaoston entisen presidentin Labetoullen kirjoittamaa artikkelia ([69]). Tätä artikkelia sekä Campoloro-asiaa koskevaa oikeuskäytäntöä tarkastellaan valtion vastuuseen saattamista koskevassa tämän päätöksen kohdassa ([70]).

(138) Komission päätelmät ovat, että

— toisin kuin Ranskan viranomaiset esittävät, missään säädöksessä tai missään päätöksessä ei kielletä La Postelle myönnetyn valtiontakauksen olemassaoloa;

— se, ettei missään säädöksessä nimenomaisesti säädetä tällaisesta takauksesta, ei estä implisiittisen takauksen olemassaoloa.

2. *Julkisen laitoksen asemaan liittyvien implisiittisten takausten olemassaolo vahvistetaan Ranskan korkeimman hallinto-oikeuden muistiossa*

(139) Julkisen laitoksen asemaan liittyvän implisiittisen takauksen olemassaolo on vahvistettu muistiossa, jonka korkein hallinto-oikeus on esittänyt vuonna 1995 Crédit Lyonnais'tä koskevassa asiassa, joka mainittiin jo menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ([71]). Tässä muistiossa korkein hallinto-oikeus perusteli implisiittisen takauksen olemassaolon yksinomaan organisaation julkisen laitoksen luonteella: Tarkasteltaessa lakiesitystä valtion toimista Crédit Lyonnais'n ja Comptoir des Entrepreneursin saneeraussuunnitelmissa korkein hallinto-oikeus katsoi […] että valtiontakaus näille laitoksille johtuu, jollei nimenomaista lain säännöstä ole, organisaation luonteesta julkisena laitoksena. ([72])

(140) Komissio pyysi Ranskan viranomaisia useita kertoja toimittamaan komissiolle tämän muistion kokonaisuudessaan.

(141) Ranskan viranomaiset vastasivat ([73]), ettei kyseistä muistiota, joka ei perustunut hallituksen pyyntöön, ollut laadittu virallisiksi asiakirjaksi. Ranskan viranomaisten mukaan komission tarkoittama muistio koostuisi ainoastaan kyseisestä lauseesta vuosikertomuksessa.

(142) Ranskan viranomaisten mukaan tätä lausuntoa ei kuitenkaan voitaisi soveltaa La Posteen, koska lausunto koskee julkista laitosta, jolla on julkinen kirjanpitäjä ja joka on nimenomaisesti perustettu huolehtimaan Ranskan valtion tuesta Crédit Lyonnais'n saneeraukselle, koska lausunto on annettu ennen finanssilaista 1 päivänä elokuuta 2001 annettua orgaanista lakia ja koska sen soveltaminen olisi korkeimman hallinto-oikeuden myöhemmän oikeuskäytännön vastaista.

(143) Komissio huomauttaa, että Ranskan viranomaisten tulkinta, jonka mukaan korkeimman hallinto-oikeuden lausuntoa ei voitaisi soveltaa La Posteen, on kyseisen lausunnon vastainen. Korkein hallinto-oikeus ei nimittäin millään tavoin viittaa lausunnossaan laitoksen tehtävään. Siinä viitataan julkisen laitoksen luonteeseen eikä julkista kirjanpitäjää käyttävien julkisten laitosten luonteeseen. Ranskan viranomaiset eivät toisaalta myöskään selitä, miksi tätä lausuntoa olisi sovellettava ainoastaan julkista kirjanpitäjää käyttäviin julkisiin laitoksiin.

(144) Mitä tulee Ranskan viranomaisten niihin väitteisiin, joiden mukaan lausuntoa ei voida soveltaa, koska se on peräisin LOLF:ää edeltävältä ajalta ja korkeimman hallinto-oikeuden myöhemmän oikeuskäytännön vastainen, komissio on osoittanut edellä, ettei LOLF estä valtion implisiittistä takausta La Postelle.

(145) Komissio katsoo, että korkeimman hallinto-oikeuden lausuntoa on sovellettava La Posteen ja että lausunto sallii valtiontakauksen olemassaolon organisaation julkisen luonteen perusteella.

(146) Lisäksi taloudellisia seurauksia valtiolle aiheuttavaan ja sisältävään hallinto- tai lainsäädäntöasiakirjaan perustuvien implisiittisten takauksien olemassaolo on vahvistettu talous-, valtiovarain- ja teollisuusministerin muistiossa 22 päivänä heinäkuuta 2003, jonka aiheena on valtion implisiittisesti tai nimenomaisesti myöntämien takausjärjestelmien luettelointi. Tämä muistio osoittaa, että valtiontakaus voi perustua luonteeltaan hyvin monenlaisiin juridisiin asiakirjoihin ([74]).

(147) Komissio huomauttaa niin ikään, että kyseiseen muistioon liitetyssä selvittävässä huomautuksessa ja erityisesti sen 3 osassa, joka alkaa sanoilla kokemukset takaukseen vetoamisesta ja oikeuskäytäntö ovat antaneet tilaisuuden määritellä yksityiskohtaisesti tiettyjä tyypillisiä esimerkkejä implisiittisestä takauksesta, jotka on tärkeä tunnistaa, Ranskan viranomaiset toteavat, että tietyt juridiset säännöt edellyttävät rakenteellisesti osakkeenomistajiensa vastuuta, erityisesti avoimet yhtiöt (société en nom collectif, SNC) ja yritysten tilapäiset yhteenliittymät (groupement momentané d'entreprises, GIE). Kahden viimeksi mainitun yhtiömuodon yhteydessä ulkopuoliset olettavat järjestelmällisesti valtion osakkeenomistajaksi. Sama koskee julkisten laitosten perustamista ja tiettyjä osakeyhtiöiden pääoman merkitsemisiä. Näin Ranskan viranomaiset itse palauttavat mieleen, että julkisen laitoksen perustaminen edellyttää valtion implisiittistä takausta kyseisen laitoksen velkojien eduksi.

b) **La Posten velkojan saatavan takaisinmaksu on varmistettu**

(148) Komissio tarkastelee seuraavaksi, miten La Posten velkojan olisi toimittava saadakseen saatavansa maksetuksi siinä tapauksessa, että La Poste joutuisi taloudellisiin vaikeuksiin eikä voisi maksaa velkojaan. Komissio selvittää, onko La Posten velkojan tilanne ennalta määritellyn ja julkistetun menettelyn päättyessä verrattavissa kauppalain soveltamisalaan kuuluvan yrityksen velkojan tilanteeseen.

(149) Tutkimuksessa selvitetään, että

— julkisten laitosten yhteydessä ei ole olemassa perinteisiä esteitä, jotka estävät yksityisoikeudellisen organisaation saatavan maksamisen (1);

— 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa määritellyllä päätöksellä tuomitun julkisen laitoksen velkojen perintämenettely ei missään tapauksessa johda velan häviämiseen (2);

— valtion vastuujärjestely, jota käytetään julkisten laitosten velkojen perintämenettelyssä, sisältää kaikki takausmekanismin piirteet (3);

— vaikka velkoja ei saisikaan täyttä korvausta, se voi aikaansaada oikeusvaikutuksia vetoamalla oikeutettuun virheeseen, johon se on syyllistynyt saatavan syntyhetkellä olettaen, että saatava korvataan joka tapauksessa (4).

1. *Julkisten laitosten yhteydessä ei ole perinteisiä esteitä, jotka estävät yksityisoikeudellisen organisaation saatavan maksamisen*

(150) Kuten toimenpiteen kuvauksessa on selvitetty, La Posteen ei sovelleta yleisen lainsäädännön mukaisia vaikeuksiin joutuneiden yritysten saneeraus- ja selvitystilamenettelyjä. La Posten velkoja ei siis ole vaarassa menettää saatavaansa selvitystilamenettelyn ([75]) käynnistämisen vuoksi tai vaarassa saada alkuperäisestä saatavastaan takaisin ainoastaan osan yleisen lainsäädännön mukaisen saneerausta selvitystilamenettelyn päätteeksi.

(151) Kuten komission asiantuntijakin korostaa, La Posten oikeushenkilömuoto ei ole este Ranskan valtion takauksen olemassaololle. Vaikka onkin olemassa kaupallisia yhtiöitä, esimerkiksi osakeyhtiöitä (société anonyme, SA) ja rajavastuuyhtiöitä (société à responsabilité limitée, SARL), joissa yhtiömiehet eivät ole velvollisia korvaamaan sen

yritysmuodon velkoja, jossa he ovat osakkaina, on olemassa lukuisia kaupallista toimintaa harjoittavien yhtiöiden tai oikeushenkilöiden luokkia, joissa yksityiset yhtiömiehet vastaavat perustetun yhtiön veloista. Tämä koskee muun muassa avoimia yhtiöitä, taloudellisia yhteenliittymiä ja yksityisoikeudellisia yhteenliittymiä. Yleisessä lainsäädännössä ei siis ole nimenomaista periaatetta, jonka mukaan yhtiömiehet takaisivat velat. Näin ollen ei voida väittää, että koska säädöstä ei ole, sovelletaan periaatetta, jonka mukaan velkoja ja tappioita ei taata. Oikeushenkilön tuoma riippumattomuus ja oman omaisuuden olemassaolo eivät Ranskan lainsäädännössä ole kriteereitä, joiden perusteella voitaisiin selvittää oikeushenkilön ottamien velkojen takausjärjestelyt. Edellä käsitellyistä seikoista voidaan johtaa niin ikään, ettei mikään estäisi lainsäätäjää antamasta julkisoikeudelliselle oikeushenkilölle oikeutta perustaa julkinen laitos, jonka tappioista oikeushenkilö vastaisi ainoastaan omalla omistusosuudellaan tai osuudellaan alkuperäisestä perustamispääomasta.

(152) Komission asiantuntija täydensi päättelyketjua etsimällä yleisestä lainsäädännöstä (implisiittistä) periaatetta velkojen takaamisesta siinä tapauksessa, etteivät yhtiömuodon yhtiömiehet tai jäsenet kuulu lainsäätäjän säätämiin puitteisiin. Vastaus löytyi Ranskan siviililain (code civil) 1871 §:stä ja sitä seuraavista pykälistä. Näissä pykälissä käsitellään yhtiömiehiä, jotka eivät ole rekisteröineet yhtiötään. Ranskan siviililain 1871–1 §:ssä säädetään seuraavasta järjestelystä: jollei muunlaisesta järjestelystä ole säädetty, yhtiömiesten välisiä suhteita säännellään kohtuuden nimissä joko yhteenliittymiin sovellettavin säännöksin, jos yhtiö on luonteeltaan yksityisoikeudellinen, tai avoimiin yhtiöihin sovellettavin säännöksin, jos yhtiö on luonteeltaan kaupallinen. Edellä on kuitenkin juuri täsmennetty, että yhteenliittymät ja avoimet yhtiöt kuuluvat niihin oikeushenkilöihin, joiden jäsenet vastaavat rajattomasti veloista. Asiantuntija päättelee, että jos tämän perusteella olisi muodostettava yleisen lainsäädännön periaate, periaatteena olisi, että perustettujen oikeushenkilöiden veloilla on takaus.

(153) Ranskan viranomaiset kiistävät tämän päätelmän 27 päivänä lokakuuta 2009 toimittamassaan muistiossa. Heidän mukaansa se ei perustu mihinkään säädökseen, koska mainittu siviililain 1871–1 § koskee ”yhtiömiesten välisiä suhteita” eikä suhteita kolmansiin. Säädöksissä ei siten säädetä asiasta, joten mitään takausperiaatetta ei voida johtaa, paitsi rikkomalla niin Ranskan kuin unioninkin lainsäädännön puolustautumisoikeuksia.

(154) Komissio huomauttaa kuitenkin, että Ranskan siviililain 1872–1 §:ssä vahvistetaan, että kukin rekisteröimättömän yhtiön yhtiömies tekee sopimuksen henkilökohtaisesti omissa nimissään ja on yksin vastuussa kolmansiin nähden. Jokainen yhtiömies on siis rajattomasti vastuussa veloista, jotka se on ottanut. Komission tarkoituksena ei luonnollisestikaan ole päätellä tästä ainoasta huomiosta, että valtio on vastuussa La Posten veloista. Komissio katsoo kuitenkin, että sen asiantuntijan kanta, jonka mukaan yleisen lainsäädännön periaatteena olisi velkojen takaus, ei kumoudu Ranskan viranomaisten esittämän perusteen vuoksi. Lisäksi komissio muistuttaa, että talous-, valtiovarain- ja teollisuusministerin 22 päivänä heinäkuuta 2003 päivättyyn muistioon liitetyssä selventävässä huomautuksessa ([76]) Ranskan viranomaiset itse rinnastavat osakkeenomistajan vastuun avoimessa yhtiössä ja valtion vastuun julkisessa laitoksessa.

(155) Edellä käsiteltyjen seikkojen perusteella komission päätelmä on, että

— kauppaoikeuden soveltamisalaan kuuluvien yritysten velkojista poiketen La Posten velkojat (koska yhtiöön ei sovelleta yleisen lainsäädännön mukaisia vaikeuksiin joutuneiden yritysten saneeraus- ja selvitystilamenettelyjä) eivät ole vaarassa menettää saatavaansa kokonaan tai osittain konkurssimenettelyn päätteeksi;

— La Posten oikeushenkilömuoto ei estä valtiontakauksen myöntämistä La Postelle;

— koska valtion vastuuta La Postesta ei ole nimenomaisesti rajoitettu, La Posten velkojat voivat oikeutetusti vedota periaatteeseen, että valtio takaa La Posten velat, vaikka La Poste onkin oikeushenkilö.

2. *16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa määritellyllä päätöksellä tuomitun julkisen laitoksen velkojen perintämenettely ei missään tapauksessa johda velan häviämiseen*

(156) Komissio tarkastelee seuraavassa oikeuden päätöksellä tuomittujen julkisten laitosten velkojen perintämenettelyä selvittääkseen, voiko menettely johtaa La Postelta olevan saatavan raukeamiseen samankaltaisin tuloksin kuin tuomioistuinten menettelyjen soveltamisen päätteeksi, kuten Ranskan viranomaiset väittävät. Menettely on vahvistettu 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa ja useissa soveltamissäädöksissä ([77]), jotka on mainittu tässä päätöksessä, toimenpiteen kuvausta koskevassa osassa.

i) 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa annetaan valtiolle merkittäviä etuoikeuksia: viran puolesta annettava maksumääräys ja riittävien varojen hankkiminen

(157) Kuten toimenpiteen kuvauksessa todetaan, 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa säädetään seuraavaa: Mikäli yhteisön tai laitoksen päättävä elin ei vapauta tai hanki varoja […] valvontaviranomainen hankkii ne ja antaa tarvittaessa maksumääräyksen viran puolesta. Lisäksi 12 päivänä toukokuuta 1981 annetussa asetuksessa, jota ei ole tältä osin muutettu vuoden 2008 asetuksella, täsmennetään, että valtion edustaja tai valvontaviranomainen vapauttaa tilanteen mukaan tarvittavat varat joko pienentämällä vielä käyttämättömiä, muihin menoihin varattuja määrärahoja tai lisäämällä varoja.

(158) Valtio nimetään siis 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa ja sen soveltamissäädöksissä toimivaltaiseksi viranomaiseksi julkisten laitosten velkojen perijänä. Lisäksi säädöksissä annetaan valtiolle merkittäviä etuoikeuksia: viran puolesta annettava maksumääräys ja riittävien varojen hankkiminen.

(159) Ranskan viranomaiset kumoavat väitteen, jonka mukaan tässä tarkoitetut varat voisivat olla valtion varoja. Kuten jäsenvaltion huomautuksia koskevassa osassa todetaan ([78]), Ranskan viranomaiset tosiaankin esittävät, että 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa valvontaviranomaiselle annetaan ainoastaan sijaantulovaltuudet. Tämän vuoksi valvoja voisi käyttää ainoastaan tämän toimeenpanovallan haltijan toimivaltuuksia, joihin ei sisälly valtion talousarvion käyttömahdollisuutta. Tämän tulkinnan tueksi lainataan 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain valmistelua, artikkeleita sekä asiassa Campoloro annettuja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiä. Ranskan viranomaiset myöntävät kuitenkin, ettei vuoden 1980 laissa periaatteessa kielletä valtion taloudellista puuttumista tässä käsitellyn julkisoikeudellisen oikeushenkilön tukemiseksi.

(160) Komissio myöntää, ettei säädöksissä säädetä jäsenvaltion nimenomaisesta velvoitteesta maksaa poikkeuksellista valtiontukea julkiselle laitokselle tämän joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin. Tämä ei millään tavoin kumoa implisiittisen takauksen olemassaolon todistelua.

(161) Komissio myöntää niin ikään, että vapautettavat varat ovat ensisijaisesti laitoksen omia varoja. Tämä ei estä toteamasta, että kun omat varat ovat ehtyneet, vain valtion omaisuudella voidaan taata velallisen julkisen laitoksen velat ([79]). Tämä toteamus vastaa tilannetta, jossa takausmekanismia käytetään toissijaisesti eli velallisen varat realisoidaan ennen sen takaajan varoja.

ii) 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa ja sen täytäntöönpanosäädöksissä ei säädetä konkurssi- ja kuittausmenettelystä, joka johtaisi velvollisuuksien raukeamiseen; käyttövarojen riittämättömyys kuuluu takaukseen tai on vain tilapäistä

(162) Komissio tarkastelee seuraavaksi Ranskan viranomaisten tulkintaa, jonka mukaan 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa vahvistetun menettelyn päätteeksi osa velkojista voi menettää saatavansa ilman muutoksenhakuoikeutta ([80]) ja jonka mukaan näiden tilanne on vastaava kuin konkurssimenettelyjen soveltamisalaan kuuluvien yritysten velkojilla.

(163) Komission asiantuntija toteaa ([81]), että 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa ja sen soveltamisasetuksessa pyritään osoittamaan, että varojen loppuessa ainoastaan kaksi olettamaa ovat mahdollisia: joko valvontaviranomainen vapauttaa tarvittavat varat tai maksua lykätään. Missään vaiheessa menettelyssä ei viitata siihen, että pysyvän käyttövarojen riittämättömyyden yhteydessä menettely keskeytyisi.

(164) Vaikka 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa ja sen soveltamissäädöksissä mainitaan tilanne, jossa varat eivät riitä, tilanne oletetaan pelkästään tilapäiseksi, joka kestää, kunnes saadaan lisävaroja, mikä on ainoa säädöksissä mainittu ratkaisu. Missään vaiheessa ei todeta, että lisävarojen hankkiminen olisi mahdotonta tai että nekään eivät riittäisi. Varojen hankkimisen jälkeisissä säädöksen kohdissa todetaan, että toimivaltainen viranomainen antaa viran puolesta maksumääräyksen. Edellä mainitussa vuoden 1989 yleiskirjeessä käsitellään vielä tarkemmin varojen riittämättömyyttä ja korostetaan sen ehdottoman tilapäistä luonnetta, koska tässä tapauksessa velkojalle on ilmoitettava erotus, joka määrätään maksettavaksi myöhemmin. Komission asiantuntijan mukaan näitä säädöksiä lukiessaan velkojat voivat olla varmoja, että jos he eivät saa korvausta välittömästi, heidän saatavansa maksetaan myöhemmin.

(165) Lisäksi komission asiantuntija huomauttaa perustellusti, että Ranskan lainsäädännössä säädetty menettely on ainoastaan velkojen perintämenettely, joka ei sisällä selvitysmenettelyä. Yksityishenkilöiden yhteydessä maksujen lakkautustila yhdistetään säädöksissä selvitystilaan. Näin ollen maksujen lakkautuksen vaara voi käynnistää suojamenettelyn ([82]), ja selvitystila esitetään nimenomaan seurauksena maksujen lakkautuksesta ([83]). Sitä vastoin yleensä julkisen oikeuden oikeushenkilöiden ja erityisesti julkisten laitosten yhteydessä lainsäätäjä ja säädösvallan käyttäjä eivät mainitse maksujen lakkautusta eivätkä yhdistä sitä millään tavoin selvitystilaan vaan antavat velkojien olettaa, että heidän saatavansa on rajattomasti suojattu tapauskohtaisesti joko kolmansien tai valtion taholta.

(166) Komission asiantuntija huomauttaa vielä, että vuoden 2008 uudistus, joka tehtiin menettelyn aloittamista koskevan päätöksen jälkeen, ei saanut Ranskan viranomaisia tarkentamaan, että vapautettavien varojen on oltava julkisen laitoksen omia varoja ja ettei niihin saada käyttää valtion varoja. Tällainen tarkennus olisi voinut toimia voimakkaana signaalina velkojille tuolloin, kun komission aloittamat menettelyt yhdistivät valtiontakauksen nimenomaisesti säädösten puutteelliseen sanamuotoon. Välttämättömän selvennyksen tekemättä jättäminen tukee väitettä, jonka mukaan Ranskan valtio ei halua oikaista käsitystä, että se saattaa itse antaa tarvittavat varat.

(167) Ranskan viranomaiset katsovat 27 päivänä lokakuuta 2009 toimittamassaan muistiossa, että komission asiantuntijan kanta, jonka mukaan näitä säädöksiä lukiessaan velkojat voivat olla varmoja, että jolleivät he saa korvausta välittömästi, heidän saatavansa maksetaan myöhemmin, perustuu säädösten virheelliseen tulkintaan. Viranomaisten mukaan säädöksissä – jotka lisäksi ovat oikeusvaikutuksiltaan lainsäädäntöä alempia säädöksiä (yleiskirjeitä) – ei millään tavoin vahvisteta, että valtion varoilla voitaisiin mahdollisesti korvata laitoksen varat. Mikään ei estäisi julkisten laitosten saattamista sellaiseen toimimattomuuden tilaan, etteivät niiden velkojat saisi maksua saatavilleen. Ranskan viranomaiset katsovat myös, että julkiset laitokset voivat jättää saatavansa maksamatta joutumatta kuitenkaan automaattisesti maksujen lakkautukseen.

(168) Komissio tutkii seuraavaksi, onko laillisesti mahdollista, että julkinen laitos, joka on tuomittu tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä suorittamaan tietyn maksun, saatetaan sellaiseen toimimattomuuden tilaan, ettei saatavaa missään vaiheessa korvata, kuten Ranskan viranomaiset väittävät. 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain ja sen soveltamissäädösten snnökset koskevat valtiota. Velkojan kannalta epäsuotuisimmassa tilanteessa nämä säännökset velvoittavat valtion ilmoittamaan velkojalle, mikä osa saatavasta pannaan maksuun myöhemmin. Jos oletetaan, ettei minkäänlaista korvausta tämän jälkeen makseta, velkojalla on aina mahdollisuus (kuten tämän päätöksen 3 jaksossa selvitetään tarkemmin) saattaa valtio vastuuseen. Näissä olosuhteissa laitoksen teoreettinen toimimattomuus ei kaikissa tapauksissa johtaisi velan raukeamiseen. Ranskan viranomaiset eivät muutoinkaan esittäneet konkreettista esimerkkiä tällaisesta tilanteesta.

(169) Näiden seikkojen perusteella komission päätelmä on, että

— 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa ja sen soveltamissäädöksissä määritelty erityinen menettely on ainoastaan velkojen perimismenettely, johon ei sisälly selvitysmenettelyä; sen soveltamisen päätteeksi saatava ei katoa, kun taas selvitysmenettelyn lopuksi varojen puuttumisen takia annettava tuomio konkurssimenettelyn päättämisestä estää velkojaa nostamasta uutta syytettä;

— 16 päivänä heinäkuuta 1980 annettu laki ja sen soveltamissäädökset, joissa säädetään maksumääräyksen lykkäämisestä eikä missään vaiheessa varauduta maksujen lakkautukseen, jättävät velkojat siihen uskoon, että nyt tai myöhemmin on käytettävissä riittävät varat sen saatavan maksuun, joka niillä on julkisoikeudelliselta oikeushenkilöltä;

— tästä seuraa, että käyttövarojen riittämättömyys kuuluu tarvittaessa valtiontakauksen piiriin tai on vain tilapäistä. Sitä vastoin missään selvitysmenettelyssä ei varauduta mahdollisuuteen, jonka mukaan kolmannet tulisivat vastuullisiksi maksukyvyttömän henkilön veloista, paitsi tietysti silloin, kun kyseessä on takaaja tai rajavastuuyhtiö.

iii) Poikkeuksellinen valtiontuki, jonka avulla julkinen laitos voi vastata velvollisuuksistaan, on mahdollinen, ja siitä mainitaankin tietyissä säädöksissä

(170) Tältä osin komission asiantuntija huomauttaa seuraavaa:

(α) […] (*)

(171) Komissio toteaa, että La Posten omat varat, jotka voidaan realisoida maksuvalmiuden ehtyessä, ovat rajalliset, vaikka tämän toteen näyttäminen ei olekaan mitenkään välttämätöntä sen osoittamiseksi, että La Posten asemasta johtuva takaus on valtiontukea. Ranskan lainsäätäjä on nimittäin säännellyt erittäin tarkasti sekä omaisuuden luovuttamisen ([84]) että yleisen postipalvelun suoritteiden hintojen korottamisenkin ([85]). Koska omia lisävaroja on vaikea realisoida velkojen maksamiseksi, valtion väliintulotarve kasvaa käteisvarojen ehtyessä. Yhtyvien astioiden periaatteen mukaisesti ensinnäkin varojen realisoinnin mahdottomuus omaisuutta luovuttamalla lisää muiden takausmekanismien käyttötiheyttä (ennakot, valtion vastuuseen vetoaminen jne.). Toiseksi lainsäätäjän toteuttama omaisuuden suojausjärjestelmä voisi johtaa riita-asioihin, jotka koskevat valtion ankaraa vastuuta La Posten mahdollisen maksuvelvollisuuksien laiminlyönnin yhteydessä ([86]).

(172) Ranskan viranomaiset kiistävät 27 päivänä lokakuuta 2009 toimittamassaan muistiossa omien varojen realisoinnin ”mahdottomuuden” La Posten osalta:

— omaisuuden luovutuksen suhteen valtio on vapaa käyttämään omaa harkintavaltaansa päättäessään, onko jokin omaisuuserä ”välttämätön” vai ei julkisen palvelun suorittamisen kannalta; toisaalta vaikka valtio estäisikin luovutuksen, sen ei millään tavoin tarvitse kompensoida tilannetta takausmekanismeilla; tosiasiallisesti valtio ei ole koskaan estänyt omaisuuden luovutusta 2 päivänä heinäkuuta 1990 annetun lain 23 §:n perusteella; lisäksi kyseisellä pykälällä ei ole enää kohdetta, koska La Poste on vuonna 2005 siirtänyt lähes koko kiinteistöomaisuutensa (postitoimistot mukaan luettuina) tytäryhtiölle, johon tätä ennakkolupajärjestelmää ei sovelleta;

— yleisen postipalvelun suoritteiden maksujen korotuksen osalta Ranskan viranomaiset toteavat, ettei ARCEP määrää hintoja vaan vahvistaa hintakaton pelkästään La Posten säännellyille toiminnoille; tämän hintakaton rajoissa La Posten maksut vaihtelevat vapaasti (lukuun ottamatta postimerkin hintaa, josta postiasioista vastaava ministeri päättää määräyksellään hintakaton puitteissa); toisaalta voidaan ajatella, että ARCEPin on vaikea kieltäytyä hinnankorotuksesta, joka olisi välttämätön oikeushenkilön selviytymisen ja sen hoitamien julkisen palvelun tehtävien kannalta; lisäksi on muistettava, että hintakatto koskee ainoastaan säänneltyä sektoria, jonka osuus La Poste -konsernin liikevoitosta on alle puolet.

(173) Komissio panee merkille Ranskan viranomaisten esittämät tarkennukset ja huomauttaa kahdesta seikasta:

— Ranskan viranomaiset väittävät, että vaikka valtio estäisi luovutuksen, kyseessä ei olisi millään tavoin takaus. Kuitenkin viranomaiset myöntävät (vaikka ne kiistävätkin, että La Poste saisi tästä mitään etua), että julkisen palvelun jatkuvuuden vaatimus on valtion edustajaa velvoittava tekijä 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa perustetun menettelyn täytäntöönpanossa ([87]); tämä saattaisi johtaa valtion ankaraan vastuuseen, mikäli julkisten menojen tasapuolisuutta koskevaa periaatetta rikottaisiin, kuten jäljempänä osoitetaan ([88]);

— niiltä osin kuin La Posten velkoja ei voi kääntyä toisen La Poste -konsernin yhtiön puoleen saadakseen korvausta saatavastaan, on aiheellista tarkastella säännellyn sektorin ja varatun sektorin osuuksia La Posten – eikä La Poste -konsernin – liikevaihdosta. Kun otetaan huomioon sääntelyn laajuus Ranskassa ([89]), on selvää, että säännellyt toiminnot edustavat ylivoimaisesti suurinta osaa julkisen laitoksen La Posten toiminnoista. Suuri osa La Posten toiminnoista hinnoitellaan siis hintakaton puitteissa; lisäksi varattujen palvelujen maksut vahvistetaan ministerin määräyksellä.

(β) Tiettyjä valtion talousarvion toimia ja ohjelmia voitaisiin käyttää tukemaan julkista laitosta, jotta se pystyy maksamaan takaisin velkansa

(174) Komission asiantuntija on yksilöinyt seuraavat ohjelmat:

— Ohjelma nro 823, Ennakot julkisia palveluja hoitaville valtion erillisorganisaatioille: ohjelman tavoitteena on antaa valtiolle mahdollisuus myöntää ennakoita julkisia palveluja hoitaville sekalaisille, valtiosta erillisille organisaatioille ([90]). Näitä ennakoita on tarkoitus käyttää hätätilanteissa, kun on varmistettava julkisen toiminnan jatkuminen tai käynnistettävä nopealla aikataululla tiettyjä toimia. Niiden yhteydessä sallitaan tilapäisen, ennakoimattoman käteisvarojen tarpeen kattaminen, kunhan sitä seuraa pysyvä ratkaisu, joka perustuu kestävään rahoituslähteeseen. Tällä tavoin vältetään pankki- tai markkinarahaan turvautuminen ja samalla julkisenhallinnon velkojen pirstaloituminen ja korkomenojen kasvu.

— Valtion osallistuminen rahoitukseen -tehtävään kuuluu kaksi ohjelmaa, joiden otsikot ovat Pääomatoimet, jotka liittyvät valtion rahoitusosuuksiin (ohjelma nro 731) ja Valtion ja valtion julkisten laitosten velkojen maksu (ohjelma nro 732). Tämän ohjelman puitteissa toimella nro 01 tarkkaillaan pääomankorotuksia, omaan pääomaan tehtyjä sijoituksia, osakkeenomistajan ennakoita ja niihin rinnastettavia lainoja.

(175) Näihin ennakoihin on osoitettu huomattavasti varoja. Esimerkiksi ohjelmaan nro 731 on tehty 85 miljoonan euron varaus. Ohjelman nro 732 toimen nro 01 maksumäärärahat nousevat 660 miljoonaan euroon. Ohjelman nro 823 maksumäärärahat ovat puolestaan 50 miljoonaa euroa.

(176) La Posten joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin valtio voisi ottaa varoja näistä ohjelmista tukeakseen La Postea. Missään säädöksessä ei nimittäin rajoiteta ennakoiden myöntämismahdollisuuksia EPIC-laitoksille, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa ja jotka toimivat kilpailulle avoimilla sektoreilla.

(177) Ranskan viranomaiset täsmentävät 27 päivänä lokakuuta 2009 toimittamassaan muistiossa, etteivät ne ole missään vaiheessa kiistäneet sitä, että julkisille laitoksille voidaan maksaa valtion ennakoita, jotka ovat selvästi merkittyjä. Tämä ei kuitenkaan anna julkisille laitoksilla minkäänlaista nosto-oikeutta valtion talousarviosta. Kuten komission asiantuntija on todennut, osakkeenomistajien ennakoihin perustuva järjestelmä hyödyntää todennäköisesti kaikkia valtion osittain omistamia yhtiöitä niiden yhtiömuodosta riippumatta, mikä estää pelkästään EPIC-laitoksia koskevat päätelmät. Komission asiantuntijan kannan vastaisesti näissä ennakoissa otetaan toisaalta täysimääräisesti huomioon yhteisön rajoitukset, koska niissä valtio toimii ns. järkevänä sijoittajana.

(178) Komission päätelmät ovat, että

— Ranskan lainsäädännössä annetaan valtiolle lupa myöntää ja vieläpä kannustetaan valtiota myöntämään määrärahoja julkisille laitoksille mieluummin kuin turvautumaan perinteiseen pankkilainaan käyttövarojen ehtyessä; näiden rahoituslähteiden käytön ehtona ei millään muotoa ole valtiontukisääntöjen noudattaminen; nämä määrärahat voivat olla 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa tarkoitettuja ”täydentäviä varoja”;

— nämä säädökset ovat velkojien tiedossa, joten niillä on täysi syy uskoa, että valvontaviranomainen löytää tarpeelliset varat saatavan maksamiseksi;

— La Postella ei kuitenkaan ole näiden varojen nosto-oikeutta.

(179) Koska

— 16 päivänä heinäkuuta 1980 annettuun lakiin ja sen soveltamissäädöksiin ei sisälly selvitys- ja kuittausmenettelyä, joka johtaisi oikeuksien ja velvollisuuksien raukeamiseen;

— 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa ja sen soveltamissäädöksissä ei missään vaiheessa varauduta tilanteeseen, jossa varoja ei voitaisi vapauttaa;

— talousarvioasiakirjat osoittavat, että EPIC-laitoksille voidaan myöntää poikkeuksellisia ennakoita kiireellisen käteisvarojen tarpeeseen,

komissio katsoo, että oletus siitä, että velkoja ei onnistuisi saamaan maksua saatavalleen 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain menettelyjä soveltamalla, on epätodennäköinen.

(180) Sitä vastoin komissio ei ole saanut selville, että julkisilla laitoksilla olisi suora pääsy valtionkassan tileihin, jos ”suoralla pääsyllä” tarkoitetaan EPIC-laitoksen mahdollisuutta käyttää omalla päätöksellään suoraan sen käyttöön annettuja valtiolle kuuluvia varoja ilman valtion toimenpidettä.

iv) Ranskan viranomaisten ehdotus 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain soveltamisasetuksen selventämisestä on riittämätön

(181) Komissio korostaa, etteivät Ranskan viranomaiset ole ryhtyneet tässä osassa käsiteltävän, 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain muuttamiseen. Näin ollen komission selvityksen La Posten eduksi myönnetyn takauksen olemassa olosta on perustuttava voimassa olevaan lainsäädäntöön, eikä niiden Ranskan viranomaisten tekemien ehdotusten riittävyyteen tai riittämättömyyteen, joita ei ole missään vaiheessa vahvistettu ja joiden tarkoituksena on kieltää kaikenlaiset takaukset. Tästä seuraa, että tähän osaan sisältyvän komission analyysin keskeisenä tarkoituksena on kuvata aukottomasti asian eteneminen komission käsittelyssä.

(182) Osoittaakseen, että valvontaviranomaisen vapauttamat varat voivat olla peräisin ainoastaan yhteisön tai laitoksen omista varoista, Ranskan viranomaiset ehdottivat, että 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain soveltamisasetusta muutetaan seuraavasti: Jollei maksua ole suoritettu näiden määräaikojen kuluessa, valtion edustaja tai valvontaviranomainen kirjaa menoerän maksuvelvoitteensa laiminlyöneen julkisen laitoksen tai yhtiön talousarvioon. Valtion edustaja tai valvontaviranomainen vapauttaa tarvittavat varat laitoksen tai yhtiön talousarviosta joko pienentämällä vielä käyttämättömiä, muihin menoihin varattuja määrärahoja tai lisäämällä varoja (muutos alleviivattu).

(183) Tästä huolimatta komissio panee merkille, kuten se teki menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdantoosan 58 kappaleessa, etteivät säädökset niiden nykyisessä muodossa sen enempää kuin Ranskan viranomaisten ehdotuksen mukaisiksi muutettuinakaan estä sitä, että varoja voidaan vapauttaa käyttämällä tuen tai julkisten varojen siirron avulla ennalta mahdollistettua varojen lisäystä.

(184) Komissio tutkii seuraavaksi, mitä muutoksenhakukeinoja velkojalla olisi siinä erittäin epätodennäköisessä tapauksessa, ettei velkoja saisi korvausta 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa vahvistetulla menettelyllä. Komissio tarkastelee muun muassa valtion vastuujärjestelyä saadakseen selville, esiintyykö siinä takausmekanismin ominaispiirteitä.

3. *Valtion vastuujärjestely, jota käytetään julkisten laitosten velkojen perintämenettelyssä, sisältää takausmekanismin piirteet*

(185) Ranskan viranomaisten mukaan valtion vastuuseen ei periaatteessa voida vedota sen enempää virheestä johtuvan vastuun kuin ankarankaan vastuun ([91]) yhteydessä. Ranskan viranomaiset myöntävät kuitenkin, että mikäli olemassa olisi julkisen palvelun jatkuvuusvelvoite ja se koskisi valtion edustajaa 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa vahvistetun menettelyn täytäntöönpanon yhteydessä, olisi mahdollista, että tuomioistuin antaisi määräyksen korvauksen maksamisesta velkojalle. Tässä tapauksessa korvauksen maksamisen vaikutuksesta velkoja päätyisi tilanteeseen, jossa hän olisi ollut yleisen lainsäädännön perusteella, eikä siten saisi mitään etua.

(186) Komissio huomauttaa silti, että yleisen lainsäädännön perusteella velkojat, ainakaan etuoikeudettomien saatavien velkojat, eivät periaatteessa saa takaisin koko saatavaansa. Selvitystilassa olevan yrityksen velkoja ei myöskään maksa kolmas taho, kuten tässä.

(187) Ranskan viranomaiset esittävät niin ikään, että missään tapauksessa velkojille vastuuseen vetoamisen johdosta tarjoutuvia korvauksen maksamismahdollisuuksia ei voida rinnastaan mihinkään takausmuotoon.

(188) Komissio katsoo kuitenkin ja aikoo osoittaa, että valtion vastuuseen saattaminen (virhevastuun tai ankaran vastuun yhteydessä) pantaessa täytäntöön 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa tarkoitettua julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden velkojen perintämenettelyä vastaa yhteisön lainsäädännön kannalta takausmekanismia, sillä se varmistaa velkojien saatavien maksun velvoittamalla jäsenvaltion korvaamaan ne La Posten laiminlyödessä maksuvelvollisuutensa. Lisäksi Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö asiassa Campoloro pyrkii perustamaan automaattisen takauksen. Ranskan viranomaiset eivät ole rajoittaneet näitä vastuu- tai takausmekanismeja, vaikka ne olisivat vapaasti voineet niin tehdä.

i) Aiempi oikeuskäytäntö: asiassa Campoloro perustetun järjestelmän erityisluonteen osoittaminen

(189) Kuten komission asiantuntija huomauttaa, kun 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain soveltamisalaan kuuluvan julkisoikeudellisen oikeushenkilön velkoja halusi vedota valtion vastuuseen kyseisessä säädöksessä tarkoitettujen etuoikeuksien käytön perusteella ennen (edellä tarkasteltua) asiaa Campoloro, hallintotuomari erotteli kaksi haittaa. Velkojalle koitui ensinnäkin haittaa siitä, ettei hänen saatavaansa ollut maksettu. Tämä haitta johtui pelkästään velallisen maksukyvyttömyydestä. Toisaalta velkojalle saattoi koitua erilaista haittaa valtion etuoikeuksien hyödyntämisessä esiintyneistä puutteista (myöhästys, vastahakoisuus, kieltäytyminen menettelyjen aloittamisesta, menettelyn osittainen käynnistäminen jne.). Tätä toista haittaa ei voida mitata velan suuruudella vaan pikemminkin arvioimalla laissa säädettyjen etuoikeuksien käytössä ilmenneen myöhästyksen tai kieltäytymisen kustannuksia. Juuri tällä kannalla oli Lyonin hallinnollinen muutoksenhakutuomioistuin asiassa Campoloro ([92]).

ii) Korkeimman hallinto-oikeuden vuonna 2005 asiassa Campoloro antama tuomio

(190) Komission asiantuntijan mukaan asiassa Campoloro annettu korkeimman hallinto-oikeuden tuomio on ensimmäinen käännekohta siltä osin, että yksi siinä mainituista olettamista ei enää varsinaisesti liity vastuukysymykseen vaan toimii takausmekanismina.

(191) On aiheellista palauttaa mieleen korkeimman hallinto-oikeuden asiassa Société fermière de Campoloro, nro 271898, 18 päivänä marraskuuta 2005 antaman tuomion johdanto-osan kappale:

Näillä säännöksillä lainsäätäjä on halunnut antaa valtion edustajalle valtuudet, joiden avulla tämä voi, mikäli alueellinen yhteisö on laiminlyönyt lainvoimaiseksi tulleen tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanon eikä maksukehotus ole johtanut suoritukseen, tulla yhteisön päättävien elinten sijaan vapauttaakseen tai hankkiakseen varat, joilla kyseinen oikeuden päätös pannaan täysimääräisesti täytäntöön; tätä tarkoitusta varten valtion edustajan kuuluu toteuttaa tuomarin valvonnassa tarpeelliset toimet yhteisön tilanteen ja yleisen edun huomioon ottaen; näihin toimenpiteisiin kuuluu muun muassa mahdollisuus myydä yhteisölle kuuluvaa omaisuutta niiltä osin kuin se ei ole ehdottoman tarpeellista yhteisön vastuulle kuuluvien julkisten palvelujen asianmukaisen toiminnan kannalta; mikäli prefekti kieltäytyy käyttämästä tai jättää käyttämättä näitä laissa hänelle annettuja etuoikeuksia, alueellisen yhteisön velkojalla on oikeus nostaa kanne valtiota vastaan valvontaviranomaisen tehtävien harjoittamisessa tapahtuneen raskaan virheen perusteella; lisäksi, mikäli prefekti on voinut yhteisön tilanteen, muun muassa varojen riittämättömyyden tai yleisen edun, vuoksi laillisesti kieltäytyä toteuttamasta tiettyjä toimenpiteitä, joilla varmistetaan oikeuden päätöksen täysimääräinen täytäntöönpano, tästä alueellisen yhteisön velkojalle aiheutuva vahinko voi johtaa julkisen vallan vastuuseen saattamiseen, jos vahinko on luonteeltaan tavanomaisesta poikkeava ja erityinen.

(192) Tällä tavoin korkein hallinto-oikeus ottaa käyttöön kaksivaiheisen mekanismin.

(193) Ensiksi se järjestää valtion vastuuseen perustuvan järjestelmän, jonka käytön edellytyksenä on yksinomaan puute 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa ja sen soveltamissäädöksissä perustettujen etuoikeuksien käytössä. Kyseessä on raskaaseen virheeseen perustuva vastuujärjestelmä. Raskaaseen virheeseen perustuva järjestelmä on valittu siksi, ettei velallisen yhteisön velkaa haluta automaattisesti siirtää valtiolle. Asiantuntijalausunnon ([93]) mukaan on todennäköistä, että jos prefekti toteuttaa toimenpiteitä pyrkiessään vapauttamaan lisävaroja ja toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi kunnan velan suuruuden vuoksi, tuomari katsoo, ettei raskaaseen virheeseen ole syyllistytty. Tässä kohdin vastuu raskaasta virheestä on ”perinteinen” eikä toimi takausjärjestelmänä velallisen organisaation tullessa maksukyvyttömäksi, koska järjestelyä voidaan käyttää ainoastaan maksukyvyttömyystilanteen korjaamiseen.

(194) Toiseksi tuomiossa mainitaan myös ankaraan vastuuseen velvoittaminen kahdessa tilanteessa.

(195) Ensimmäisessä tilanteessa prefekti on voinut yleisen edun nimissä kieltäytyä laillisesti toteuttamasta tiettyjä toimia, joilla oikeuden päätös pannaan täytäntöön täysimääräisesti. Tässä on kysymys perinteisestä tapauksesta, jossa hallintoviranomainen kieltäytyy perustellusti toimimasta yleiseen etuun vedoten ja jossa hän on vastuussa julkisten menojen tasapuolisuutta koskevan periaatteen rikkomisesta. Velallinen ei ole teoriassa maksukyvytön, mutta valtio on päättänyt, ettei sen kaikkia varoja hyödynnetä yleisen edun vuoksi. Tilanne ei liity takausmekanismiin, sillä velkojan vahinko johtuu valtion päätöksestä eikä velallisen vakavaraisuustilanteesta. Seuraukset ovat yhtä kaikki samat kuin takausmekanismilla.

(196) Toinen ankaraan vastuuseen liittyvä tilanne sen sijaan muistuttaa selvemmin takausmekanismia. Korkein hallinto-oikeus katsoo, että mikäli prefekti on voinut yhteisön tilanteen, muun muassa varojen riittämättömyyden […] vuoksi laillisesti kieltäytyä toteuttamasta tiettyjä toimenpiteitä, joilla oikeuden päätös pannaan täysimääräisesti täytäntöön, tästä alueellisen yhteisön velkojalle aiheutuva vahinko voi johtaa julkisen vallan vastuuseen saattamiseen, jos vahinko on luonteeltaan tavanomaisesta poikkeava ja erityinen. Huomattakoon, että vastuun määräytymisperusteena on yksinomaan velallisen yhteisön taloudellinen tilanne. Ankaraan vastuuseen perustuvan järjestelmän valinta keventää velkojan raskasta todistustaakkaa, koska tämän tarvitsee osoittaa ainoastaan määräytymisperuste, syy-yhteys ja vahinko.

(197) Edelleen komission asiantuntijan mukaan tämän vastuujärjestelmän ja takausjärjestelmän välillä havaitaan kaksi yhtäläisyyttä. Ensinnäkin määräytymisperustetta ei voida objektiivisesti katsoa valtion syyksi, koska kyse on velallisen organisaation tilanteesta: tämä vastuujärjestelmä perustuu samaan seikkaan kuin takausmekanismi eli velallisen maksukyvyttömyyteen. Toiseksi, koska muuta ei ole mainittu, korkeimman hallinto-oikeuden tarkoittama vahinko näyttää olevan velan maksamatta jättäminen, joka aiheuttaa myös takauksen soveltamisen.

(198) Korkein hallinto-oikeus rajoittaa valtion vastuuseen saattamisen tosin tavanomaisesta poikkeaviin ja erityisiin vahinkoihin. Komission asiantuntijan mukaan tavanomaisesta poikkeavuutta voidaan tarkastella käyttämällä poissulkemiseen perustuvaa päättelyä. Joko velka on vähämerkityksinen, jolloin voidaan oikeutetusti olettaa, ettei kansallinen julkinen laitos (erityisesti La Poste) joudu maksukyvyttömäksi, tai velka on erittäin merkittävä, jolloin tuloksena on vahingon poikkeavuus tavanomaisesta. Vahingon erityisyyttä tarkasteltaessa voidaan olettaa, että merkittävästi velkaantuneiden julkisten laitosten velkojia ei ole kovin monta. Tämän perusteella korkeimman hallinto-oikeuden tuomiossa asetettu raja ei ole tosiasiallisesti ratkaiseva, koska voidaan olettaa, että ainoastaan merkittävien velkojen tilanne otetaan aidosti huomioon, ja silloin on aina kyseessä tavanomaisesta poikkeavan vakava vahinko.

(199) Tämä kantaa esitetään myös asiantuntijalausunnoissa. Esimerkiksi (edellä mainitun) P. Bonin kommentaarissa todetaan: tässä tapauksessa, joka vastaa todennäköisesti tarkasteltavana olevaa tilannetta tuomarin kunnan maksettavaksi tuomitseman määrän ja kunnan varojen vähäisyyden välinen silmiinpistävän epäsuhdan perusteella, prefekti on tietyllä tavoin umpikujassa, koska hän on epävarma siitä, voiko hän vapauttaa riittävät varat, joilla kunta pystyy maksamaan velkansa kokonaisuudessaan. Kohtuullisuus toki edellyttää, että kummallekin kantajayhtiölle maksetaan korvaus näin monen vuoden jälkeen. […] Se tekee valtiosta kyseisen [tämän kunnan] kokemattomuuden haitallisten seurausten pakotetun vakuuttajan. Komission asiantuntijan mukaan oikea termi ei ole ”vakuuttaja” vaan ”pakotettu takaaja”.

(200) Asiassa Société fermière de Campoloro ([94]) annetun tuomion alaviitteissä C. Landais ja F. Lenica, jotka vastasivat korkeimman hallinto-oikeuden dokumentointipalvelusta tuomion käsittelyaikaan, korostavat jälkimmäisen tilanteen omalaatuisuutta ja kieltäytyvät tulkitsemasta tilannetta siten, että alueellisten yhteisöjen velkojen vastuu siirretään siinä valtiolle. Komission asiantuntija kuitenkin tähdentää, että vaikka tästä tulkinnasta kiistellään, sitä on tarkasteltava tuomion käsittelyn pohjalta. Kommentaarin loppuosa on tältä osin paljastava: kommentaattorit tarkastelevat siinä lainaa tai poikkeuksellista valtiontukea. Tämän perusteella huomataan, että henkilöt, jotka kieltäytyvät rinnastamasta käsiteltävää vastuujärjestelmää takausmekanismiin, viittaavat lopuksi muihin takausmekanismin tekijöihin (valtiontukeen).

(201) Komission asiantuntija torjuu niin ikään D. Labetoullen artikkelissaan ankarasta vastuusta hallinto-oikeudessa ([95]) esittämän arvion, jota Ranskan hallitus lainaa huomautuksissaan. Kirjoittaja huomauttaa korkeimman hallinto-oikeuden katsoneen asiassa Campoloro, että prefektin laillinen päätös ainoastaan saattaa velvoittaa valtion vastuuseen. Tästä hän päättelee, ettei automaattisuutta esiinny. Komission asiantuntijan mukaan tähän tulkintaan ei voida yhtyä. Korkein hallinto-oikeus nimittäin toteaa, että prefektin päätös saattaa velvoittaa valtion vastuuseen, jos vahinko on luonteeltaan tavanomaisesta poikkeava ja erityinen. Epävarmuus ei liity vastuun olemassaolon ja siihen velvoittamisen periaatteeseen, jos tunnusmerkistö täyttyy, vaan sellaisen vahingon olemassaoloon, jossa esiintyy tiettyjä erityispiirteitä. Kuten edellä todettiin, jos vahinko on erityinen ja tavanomaisesta poikkeava, mikään ei estä vastuuseen velvoittamista. Tämän perusteella vastuuseen vetoamisen periaate toimii sellaisenaan automaattisesti eli täyttää takauksen tunnusmerkistön.

(202) Lopuksi komission asiantuntija huomauttaa, ettei kukaan Campoloro-asian oikeuskäytännön kommentaattoreista oleta, että saatava voi jäädä maksamatta.

(203) Komission asiantuntija päättelee, että edellä mainittu korkeimman hallinto-oikeuden tuomio asiassa Campoloro on tarjonnut lähtökohdan vastuujärjestelmälle, jolla on takausmekanismin ominaispiirteet.

iii) Asian Campoloro ratkaisu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa

(204) Euroopan ihmisoikeustuomioistuin ratkaisi 6 päivänä joulukuuta 2006 antamassaan tuomiossa Société de gestion du port de Campoloro ja Société fermière de Campoloro vastaan Ranska ([96]) asian Campoloro velvoittamalla valtion vastaamaan kaikista Santa-Maria-Poggion kunnan veloista kantajayhtiöille. Tässä asiassa osoitettiin, että Ranskan valtion vastuuseen vetoaminen nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa toimii julkisviranomaisten velkojen implisiittisenä takauksena, eikä siihen liity minkäänlaista vahinkoehtoa.

(205) Ranskan viranomaiset pyrkivät perustelemaan kantansa ihmisoikeustuomioistuimessa vetoamalla siihen, ettei valtion syyksi luettavaa määräytymisperustetta ollut ja ettei valtio ollut myöntänyt takausta oikeushenkilöiksi määritellyille julkisviranomaisille. Asiakirjoissa todetaan muun muassa: [Ranskan hallitus] katsoo, että ainoastaan objektiiviset syyt, jotka johtuvat kunnan konkreettisesta mahdottomuudesta vapauttaa riittävät varat, ovat lykänneet tuomioiden täysimääräistä täytäntöönpanoa; hallitus katsoo tämän perusteella, että annettujen tuomioiden täytäntöönpanemattomuus ei johdu kansallisten viranomaisten, valtion tai kunnan tarkoituksellisesta kieltäytymisestä. Varojen puute ei ole veruke vaan tosiasia, joka johtuu velallisen oikeushenkilön maksukyvyttömyydestä; Velan laiminlyönti johtuu yksinomaan kunnan taloudellisista vaikeuksista, eivätkä nämä olosuhteet näytä olevan luonteeltaan omiaan vapauttamaan yhteisöä velvollisuuksistaan tai siirtämään sen velkataakkaa valtiolle (CE, Batz sur Merin kunta, 25.9.1970). Kansallisessa lainsäädännössä ei ole laillista perustetta sille, että valtio tulee kunnan sijaan korvauksen maksajaksi. Tällainen sijaantulo ei voi myöskään perustua yleissopimuksen 6 artiklan 1 kappaleeseen, koska tällainen ratkaisu olisi koko oikeushenkilön käsitteen vastainen, oletetaanhan oikeushenkilölle riippumattomuus ja oma varallisuus. Vaikka Ranskan hallitus pyrkikin vetoamaan edellä käsiteltyihin eroihin vastuujärjestelmän ja takausmekanismin välillä, ihmisoikeustuomioistuin ei loppujen lopuksi huomioinut näitä perusteita.

(206) Todistelun täydentämiseksi on aiheellista toistaa tässä myös kantajien perusteet, jotka ihmisoikeustuomioistuin puolestaan katsoi oikeutetuiksi:

Tällä tavoin kansallisessa lainsäädännössä ei ole säädetty minkäänlaisesta hätäratkaisusta kunnan maksujen lakkautukseen; valtio ei voi vapautua velvollisuudestaan panna täytäntöön oikeuden päätökset vetoamalla varojen puutteeseen tai paikallisten yhteisöjen itsehallintoon, vaikka se ei olekaan pystynyt toistaiseksi panemaan niitä täytäntöön, koska kunta ei kykene maksamaan velkojaan. Tämän seurauksena kantajat syyttävät valtiota kyvyttömyydestä panna täytäntöön toimenpiteitä, joiden avulla kunta olisi voinut panna täytäntöön sille kuuluvan maksuvelvollisuuden. Kantajat toteavat, että korkein hallinto-oikeus on 18 päivänä marraskuuta 2005 antamassaan tuomiossa katsonut, että lainsäätäjä on halunnut antaa valtion edustajalle valtuudet, joiden avulla tämä voi, mikäli alueellinen yhteisö on laiminlyönyt tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanon, tulla kyseisen yhteisön päättävien elinten sijaan vapauttaakseen tai hankkiakseen varat, joilla kyseinen oikeuden päätös pannaan täysimääräisesti täytäntöön. Kantajat pyytävät Ranskan valtion omien laiminlyöntien perusteella, että tuomioistuin vahvistaa 6 artiklan 1 kappaleen rikkomisen ja siitä seuraavan korvauksen, tämän aiheuttamatta mitään ristiriitaa suhteessa oikeushenkilön, riippumattomuuden tai oman varallisuuden käsitteisiin.

(207) Ihmisoikeustuomioistuin vahvisti lopuksi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaleen loukkauksen muun muassa seuraavasta syystä: Nämä tuomiot on siis aiheellista panna täytäntöön, ja tuomioistuin muistuttaa, etteivät valtion viranomaiset voi vedota varojen puutteeseen perustellessaan oikeuden päätökseen perustuvan velan maksamatta jättämistä (Bourdov, mt., 30 §).

(208) Ihmisoikeustuomioistuin vahvisti niin ikään Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklan loukkauksen: Asianomaisten eivät ole pystyneet saamaan näitä tuomioita täytäntöön pannuiksi, mikä merkitsee puuttumista asianosaisten omistusoikeuteen, joka kuuluu ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklan ensimmäisen kappaleen ensimmäisen virkkeen soveltamisalaan. Hallitus ei ole esittänyt minkäänlaista perustelua tälle puuttumiselle, ja ihmisoikeustuomioistuin katsoo, ettei varojen puutteella voida perustella tällaista laiminlyöntiä (mp.). Kaiken kaikkiaan ihmisoikeustuomioistuin katsoo, että kantajayhtiöt ovat kärsineet ja kärsivät edelleen erityisestä ja kohtuuttomasta rasitteesta, joka johtuu siitä, ettei niille ole maksettu niille edellä mainittujen 10 päivänä heinäkuuta 1992 annettujen tuomioiden täytäntöönpanon perusteella kuuluvia määriä. Näin ollen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklaa on rikottu. Ihmisoikeustuomioistuin määräsi lopulta valtion maksamaan velallisten kuntien velan kokonaisuudessaan: Edellä mainitun perusteella tuomioistuin katsoo, että vastaajavaltion on varmistettava, että kantajille tai tapauksesta riippuen niiden oikeudenomistajille maksetaan saatavat, jotka niille kuuluvat Bastian hallinto-oikeuden (tribunal administratif de Bastia) 10 päivänä heinäkuuta 1992 antamien tuomioiden (mp.) perusteella, mukaan lukien korot tämän tuomion julistuspäivään saakka.

(209) Komission asiantuntija päättelee tästä oikeuskäytännöstä, että valtion on katettava julkisviranomaisten velat.

(210) Komission mukaan tästä seuraa kolme tärkeää seikkaa:

— Vastuu toimii implisiittisen takauksen tavoin. Ranskan valtio on tuomittu maksamaan koko velka, eikä määrää ole millään tavoin jaettu osiin, jotka voisivat perustua velallisen julkisen yhteisön maksukyvyttömyyteen ja toisaalta valtion syyksi luettaviin mahdollisiin laiminlyönteihin. Käytettyä sanavalintaa on aiheellista korostaa, koska ihmisoikeustuomioistuin ei mainitse valtion mahdollista vastuuta vaan katsoo, että valtion on ”varmistettava” maksu. Tällainen sanavalinta on lähempänä takuuta kuin vastuuta. Ihmisoikeustuomioistuin ei myöskään missään vaiheessa etsi valtion syyksi luettavaa määräytymisperustetta vaan pitäytyy pelkästään velallisen maksukyvyttömyydessä. Lisäksi ihmisoikeustuomioistuin siirtää tuomittujen kuntien velan kokonaisuudessaan valtiolle. Näillä eri seikoilla pyritään osoittamaan, että tämä vastuujärjestelmä toimii todellisuudessa takausmekanismina. On pantava kuitenkin merkille, että kantajien on ensin saatava oikeuden päätös, jossa niiden saatava tunnustetaan. Lisäksi tämä takaus on implisiittinen, koska sitä ei mainita missään säädöksessä. Tämä osoittaa, että kansallisen lainsäädännön juridinen mekanismi voidaan tulkita implisiittiseksi takaukseksi;

— Vastuu kattaa julkisviranomaisten velat, vaikka nämä olisivatkin oikeushenkilöitä. Ranskan hallitus on vedonnut nimenomaan oikeushenkilöasemaan ja omaan varallisuuteen kiistäessään Ranskan valtion vastuuseen saattamisen. Ihmisoikeustuomioistuin hylkäsi tämän perustelun;

— Valtiontakauksen soveltamisala ulottuu niihin julkisviranomaisiin, jotka riippuvat valtiosta. Takaus liittyy siis tiiviisti velallisen julkisoikeudelliseen asemaan.

(211) On muistettava, ettei Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa Campoloro tekemä ratkaisu ole irrallinen vaan liittyy erittäin selvään oikeuskäytännön suuntaukseen. Ihmisoikeustuomioistuin nimittäin katsoi 13 päivänä toukokuuta 1980 asiassa Artico vastaan Italia ([97]) antamassaan tuomiossa, että kun maksun laiminlyönti voidaan katsoa muun henkilön kuin valtion syyksi, kyseisen valtion tulee 6 artiklan 1 kappaleessa tarkoitetun takauksen velallisena toimia siten, että se varmistaa kantajan voivan nauttia tosiasiallisesti kyseisessä artiklassa sille tunnustetusta oikeudesta. Asiassa Bourdov vastaan Venäjä, nro 59498/00, ihmisoikeustuomioistuin on 19 päivänä maaliskuuta 1997 katsonut niin ikään, etteivät valtion viranomaiset voi vedota varojen puuttumisen verukkeeseen perustellakseen velan maksamatta jättämistä.

iv) Ranskan viranomaisten huomautusten tarkastelu

α) Alueellisten yhteisöjen ja julkisten laitosten välistä eroa koskeva huomautus

(212) Ranskan viranomaisten mukaan ([98]) komission asiantuntijan todistelu ei ole millään tavoin ratkaiseva, vaan siinä rajoitutaan asettamaan vastakkain asiassa Campoloro annetun tuomion erilaisia tulkintoja. Siinä ei varsinkaan eroteta julkisia laitoksia paikallisista yhteisöistä, vaikka tämä ero on keskeinen selvitettäessä sitä, voiko saatava jäädä maksamatta. Ranskan viranomaiset käyttävät tässä oman asiantuntijansa lausuntoa. Asiantuntija kyseenalaistaa edellytyksen, joka esitetään komission päätelmissä, jotka koskevat oikeuskäytäntöä asiassa Campoloro. Komission päätelmät perustuvat alueellisten yhteisöjen ja julkisten laitosten rinnastamiseen, sillä niille on yhteistä se, että ne ovat valtiosta erillisiä julkisen oikeuden oikeushenkilöitä. Näiden kahden yksikön perustuslaillinen asema on kuitenkin erilainen. Paikallisten yhteisöjen olemassaolo on perustuslakiin perustuva vaatimus, ja valtiolla on velvollisuus varmistaa niiden elinkelpoisuus. EPIC-laitosten asemaa ei vahvisteta tällä tavoin perustuslaissa, vaan ne voivat lakata olemasta. Näin ollen asiaan Campoloro liittyvää oikeuskäytäntöä, joka koskee paikallisten yhteisöjen oletustapausta, ei voitaisi käyttää nyt, kun on kysymys julkisista laitoksista.

(213) Komissio tarkastelee seuraavassa, voiko alueellisten yhteisöjen ja julkisten laitosten välinen perustuslaillinen ero saattaa kyseenalaisiksi komission asiantuntijan päätelmät Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ja korkeimman hallinto-oikeuden asiassa Campoloro tekemistä päätöksistä.

(214) Komissio toteaa, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätöksen perustana ei ole tarve taata kyseisen alueellisen yhteisön olemassaolo vaan taata velkojien oikeudet eli oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin (Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappale) ja omaisuudensuojaan (ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artikla): velkojan oikeuksia rikotaan samalla tavoin riippumatta siitä, onko velallinen julkinen laitos vai alueellinen yhteisö.

(215) Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen osalta on aiheellista erottaa erilaiset vastuujärjestelmät:

— raskaaseen virheeseen perustuva vastuujärjestelmä perustuu siihen, että valtio on käyttänyt puutteellisesti 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetulla lailla perustettuja etuoikeuksia: se on siis riippumaton velallisen luonteesta eli siitä, onko se alueellinen yhteisö vai julkinen laitos;

— ankaran vastuun järjestelmä perustuu puolestaan kahteen olettamaan:

a) Ensimmäisessä tapauksessa prefekti kieltäytyy toteuttamasta tiettyjä toimenpiteitä yleisen edun nimissä: kyseessä voisi olla alueellisen yhteisön olemassaolon turvaamisen välttämättömyys tai julkisen palvelun tehtävän turvaaminen. Ranskan viranomaisten asiantuntija korostaa, että jatkuvuuden vaatimus kohdistuu ainoastaan palveluun eikä sitä hoitavaan laitokseen. On yhtä kaikki selvää, että lyhyellä aikavälillä, ennen julkisen palvelun tehtävän siirtämistä laitokselle, joka kykenee siitä huolehtimaan, julkisen palvelun jatkuvuuden turvaaminen voi edellyttää, että prefekti toteuttaa tiettyjä toimenpiteitä, esimerkiksi turvaa julkisen palvelun tehtävän kannalta välttämättömät varat tai kasvattaa varoja saatavan maksamiseksi. Ranskan viranomaiset sitä paitsi myöntävät, että julkisen palvelun jatkuvuusvelvoite velvoittaa valtion edustajaa tämän pannessa täytäntöön 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa perustettua menettelyä.

b) Toisessa tapauksessa ankaran vastuun järjestelmään voidaan vedota, mikäli prefekti on voinut yhteisön tilanteen, muun muassa varojen riittämättömyyden […] vuoksi laillisesti kieltäytyä toteuttamasta tiettyjä toimenpiteitä, joilla oikeuden päätös pannaan täysimääräisesti täytäntöön, tästä alueellisen yhteisön velkojalle aiheutuva vahinko voi johtaa julkisen vallan vastuuseen saattamiseen, jos vahinko on luonteeltaan tavanomaisesta poikkeava ja erityinen. Kuten edellä on todettu, vastuun määräytymisperusteena on pelkästään velallisen yhteisön taloudellinen tilanne. Niinpä velallinen yhteisö voi olla niin laitos kuin alueellinen yhteisökin.

(216) Komissio on näin ollen sitä mieltä, että alueellisten yhteisöjen ja julkisten laitosten perustuslaillisen aseman erilaisuus ei merkitse sitä, etteivät komission asiantuntijan päätelmät asiaa Campoloro koskevasta oikeuskäytännöstä olisi päteviä. Lisäksi komissio huomauttaa, että Ranskan viranomaisten perustelujen tarkoituksena on kiistää asian Campoloro soveltuminen tässä käsiteltävänä olevaan asiaan, joka ei koske alueellista yhteisöä, vaikka nimenomaan Ranskan viranomaiset ensimmäisinä viittasivat asiaan Campoloro perustellakseen omaa kantaansa.

β) Huomautus valtion vastuuseen velvoittamisen perusteettomuudesta

(217) Toisaalta Ranskan viranomaiset eivät määrittele tarkasti, millä perusteella valtion ankaraan vastuuseen voitaisiin vedota julkisen laitoksen laiminlyönnin yhteydessä, koska valtio voidaan velvoittaa tässä yhteydessä vastuuseen vain, jos sen syyksi luettava teko (tai sen tekemättä jättäminen) on ollut vahingon välittömänä syynä, mikä ei pidä tässä tapauksessa paikkaansa.

(218) Komissio toteaa joka tapauksessa, että korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätöksessä vahvistetaan selvästi, että valtion ankaraan vastuuseen voidaan vedota.

γ) Huomautus tavanomaisesta poikkeavan ja erityisen vahingon esiintymättömyydestä

(219) Ranskan viranomaiset eivät myöskään määrittele, millä perusteella tuomioistuin katsoisi vahingon ”erityiseksi”, jos se koskee kaikkia laitoksen velkojia, tai millä perusteella hän katsoisi vahingon ”tavanomaisesta poikkeavaksi”, jos velkojat ovat hyväksyneet luoton myöntämisen epävarmassa taloudellisessa tilanteessa olevalle oikeushenkilölle.

(220) Komissio huomauttaa, että tavanomaisesta poikkeavan ja erityisen vahingon olemassaolo on tosiaankin valtion vastuuseen velvoittamisen rajana korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytännössä. Ranskan viranomaiset epäilevät, ettei kyse ole ollut tavanomaisesta poikkeavasta vahingosta, koska velkojat ovat hyväksyneet lainan myöntämisen epävarmassa taloudellisessa tilanteessa olevalle oikeushenkilölle. Komissio toteaa tältä osin, että tämä perustelu edellyttää, ettei takausta ole (ja että velkojat uskovat, ettei sellaista ole), vaikka edellä käsitellyn perusteella on osoitettu päinvastaista. Jos velkojat nimittäin luottavat takauksen olemassaoloon, laitoksen taloudellinen tilanne ei ole velkojan kannalta yhtä ratkaiseva, kun velkoja päättää luoton myöntämisestä laitokselle tai kun se neuvottelee luoton ehdoista. Lisäksi on otettava huomioon, että velka on voitu ottaa aikana, jolloin julkinen laitos ei ole ollut vaarassa tai jolloin taloudelliset vaikeudet eivät voineet olla velkojan tiedossa kohtuullisesti arvioiden. Joka tapauksessa tavanomaisuudesta poikkeavan vahingon käsitettä on hahmoteltava laajemmin kuin keskittyen pelkästään sen selvittämiseen, oliko laitos taloudellisissa vaikeuksissa vai ei tai olivatko vahingon kärsijöinä kaikki velkojat vai vain yksi niistä. Hallintoviranomaisten ankaraan vastuuseen ([99]) liittyvän oikeuskäytännön mukaan tavanomaisesta poikkeavaa ja erityistä vahinkoa on arvioitava suhteessa yleiseen etuun. Jotta vahinko voidaan luokitella tavanomaisesta poikkeavaksi ja erityiseksi, vahingolla on oltava sen kärsijälle merkitys, joka ei ole oikeassa suhteessa tavoiteltuun yleiseen etuun. Komissio päättelee tästä, että vahingon poikkeaminen tavanomaisesta ja erityisyys muodostavat epäilemättä suodattimen, jonka avulla vältetään tiettyjen saatavien korvaaminen, mutta tämä suodatin toimii todennäköisesti sitä heikommin, mitä suurempi velka on. Lisäksi komissio muistuttaa, että tavanomaisesta poikkeavan ja erityisen vahingon olemassaolo ei ole Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettu edellytys. Näin ollen jokainen velkoja voi periaatteessa saada oikeudenkäyntimenettelyn päätteeksi valtiolta korvauksen, joka kattaa sen saatavat.

v) Vastuun ja/tai valtiontakauksen rajoittamattomuus

(221) Komissio korostaa, että kuten edellä on todettu, mikään ei estä lainsäätäjää toimimasta niin, kuten eräiden yhtiömuotojen yhteydessä, että valtio vastaa EPIC-laitosten veloista ainoastaan omaan alkuperäiseen osuuteensa (tai sijoitukseensa) saakka. Mikään ei erityisesti estä lainsäätäjää rajoittamasta vastuuta tai tarkentamasta yksinkertaisesti, että osakkaana valtio voi olla vastuussa EPIC-laitoksen velasta vain virheen sattuessa tai EPIC-laitoksen tavallisesta maksukyvyttömyydestä poikkeavissa tapauksissa, mikä katsottaisiin valtion omaksi syyksi ja olisi erityisen vahingon alkusyy. Näin ollen lainsäätäjä voi vapaasti estää valtiontauksen EPIC-laitoksille ja rajoittaa valtion vastuuseen saattamista velkojien kärsimien vahinkojen yhteydessä. Ranskan viranomaiset eivät tästä huolimatta ole tehneet näitä tarkennuksia.

vi) Komission päätelmä

(222) Komissio päättelee i–v kohdista, että Ranskan lainsäädännön nykytilassa velkoja, joka ei ole saanut saatavastaan maksua 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain menettelyjen avulla, voi saada koko laiminlyödyn saatavansa suuruisen korvauksen vetoamalla valtion vastuuseen, toisin kuin yleisen lainsäädännön selvitystilamenettelyssä, jossa velkojen saama korvaus rajoittuu käytettävissä olevien varojen määrään. Valtion vastuuta käsitellään kuten takausta. Ranskan lainsäädännössä ei rajoiteta sitä millään lailla. Se liittyy luontaisesti velallisen organisaation julkisoikeudelliseen asemaan.

vii) Selvitys Ranskan ehdotuksesta sopimuksiin sisällytettäväksi lausekkeeksi

(223) Jos komissio tekisi päätöksen, ettei valtiontukea ole myönnetty, Ranskan viranomaiset olisivat valmiita laajentamaan ehdotustaan siitä, että takauksen puuttuminen kirjattaisiin kaikkiin saatavia koskeviin sopimuksiin. Ranskan viranomaisten mukaan tällaisen laajennuksen ansiosta voitaisiin estää riski, että valtion ankaraan vastuuseen vedotaan pelkästään La Posten maksukyvyttömyyden perusteella.

(224) Aluksi komissio haluaa palauttaa mieleen, että johdantoosan 181 kappaleessa esitetty huomautus koskee ilman muuta myös tätä päätöksen osaa. Toisaalta, kuten menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä todetaan, komissio myöntää, että toimenpide voi rajoittaa sopimuksen allekirjoittaneen velkojan mahdollisuuksia saada korvaus saatavalleen tuomioistuinmenettelyssä. Komissiolla on kuitenkin epäilyksiä tämän ratkaisun pysyvyydestä, koska hyväksytyn riskin poikkeus on oikeuskäytännössä vahvistettu sääntö, joka voi aina muuttua (oikeuskäytännön äkillistä muutosta on mahdoton estää, varsinkin kun oikeuskäytännössä yleistyy valtion ankaraan vastuuseen perustuva järjestelmä). Vastauksena Ranskan viranomaisten huomautuksiin komissio tähdentää, ettei se kiellä Ranskan viranomaisten ehdotuksen vaikutuksia edellä esitettyjen huomioiden perusteella, vaan se korostaa seurauksena olevan sääntelykehyksen epävakaisuutta.

(225) Toisaalta komissio pitää Ranskan viranomaisten ehdotusta riittämättömänä, sillä valtiontakausta voitaisiin käyttää kaikenlaisessa vastuussa, myös muun muassa sopimuksiin perustumattomassa vastuussa ja rikosoikeudellisessa vastuussa, jotka täyttävät tältä osin samat ominaispiirteet. Sopimusteitse on ennalta mahdotonta ilmoittaa velkojille, ettei valtio ole velvollinen maksamaan La Posten velkoja. La Poste voi yleisesti olla velkaa kolmansille erilaisten juridisten mekanismien välityksellä, mikä aiheuttaisi valtiontakauksen käytön maksuvelvollisuuden laiminlyönnin yhteydessä. Jos La Posten pitäisi esimerkiksi sulauttaa itseensä jokin toinen toimija (toinen julkinen laitos), sille siirrettäisiin samassa yhteydessä kyseisen toimijan oikeudet ja velvollisuudet. Jos sen pitäisi tämän jälkeen suorittaa kyseisen toimijan velat kolmansille, missään sopimuksessa tai juridisessa asiakirjassa ei olisi käsitelty sitä, ettei valtio ole velvollinen korvaamaan La Posten velkoja sulautetun toimijan velkojille, koska kukaan ei ole voinut varautua tällaiseen. Julkisen sektorin tiettyjen toimijoiden muutosmekanismin (sulautuminen, sulauttaminen) vaikutuksesta La Postesta voi tulla velallinen kolmansia kohtaan, eikä tällöin voida määrätä valtiontakauksen rajoittamisesta sopimusteitse. Tällaisen lausekkeen sisällyttäminen ”velkojien” kanssa tehtäviin ”sopimuksiin” on siten riittämätöntä, koska se ei kata kaikkia tapauksia. Tällainen sanamuoto voi päästää läpi kolmansien hallussa olevia saatavia, jotka eivät ole aivan heti tunnistettavissa. Vain sovellusalaltaan yleinen säädös, jossa todetaan, ettei valtio ole La Posten takaaja ja jota sovelletaan kaikissa tilanteissa ja kaikenlaisten kolmansien yhteydessä, on riittävä.

(226) Siinäkin tapauksessa, että Ranskan ehdotusten oletettaisiin estävän La Posten velkojaa vetoamasta valtion vastuuseen saadakseen maksun saatavastaan (tätä tapausta ei komission mukaan ole tarkistettu), ehdotuksista ei käy selvästi ilmi, mitä La Posten maksukyvyttömyyden yhteydessä tapahtuisi. La Posten velkoja, joka ei ole saanut maksua saatavastaan pyytämällä henkilökohtaisen saatavansa täytäntöönpanoa, voisi nimittäin edelleen toivoa saavansa saatavansa takaisin La Posten kokonaisvaltaisessa velkasaneerauksessa, jonka valtio rahoittaa, kuten jäljempänä tässä päätöksessä osoitetaan.

4. *Vaikka velkoja ei saisikaan täyttä korvausta, se voi aikaansaada oikeusvaikutuksia vetoamalla oikeutettuun virheeseen, johon se on syyllistynyt saatavan syntyhetkellä olettaessaan, että saatava korvataan joka tapauksessa*

(227) Todistelu voidaan vahvistaa vilpittömän mielen suojan teorialla (théorie de l’apparence) ([100]). Vaikka noudatettaisiinkin Ranskan viranomaisten päätelmää, jonka mukaan La Postelle ei ole myönnetty rajoittamatonta takausta sen aseman perusteella – jonka päätelmän komissio torjuu – velkojat voivat edellä selvitettyjen seikkojen perusteella oikeutetusti uskoa, että tällainen takaus on joka tapauksessa olemassa. Vilpittömän mielen suojan teoria vahvistaa viitteiden sarjan yhdenmukaisuuden aikaansaamaa vaikutusta.

(228) Vilpittömän mielen suojan teorian kannalta tärkeimmät viitteet esitetään seuraavassa:

— EPIC-laitoksille myönnetyn valtiontakauksen osalta useat eri säädökset (16 päivänä heinäkuuta 1980 annettu laki ja sen soveltamissäädökset) tai viralliset asiakirjat (talousarvioasiakirjat) antavat velkojan uskoa, että valtio huolehtisi EPIC-laitoksen veloista käteisvarojen loppuessa tai käyttäisi omaa vastuuvelvollisuuttaan;

— se, ettei oikeudellista tilannetta ole selvennetty asian Campoloro ratkaisun jälkeen eikä komission EPIC-laitosten asemasta käynnistämien ensimmäisten menettelyjen päättymisen jälkeen, lisää niin ikään velkojien luottamusta tällaisen takauksen olemassaoloon;

— se, ettei EPIC-laitoksen maksukyvyttömyystilanteen vaikutuksia ole selvästi osoitettu, puhuu myös tämän tulkinnan puolesta;

— myös luottoluokituslaitosten reaktio kuuluu tähän ryhmään, koska kolmannet virheellisesti tai oikeutetusti myöntävät velallisen aseman tärkeyden ja antavat sille arvostelun, jonka ensisijainen tehtävä liittyy rahoitukseen (tämä osoitetaan tämän päätöksen kohdassa 4.1.2.a)).

(229) Asiantuntijansa päätelmien mukaisesti komission kanta on, että vaikka velkoja – kuten Ranskan viranomaiset esittävät – olettaisi virheellisesti, että valtio on velvollinen takaamaan julkisten laitosten ja erityisesti La Posten velat, tämä virhe olisi oikeutettu edellä mainittujen seikkojen perusteella, ja oikeus voisi liittää siihen vaikutuksia. Jollei velkoja poikkeuksellisesti onnistuisi saamaan maksua saatavalleen, se voisi olla yhtä kaikki varma, ettei saatava missään nimessä lakkaa olemasta.

B. ***Takaus La Posten ja/tai sen velvollisuuksien olemassaolon jatkumisesta***

(230) Kuten jäljempänä osoitetaan, vaikka velkoja ei saisi kohtuullisessa ajassa ja edellisessä jaksossa kuvattuja menettelyjä käyttämällä maksua saatavalleen, se voi olla varma, ettei saatava lakkaa olemasta. Kun yksityisoikeudellinen yhtiö lakkaa olemasta, sen oikeudet ja velvollisuudet todennäköisesti lakkaavat sen myötä. Yhtiöiden selvitysmenettely ei tarjoa mitään varmuutta saatavien suorittamisesta. Julkisten laitosten tilanne on erilainen. Kuten edellä on osoitettu, maksujen lakkautukseen joutuneita julkisia laitoksia varten ei ole olemassa selvitys- ja kuittausmenettelyä, jonka yhteydessä niiden velat lakkaisivat olemasta. Mikäli julkinen laitos lakkaa olemasta julkisen viranomaisen päätöksellä ja vaikka asiasta ei nimenomaisesti säädetäkään missään säädöksessä, käytäntö ja tietyt hallinto-oikeuden perustavat periaatteet näyttävät osoittavan, että sellaisinaan lakkaavien julkisten laitosten oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät aina toisen yksikön tai sellaisen puuttuessa valtion vastuulle. Ei ole olemassa julkisen viranomaisen aloitteesta tapahtuvaa julkisen laitoksen selvitys- ja kuittausmenettelyä, jonka myötä laitoksen oikeudet ja velvollisuudet lakkaisivat olemasta. Tämän perusteella jokainen velkoja on varma, että sille sen saatavan perusteella tulevaa oikeutta voidaan käyttää suhteessa toiseen ja ettei sen saatava siten lakkaa olemasta.

(231) Tämä todistelu perustuu julkisissa laitoksissa tapahtuneen rakenteellisen kehityksen käytännön tutkimuksiin. Komission asiantuntijan suorittama tutkimus osoittaa, että julkisten laitosten velat siirretään aina toiselle oikeushenkilölle, joka ei voi kieltäytyä niistä.

(232) Komission asiantuntija on erottanut kolme syytä julkisten laitosten lakkauttamiselle ([101]): laitoksen toimikauden umpeutuminen (1), tehtävän lakkaaminen (2) ja yleisin tapaus, tehtävän siirto, joka edellyttää välttämättä oikeuksien ja velvollisuuksien siirtoa (3).

a) **Julkiset laitokset, joiden toimikausi umpeutuu**

(233) Julkisia laitoksia, joiden toimikausi umpeutuu, tavataan erittäin harvoin. Ainoa komission asiantuntijan löytämä esimerkki ([102]) osoittaa, että julkisen laitoksen oikeudet ja velvollisuudet, siis muun muassa sen velat (jotka on huomioitu nimenomaisesti), siirretään muille julkisoikeudellisille oikeushenkilöille.

b) **Julkisten laitosten lakkauttaminen niiden tehtävän lakkaamisen myötä**

(234) Julkisen laitoksen tehtävän lakkaaminen edellyttää lähes aina julkisen palvelun tehtävän lakkaamista sitä ennen. Tämä tarkoittaa, etteivät julkiset viranomaiset enää halua luokitella tiettyä toimintaa yleishyödylliseksi tehtäväksi, josta niiden on huolehdittava tai joka niiden on varmistettava. Suuntauksena on kuitenkin yhä useampien toimintojen luokittelu julkisiksi palveluiksi. Tämä selittää, miksi ilmiö on erittäin harvinainen.

(235) On kuitenkin tarkasteltava erikseen sellaisten julkisten laitosten tapauksia, jotka eivät harjoita julkisen palvelun tehtävää ja joiden lakkauttaminen tehtävän lakkaamisen myötä ei edellytä julkisen palvelun tehtävän lakkauttamista ennalta. La Poste ei kuulu viimeksi mainittuun luokkaan. Joka tapauksessa tässäkin perustapauksessa käytäntö on osoittanut, että laitosten oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät järjestelmällisesti toisen julkisoikeudellisen oikeushenkilön haltuun, useimmiten valtiolle itselleen, kuten komission asiantuntijan ([103]) S. Carpi-Petit'n tutkimuksen ([104]) perusteella löytämät lukuisat säädökset ja esimerkit osoittavat.

c) **Tehtävän siirto, joka edellyttää oikeuksien ja velvollisuuksien siirtoa**

(236) Julkisen laitoksen tehtävän siirto, johon liittyy oikeuksien ja velvollisuuksien siirto, toiselle toimijalle on yleisin tapaus. Julkisen palvelun jatkuvuuden periaate edellyttää tehtävään varatun omaisuuden siirtoa ja sen seurauksena oikeuksien ja velvollisuuksien siirtoa.

(237) Perusperiaatteena näyttää olevan, että kun tehtävää ei lakkauteta, entisen julkisen laitoksen velat siirretään yhteisölle, joka jatkaa tehtävää.

(238) Useimmiten ([105]) tehtävä luovutetaan yhdelle yhteisölle, minkä seurauksena omaisuus siirretään kokonaisuudessaan osittamatta. Sama periaate koskee myös tapauksia, joissa omaisuus luovutetaan yksityisoikeudelliselle henkilölle ([106]).

(239) On olemassa myös omaisuuden ositustapauksia. Nekin ovat osoitus julkisten laitosten oikeuksien ja velvollisuuksien jatkumisesta.

(240) ORTF:n omaisuuden, oikeuksien ja velvollisuuksien siirrosta Institut de l'audiovisuel -laitokselle 14 päivänä marraskuuta 1974 annetussa asetuksessa nro 74–947 konkretisoituu "oletusarvoisen" seuraajayhteisön nimeämisperiaate: 1 §:n mukaan Office de radiodiffusion-télévision française -viraston omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet, joita ei ole siirretty […] julkiselle yleisradioyhtiölle tai jollekin tässä laissa perustetulle yhtiölle, voidaan siirtää Institut de l'audiovisuel -laitokselle 1 päivästä tammikuuta 1975 pääministerin määräyksellä.

(241) Tapaukset, joissa omaisuutta siirretään useissa vaiheissa, vahvistavat aiemmin osoitetun suuntauksen ([107]).

(242) Kun julkinen laitos muutetaan osakeyhtiöksi, käytettävissä on monenlaisia menettelyjä:

— lakkauttaminen poistamalla: yksinkertaisin tapaus on lakkauttaa laitos poistamalla se, jolloin julkinen laitos purkautuu;

— lakkauttaminen korvaamalla: B. Plessixin mukaan ([108]) lakkauttamisessa korvaamalla julkinen laitos poistetaan ja luodaan uusi oikeushenkilö, jolle puretun laitoksen sääntömääräinen tehtävä siirretään. Toisin sanoen uusi oikeushenkilö tulee puretun julkisen laitoksen sijaan oikeuksien ja velvollisuuksien osalta; uusi oikeushenkilö toimii lakkautetun laitoksen seuraajana sen tehtävissä.

— muutos ilman poistoa: poistaminen ilman poistoa tai ilman lakkauttamista perustuu muutetun oikeushenkilön jatkuvuuteen.

(243) Lainsäätäjä on viime vuosina sitoutunut lakkauttamiseen ilman poistoa. Ensimmäisten muutosten ja erityisesti France Télécomin yhteydessä lainsäätäjä suorittaa ensin EPIC-laitoksen poiston ja siirtää sen jälkeen kaiken sen omaisuuden, oikeudet ja velvollisuudet uudelle oikeushenkilölle, josta tehdään yksityisoikeudellinen yhtiö ([109]). Tämän jälkeisissä operaatioissa lainsäätäjä muuttaa ainoastaan yhtiömuotoa perustamatta uutta oikeushenkilöä. Tällöin EPIC-laitoksen omaisuutta, oikeuksia ja velvollisuuksia ei siirretä eikä sen toimintaa lopeteta, vaan lainsäätäjä huolehtii oikeudellisesta jatkuvuudesta. Tästä ovat todisteina esimerkiksi julkisesta sähkö- ja kaasuhuollosta sekä sähkö- ja kaasuyrityksistä 9 päivänä elokuuta 2004 annetun lain nro 2004–803 25 §:n käsitteistö: muuntamiseen yhtiöiksi Electricité de France ja Gaz de France ei liity uusien oikeushenkilöiden perustamista eikä toiminnan lakkaamista. Yhtiöiden Electricité de France ja Gaz de France kaikenlainen omaisuus, oikeudet, velvollisuudet, sopimukset ja luvat niin Ranskassa kuin Ranskan ulkopuolellakin ovat samat kuin kummallakin julkisella laitoksella niiden yhtiömuodon muutoshetkellä. Tämä muutos ei millään tavoin mahdollista tämän omaisuuden, oikeuksien, velvollisuuksien, sopimusten ja lupien kyseenalaistamista eikä varsinkaan vaikuta mitenkään Electricité de Francen, Gaz de Francen kolmansien kanssa tekemiin sopimuksiin […]. Tämän muutoksen aiheuttamista tapahtumista ei kanneta minkäänlaisia maksuja, veroja tai käyttömaksuja ([110]).

(244) Asiantuntijansa tavoin komissio katsoo, että julkisten laitosten erilaisista lakkautustapauksista voidaan tehdä seuraavat päätelmät:

— vaikkei olekaan olemassa yleistä oikeudellista järjestelyä, jolla julkisten laitosten lakkauttaminen olisi järjestetty, käytäntö on osoittanut, että säädöstekstissä järjestetään aina lakkautettavan laitoksen oikeuksien ja velvollisuuksien siirto joko valtiolle tai oikeushenkilölle, joka jatkaa laitoksen tehtävää. Komission tietojen mukaan velkojen lakkaamisen vahvistavista säädöksistä ei ole esimerkkejä;

— siirron kohteena ovat "oikeudet ja velvollisuudet", joista juuri velvollisuuksien käsite viittaa selvästi velkoihin. Eräissä teksteissä käytetään moniselitteisempää käsitettä "omaisuus" (patrimoine). Cornun juridisen sanakirjan mukaan ([111]) omaisuudella tarkoitetaan yhden henkilön omaisuuden ja velvollisuuksien kokonaisuutta (eli rahana arvioitavissa olevia oikeuksia ja rasitteita); tähän määritelmään sisältyisivät myös velat. Ainoassa esimerkissä, jossa on kyse julkisen laitoksen lakkaamisesta sellaisenaan, järjestetään joka tapauksessa suoraan "velkojen" siirto;

— silloinkin kun tehtävä käytännössä lakkaa, toinen yhteisö ottaa haltuunsa laitoksen oikeudet ja velvollisuudet;

— kuvattu käytäntö on 18 päivänä heinäkuuta 2002 annetun kodifioivan ohjeen nro 02–060-M95 sekä kansallisten julkisten laitosten perustamiseen, muuttamiseen ja lakkauttamiseen liittyviä rahoitusjärjestelyjä koskevan ohjeen mukaista. Vaikka nämä säädökset koskevatkin ainoastaan sellaisia laitoksia, joilla on julkinen kirjanpitäjä – jollainen La Poste ei ole – niissä vahvistetaan käytännön havainnot: selvitetyn EPIC-laitoksen oikeudet ja velvollisuudet palautuvat joko valtiolle tai laitoksen tehtävää jatkavalle oikeushenkilölle.

(245) Komissio katsoo näiden selvitysten osoittavan, että tällaisen julkisen laitoksen velkoja voi luottaa varmasti siihen, ettei sen saatava lakkaa laitoksen lakkaamisen myötä.

(246) Todistelu ei olisi kattava, ellei samalla tarkasteltaisi, voiko seuraaja samalla tavoin kuin yksityisoikeudellisten pesien yhteydessä kieltäytyä ”perinnöstä” esimerkiksi siksi, että velat ovat liian suuret. Vaikuttaa siltä, että mahdollisuus perinnöstä kieltäytymiseen on hallinto-oikeudessa erittäin suppea.

(247) S. Carpi-Petit ([112]) toteaa seuraavaa: toisin kuin siviilioikeudessa, jossa kaikilla perillisillä on mahdollisuus [tähän] vaihtoehtoon, valinnan mahdollisuus ei ole yleinen hallinto-oikeudellinen periaate seuraajia koskevissa asioissa. Mahdollisuus on tarjottu vain eräille seuraajille suoritetun operaation luonteen mukaan. Esimerkiksi sellaisinaan tapahtuvien lakkautusten aiheuttamat periytymiset eivät ole valinnaisia. Korvausten yhteydessä valinnaisuus riippuu siitä, onko perittävä ollut olemassa aiemmin. S. Carpi-Petit päättelee perinpohjaisen tutkimuksensa perusteella, että sellaisinaan tapahtuvien lakkautusten yhteydessä myös hallinto-oikeudellisesti on sovellettava periaatetta, jonka mukaan valtiolla ei ole valinnan mahdollisuutta. Tämä tarkoittaa, että valinnaisuuden olemassaoloa tai puuttumista selvitettäessä yksinkertaisin tapaus on varmasti sellainen, jossa kansallinen julkinen laitos lakkautetaan eikä sen tehtävää enää hoideta. Tässä tapauksessa saajana on aina valtio. Jos se kieltäytyy lakkautetun julkisen laitoksen jälkeensä jättämästä omaisuudesta, omaisuus jää pakostakin vaille haltijaa, mikä on estetty. Perinnöstä huolehtimista ei myöskään voida määrätä johonkin toiseen omaisuuteen liittyväksi tehtäväksi. Valintamahdollisuutta ei siis ole, jos kansallinen julkinen laitos lakkautetaan sellaisenaan.

(248) Kun tehtävä korvataan, hallinto-oikeudellisissa seuraajia koskevissa asioissa erotetaan kahdenlaisia korvaamistapauksia. Ensimmäisessä tapauksessa oikeushenkilö, joka korvaa luonnollisen henkilön eli perittävän, perustetaan tätä tehtävää varten. Oikeushenkilö on tällöin perinnön yleisjälkisäädöksen saaja. Tämän perusteella vaikuttaa luonnolliselta, että valinnanmahdollisuus on estetty.

(249) Komission asiantuntija huomauttaa, että tähän päättelyyn voidaan esittää tehtävän lakkauttamisen myötä sellaisenaan lakkautettavien julkisten laitosten yhteydessä vastaväite siitä, että vaikka valtio ei voi kieltäytyä omaisuudesta, se ei välttämättä tarkoita, että se ei voi kieltäytyä veloista. Näyttää kuitenkin siltä, että julkisoikeudellisten henkilöiden yhteydessä perinnöstä kieltäytymisen mahdollisuus perustuu pääasiassa julkisten laitosten julkisoikeudelliseen asemaan eikä siihen, ettei omaisuutta voida jättää vaille haltijaa.

(250) Asiantuntijansa tavoin komissio päättelee, että julkisten laitosten velat siirretään käytännössä aina toiselle julkisoikeudelliselle oikeushenkilölle, jos tehtävää suorittanut julkinen laitos lakkautetaan. Näiden julkisten laitosten, joihin La Poste kuuluu, velkojat ovat tämän seikan vuoksi varmoja siitä, etteivät niiden suorittamat jääneet saamiset lakkaa.

C. *Päätelmä La Posten valtiontakauksen olemassaolosta*

(251) Niiden seikkojen perusteella, jotka on esitetty La Posten yksittäisten saatavien takaisinmaksua ja velvollisuuksien olemassaolon jatkumista koskevan takauksen olemassaolon osoittamiseksi, komission päätelmä on, että

— La Posten velkojat eivät kohtaa niitä tavanomaisia yksityisoikeudessa ja julkisoikeudessa asetettuja esteitä, jotka voivat estää saatavan suorituksen;

— La Posten velkojat voivat käyttää saataviensa perimiseksi erityisiä menettelyjä, jotka antavat valtiolle luvan pakottaa velallisen yhteisön maksamaan saatavan ja tarvittaessa mahdollisuuden kasvattaa La Posten varoja saatavan maksamista varten;

— Ranskan lainsäädännössä ei missään vaiheessa anneta ymmärtää La Posten velkojille, että La Poste voisi joutua lopullisesti tilanteeseen, jossa sen maksuvalmius ei ole riittävä;

— maksuvalmiuden riittämättömyyden varalta talousarvioon liittyvissä asiakirjoissa todetaan, että valtio voisi myöntää poikkeuksellista valtiontukea julkisen sektorin yhteisöille, joihin La Poste kuuluu;

— jos edellä kuvatut menettelyt eivät anna velkojalle mahdollisuutta saada korvaus saatavalleen, velkoja voi vedota valtion vastuuseen saadakseen täysimääräisen maksun saatavalleen;

— jos edellä käsitellyt toimet kestävät ajallisesti pitkään, velkoja voi olla varma, ettei velkojan saatava lakkaa, vaikka La Postessa tapahtuisikin organisaatiomuutoksia, kuten käytännössä on todettu.

(252) Nämä erityispiirteet liittyvät luontaisesti La Posten julkisen laitoksen asemaan.

(253) Edellä kuvatut menettelyt merkitsevät, että valtio toimii viime kädessä takaajana. Voidaan siis oikeutetusti päätellä, että La Postella on Ranskan valtion rajoittamaton takaus, joka perustuu La Posten julkisen laitoksen asemaan.

(254) La Postelle myönnetty rajoittamaton valtiontakaus aiheuttaa takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon 2.1 kohdassa tarkoitetun valtion varojen siirron ([113]). La Poste ei maksa tästä takauksesta mitään takausmaksua, jolloin valtio luopuu takaukseen normaalisti liitettävästä korvauksesta. Toisaalta takaus muodostaa valtion varoihin kohdistuvan mahdollisen tulevan sitoumuksen riskin, koska valtio voi joutua maksamaan La Posten velat ([114]).

(255) La Postelle myönnetty rajoittamaton valtiontakaus on katsottava valtion toimenpiteeksi, koska se johtuu yhdistelmästä, johon liittyvät La Posten julkisoikeudellinen asema, jäsenvaltion lainsäädännön periaatteet ja kaksi lainsäädäntötointa eli 25 päivänä tammikuuta 1985 annettu laki, josta on tullut kauppalaki, ja 16 päivänä heinäkuuta 1980 annettu laki sekä sen soveltamissäädökset.

4.1.2 VALIKOIVAN EDUN OLEMASSAOLO

(256) Takaus on valtion tuen olennainen tekijä, ja sen ansiosta La Poste hyötyy edullisemmista rahoitusehdoista kuin sille olisi myönnetty pelkästään sen omien ansioiden perusteella (a). Takauksen rajoittamattomuuden vuoksi ei ole mahdollista laskea markkinahintaista takausmaksua, joka La Posten pitäisi maksaa valtiolle, joten Ranskan viranomaisten ehdottamaa takaisinluovutusjärjestelyä ei voida soveltaa (b). La Posten implisiittisen valtiontakauksen ansiosta saamat edullisemmat rahoitusehdot ovat valikoiva etu (c).

a) **Takaus on valtion tuen olennainen tekijä, ja sen ansiosta La Poste hyötyy edullisemmista rahoitusehdoista kuin pelkästään sen omien ansioiden perusteella**

1. *Rahoitusehdot vahvistetaan muun muassa luottoluokituksen perusteella*

(257) Rahoitusehdot vahvistetaan muun muassa luottoluokituksen ([115]) perusteella: Mitä alemmaksi yrityksen luokitus laskee maksukyvyttömyyden riskin kasvaessa, sitä suuremman korvauksen sijoittaja vaatii. Sitä vastoin yritys, jonka maksukyvyttömyysriski on hyvin pieni, saa lainaa erityisen edullisin ehdoin.

2. *Ranskan viranomaisten väitteiden vastaisesti luottoluokituslaitokset katsovat, että takaus on La Posten saaman valtiontuen ratkaiseva tekijä, jonka ansiosta La Posten luottoluokitus on parempi kuin pelkästään La Posten omien ansioiden perusteella*

i) Takaus vaikuttaa valtion La Postelle antaman tuen olennaisena osana La Posten luottoluokitukseen

(α) Luottoluokituslaitosten ([116]) selvitykset, jotka liittyvät La Postelle myönnetyn valtiontakauksen olemassaoloon

(258) Standard and Poor's selvittää valtiontuen vaikutusta postioperaattoreiden luottoluokituksiin 22 päivänä marraskuuta 2004 päivätyssä tutkimuksessaan. Tutkimuksen mukaan La Posten oikeudellinen asema, joka varmistaa sille viime kädessä valtion takauksen, antaa La Posten velvollisuuksille sääntömääräisen Ranskan tasavallan valtiontakauksen ([117]).

(259) Standard and Poor's vahvisti 3 päivänä huhtikuuta 2007 päätelmänsä, jonka mukaan julkisen laitoksen asema antaa La Postelle viime kädessä Ranskan valtion takauksen, vaikka takaus ei olekaan välitön ja eksplisiittinen, mikä näkyy La Posten ja Ranskan tasavallan luottoluokituksen eroissa ([118]).

(260) Toinen alan merkittävimpiin kuuluva luottoluokituslaitos, Fitch, huomautti 31 päivänä maaliskuuta 2006, kun se vahvisti La Postelle annetun luokituksen AAA, että La Poste on julkisoikeudellinen konserni, jolle on myönnetty Ranskan valtion takaus.

(261) Fitch kuitenkin alensi La Posten luokitusta 17 päivänä huhtikuuta 2008 tasolle AA perustellen päätöstään sillä, että La Posten julkisen operaattorin asema ei ole enää peruste sille, että sen luottoluokitus on automaattisesti sama kuin valtiolla. Vaikka Fitch huomauttaakin, ettei se edellytä implisiittisen valtiontakauksen olemassaoloa, se toteaa silti, että sääntömääräinen velvollisuus, joka valtiolla on vastata La Posten sitoumuksista, on edelleen olemassa. Tältä osin komissio muistuttaa, että unionin lainsäädännön kannalta sillä ei ole juurikaan merkitystä, perustuuko valtion velvollisuus vastata La Posten sitoumuksista kansallisessa lainsäädännössä säädetyksi takaukseksi kutsuttuun velvollisuuteen vai pelkästään sääntömääräiseen velvollisuuteen. Kummassakin tapauksessa on unionin lainsäädännön kannalta kyse valtiontakauksesta (vrt. takauksia koskeva vuoden 2008 tiedonanto, jossa todetaan, että julkisoikeudelliset takaukset voivat liittyä sellaisenaan yrityksen oikeudelliseen muotoon ja edellyttää, että valtio kattaa tappiot ([119]).

(262) Fitch totesi 4 päivänä syyskuuta 2009 seuraavaa ([120]): Kuten luottoluokituslaitos ilmoitti alentaessaan LP:n luokituksen tasolta AAA tasolle AA vuonna 2008, se ei tunnusta LP:lle myönnettyä implisiittistä valtiontukea maksuvalmiuden osalta. Vuodesta 2006 lähtien valtiontuen mekanismeja on nimittäin voitu käyttää ainoastaan siinä tapauksessa, että maksuvalmiustarpeet ovat EU:n kilpailusääntöjen mukaiset; tästä johtuen LP:n julkisen operaattorin asema ei ole enää peruste sille, että sen luottoluokitus on automaattisesti sama kuin valtion. Mahdollisuus käyttää valtionkassan ennakoita maksukyvyttömyyskriisin yhteydessä ei siten ole enää varmaa, mikä voi hidastaa huomattavasti valtion tukea tarpeen tullen. Fitch katsoo siis, ettei maksukyvyttömyystakausta ole enää voitu käyttää vuodesta 2006 lähtien, koska se ei täytä EU:n kilpailusääntöjä. Tämä vahvistaa, että kyseinen luokituslaitos katsoo takauksen olleen olemassa ja käytettävissä ennen kyseistä päivämäärää. Fitch pitää ratkaisevan tärkeänä 26 päivänä helmikuuta 2006 päivättyä komission kirjettä, jossa se ilmoitti Ranskalle rajoittamattoman valtiontakauksen olemassaoloa koskevat alustavat päätelmänsä ([121]). Fitch ei kuitenkaan ota huomioon sitä, että tässä kirjeessään komissio katsoi takauksen voimassa olevaksi tueksi ja että 26 päivänä helmikuuta 2006 päivätty kirje sisältää ainoastaan alustavan arvion takauksen olemassaolosta eikä siten ole velvoittava, mikä ei kuitenkaan estä sen täytäntöönpanoa tarvittaessa. Jos takaus siis oli olemassa ennen vuotta 2006, sen olemassaolo ja käyttömahdollisuus eivät mitätöityneet 26 päivänä helmikuuta 2006 päivätyn komission kirjeen johdosta. Tämä olisi mahdollista vain, jos Ranska itse kumoaisi takauksen tai jos komissio kumoaisi sen oikeusvaikutuksiltaan velvoittavan säädöksen nojalla. Vaikka Fitch katsookin virheellisesti, että komission kirje on aiheuttanut takauksen mitätöitymisen, se tunnustaa silti edelleen poikkeuksellisen tuen tason, jota LP voi saada toimeksiantajaltaan ja joka sille suurella todennäköisyydellä tarvittaessa annetaan.

β) Takaus vaikuttaa valtion La Postelle myöntämän tuen olennaisena osana La Posten luottoluokitukseen

(263) Standard and Poor'sin ja Fitchin selvitysten ja menetelmien tarkastelu osoittaa, että takaus vaikuttaa luottoluokitukseen ratkaisevana osana valtion tukea.

— Standard and Poor's (S & P) Menetelmä

(264) Edellä mainitussa tutkimuksessa, jossa selvitettiin valtiontuen vaikutusta postioperaattorien luottoluokituksiin, S & P selittää, että se määrittää postioperaattorin luottoluokituksen vahvistamiseen käytettävän menetelmän sillä perusteella, mikä on kyseiselle operaattorille myönnetyn valtiontuen taso. S & P erottaa toisistaan postioperaattorit, joilla on valtion tuki (esimerkiksi Ranskan ja Italian postit), ja ne, joilla ei ole lainkaan valtion tukea (esimerkiksi Deutsche Post ja TNT). Valtiontuesta hyötyvien postioperaattorien ryhmässä S & P määrittää kolme alaluokkaa:

— oikeushenkilöt, joiden luokitus on sama kuin osakkeenomistajavaltion luokitus: tähän luokkaan kuuluvat erittäin pitkälle valtiovallan mekanismeihin integroidut oikeushenkilöt, joita ei todennäköisesti yksityistetä; mitään postioperaattoria ei ole luokiteltu tähän luokkaan;

— oikeushenkilöt, joiden luokitus perustuu osakkeenomistajavaltion luokitukseen alenevasti (enintään kaksi luokkaa eli 6 porrasta): nämä oikeushenkilöt ovat itsenäisiä toiminnassaan mutta perustuvat julkiseen politiikkaan ja hyötyvät merkittävästä taloudellisesta tuesta suoraan tai välillisesti, vaikka tuen määrästä ja käyttöönsaantinopeudesta vallitseekin suuri epävarmuus ([122]); La Poste oli luokiteltu tähän luokkaan ainakin tutkimuksen julkaisuhetkeen asti;

— oikeushenkilöt, joiden luokitus perustuu niiden omiin ansioihin mutta joiden luokitus on korkeampi valtiontuen vuoksi. Luokittelu tähän kolmanteen luokkaan edellyttää, että postioperaattori hyötyy valtiontuesta pääasiassa politiikan, sääntelyn tai mahdollisen väliintulon muodossa hätätilanteissa eikä niinkään suoran säännöllisen taloudellisen tuen kautta.

(265) S & P toteaa samaisessa tutkimuksessa, että se arvioi valtion postioperaattorille myöntämää tukea (ts. mainitun operaattorin luokan ja sen luottoluokituksen määrittämiseen käytettävää menetelmää) neljän, seuraavassa järjestyksessä mainitun tekijän perusteella: operaattorin asema, yksityistämisen todennäköisyys, hallintotapa ja sääntelyjärjestelmä. Aseman osalta S & P mainitsee juuri Ranskan postin ja korostaa valtion ”erittäin vahvaa” tukea. Välittömästi tämän jälkeen se lisää, että La Poste hyötyy viime kädessä Ranskan tasavallan sääntömääräisestä takauksesta ([123]).

(266) S & P kuvaa siis Ranskan valtion La Postelle myöntämän tuen ”erittäin vahvaksi” viime kädessä myönnetyn sääntömääräisen takauksen perusteella. Tästä erittäin vahvasta tuesta S & P päättelee, että La Posten luokka voidaan määrittää Ranskan tasavallan luokasta alentamalla sitä enintään kolme luokkaa eli 6 porrasta. S & P:n La Postelle antama luokitus, jos kohta se on asteittain laskenutkin, ei ole koskaan yli 4 porrasta alempi kuin Ranskan tasavallan luokitus (AAA) ([124]).

(267) Edellä mainitun perusteella komissio päättelee, että valtiontakaus, josta La Poste hyötyy, on perustava tekijä S & P:n arvioinnissa, jonka mukaan La Poste hyötyy valtion ”erittäin vahvasta tuesta”. Juuri tämän ”erittäin vahvan” tuen perusteella S & P käyttää La Posten yhteydessä ylhäältä alas -menetelmää. Jos S & P käyttäisi alhaalta ylös -menetelmää tai pahimmassa tapauksessa ei nostaisi La Posten luokitusta millään tavoin valtiontuen perusteella – kuten Deutsche Postin ja TNT:n tapauksessa – La Posten luottoluokitus olisi alempi kuin sen nykyinen luokitus. Valtiontuen vaikutusta postioperaattoreiden luottoluokitukseen selvittäneessä tutkimuksessa S & P nimittäin katsoi, että Deutsche Postin ja TNT:n kaupallinen ja taloudellinen tuloksentekokyky on parempi kuin La Posten vastaava. Silti S & P:n tutkimuksessa mainitut Deutsche Postin ja TNT:n luottoluokitukset ovat La Postea heikommat. Jos La Postea olisi arvioitu sen omien ansioiden perusteella, sen luottoluokitus olisi siis alempi kuin sen nykyinen luokitus, joka on valtion ”erittäin vahvan” tuen ansiota, mitä S & P kuvaa viime kädessä käytettävän sääntömääräisen valtiontakauksen olemassaololla.

— Tuoreimmat luokitukset

(268) Arviossaan La Postesta 3 päivänä huhtikuuta 2007 S & P mainitsee pääomarakenteen muutoksen, joka edellyttää aseman muutosta, ja takauksen raukeamisen luottoluokituksessa huomioon otettuina tekijöinä ([125]). S & P täsmentää, että se on jo ottanut huomioon näiden seikkojen (pääomarakenne, oikeudellinen asema ja takaus) todennäköisen muuttumisen pitkällä aikavälillä. Muutokseen saakka S & P käyttää edelleen ylhäältä alas -menetelmää. Edellä olevassa kappaleessa on kuitenkin osoitettu, että tämän menetelmän ansiosta La Poste voi saada ja saa paremman luottoluokituksen kuin pelkästään omien ansioidensa perusteella.

(269) Komissio myöntää silti, että samaisessa 3 päivänä huhtikuuta 2007 päivätyssä selvityksessä S & P korostaa, ettei komission suositus ole vaikuttanut La Posten luokitukseen, sillä S & P katsoo, että muutos La Posten asemassa ei välttämättä merkitsisi La Posten luokituksen perustana olevan valtiontuen heikkenemistä ja että tämä on osoitettu hallituksen viimeaikaisten päätösten avulla ([126]). Komissio panee merkille, että S & P ottaa huomioon takauksen ohella muitakin tekijöitä päätellessään, että La Postella on valtion vahva tuki, jolla perustellaan ylhäältä alas -menetelmän käyttö. Nämä tekijät voivat tasapainottaa paineita, joita La Posten asemaan kohdistuu ja jotka saavat S & P:n ennakoimaan aseman muuttumista ja takauksen lakkaamista pitkällä aikavälillä. S & P pitää takausta kuitenkin valtiontuen olennaisena osana, mikä vaikuttaa luottoluokitukseen.

(270) S & P alensi La Posten luokitusta luokkaan A + ja tulevaisuudennäkymät negatiivisiksi 21 päivänä tammikuuta 2009 päivätyssä arviossaan, joka seurasi Ranskan tasavallan presidentin 18 päivänä joulukuuta 2008 tekemää ilmoitusta lakiehdotuksesta, jolla La Poste muutetaan osakeyhtiöksi. Negatiivisia tulevaisuudennäkymiä perusteltiin yrityksen oikeudellisessa asemassa ja omistusrakenteessa lähimmän kahden vuoden aikana todennäköisesti tapahtuvilla muutoksilla ([127]). S & P:n mukaan nämä aloitteet voisivat rajoittaa valtion mahdollisuuksia antaa operaattorille poikkeuksellista tukea tarvittaessa. Jälleen kerran asema, johon takaus liittyy, mainitaan osoituksena valtion vahvasta tuesta La Postelle.

— Fitchin luokitukset

(271) Fitch perusteli La Postelle 17 päivään huhtikuuta 2008 asti määriteltyä luokkaa AAA sillä, että La Poste on julkisoikeudellinen konserni, joka hyötyy Ranskan valtion takauksesta.

(272) Kun komissio 4 päivänä lokakuuta 2006 suositteli Ranskalle, että julkisoikeudelliselle oikeushenkilölle La Postelle myönnettävä rajoittamaton valtiontakaus olisi lakkautettava, luokituslaitos Fitch tarkisti luokitustaan alaspäin (luokasta AAA vakaa luokkaan AAA negatiivinen) sillä perusteella, että Euroopan komission suositus on tulkittava ensimmäiseksi merkiksi La Posten oikeudelliseen asemaan ja sitä kautta sen luokitukseen kohdistuvasta konkreettisesta paineesta. Luokituksen alentaminen ja Fitchin perustelut osoittavat yhteyden La Posten aseman ja sen takauksen ja toisaalta Fitchin luokituksen välillä.

(273) Fitch alensi luokitusta 17 päivänä huhtikuuta 2008 luokkaan AA. Fitch käyttää silti edelleen ylhäältä alas -menetelmää, jota se perustelee sillä, että La Poste kuuluu julkiseen sektoriin. Kuten edellä on todettu, Fitch perusteli päätöstään sillä, että La Posten julkisen operaattorin asema ei ole enää peruste sille, että sen luottoluokitus on automaattisesti saman kuin valtion. Fitch selvittää, että La Posten luokitukset perustuvat vastedes emoyhtiön, tässä tapauksessa valtion, ja sen tytäryhtiön La Posten väliseen tukisuhteeseen. Fitch käyttää nykyään myös ylhäältä alas -menetelmää: La Posten luokitus ei ole enää sama kuin valtion, mutta kun otetaan huomioon valtion vahva tuki La Postelle ja sen olennaisena osana valtion sääntömääräinen velvollisuus vastata La Posten sitoumuksista, La Posten luokitus voidaan johtaa valtion luokituksesta, eikä se perustu pelkästään yrityksen taloudelliseen tilanteeseen. Tämä lähestymistapa sekä luokitus on vahvistettu 4 päivänä syyskuuta 2009 päivätyssä arviossa.

— Päätelmä

(274) Komissio päättelee edellä olevista selvityksistä, että Fitch ja S & P pitävät viime kädessä käytettävää sääntömääräistä valtiontakausta La Postelle olennaisena osana valtion La Postelle myöntämää tukea (Fitchin osalta ainakin vuoteen 2008 asti). Juuri tämän tuen perusteella luottoluokituslaitokset ovat omaksuneet ylhäältä alas -menetelmän, jonka perusteella La Poste on saanut paremman luokituksen kuin se olisi saanut yksinomaan omien ansioidensa perusteella. Näistä syistä komissio katsoo, että takaus on tai on ollut La Posten luottoluokituksen olennainen peruste, joskaan ei ainoa siihen vaikuttava tekijä. Koska Fitch ja S & P ovat merkittäviä luottoluokituslaitoksia ja on osoitettu, että markkinat ottavat huomioon niiden luokitukset arvioidessaan yksittäiselle yritykselle myönnettäviä luottoja, näiden laitosten (toisen tai molempien) antama luokitus, joka on parempi kuin ilman takausta, todennäköisesti antaa La Postelle etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa markkinaolosuhteissa.

ii) Ranskan viranomaisten esittämien väitteiden kumoaminen

(α) Implisiittisen takauksen olemassaolon olennaisuus vuoden 1980 lain säännösten soveltamisalaan kuuluvien oikeushenkilöiden luottoluokituksessa ei ole ristiriidassa sen kanssa, että näiden luokitus voi olla valtion luokitusta alempi

(275) Ranskan tasavallan viranomaiset kiistävät 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain säännösten taloudellisen vaikutuksen väittämällä, että jos luottoluokituslaitokset olisivat tulkinneet 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain säännöksiä siten, että niissä perustetaan tässä tarkoitettujen oikeushenkilöiden velkojien eduksi valtiontakaukseen rinnastettava mekanismi, olisi vaikea selittää, miksi alueelliset yhteisöt voitaisiin luokitella luokkiin BBB + tai AA-. Toisaalta Ranskan viranomaisten on vaikea ymmärtää, miten La Posten luokitus voisi olla valtion luokitusta heikompi, jos sillä olisi valtiontakaus ([128]).

(276) Tältä osin komissio viittaa S & P:n 22 pivänä marraskuuta 2004 päivättyyn selvitykseen valtiontuen vaikutuksesta postiyhtiöiden luottoluokitukseen, 14 päivän kesäkuuta 2006 päivättyyn selvitykseen valtioon liittyvien oikeushenkilöiden luottoluokituksesta ([129]) sekä vuoden 2007 tutkimukseen La Postesta. Näiden selvitysten perusteella valtion vahvasta tuesta hyötyvän yrityksen luottoluokitus perustuu valtiolle annettuun luokitukseen; sitä voidaan kuitenkin alentaa kaksi luokkaa (eli 6 porrasta), mikäli mainitun yrityksen ja valtion väliset taloudelliset sidokset voivat muuttua keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä ([130]). La Posten valtiota alempi luokitus voi siis selittyä sillä, että S & P ennakoi valtion myöntämän tuen heikkenevän tulevina vuosina. Tämä osoittaa hyvin, että valtiontuki, jonka olennainen osa takaus on, on tuottanut La Postelle paremman luokan kuin se olisi saanut muussa tapauksessa.

(277) S & P lisää, että vuonna 1991 La Postesta tuli julkisoikeudellinen itsenäinen oikeushenkilö, jolla on julkisen laitoksen asema. Tämä antaa La Posten velvollisuuksille viime kädessä valtion takauksen, mutta takaus ei ole välitön ja eksplisiittinen. Tämä näkyy La Posten ja Ranskan tasavallan luottoluokituksen välisessä erossa ([131]). Vaikka S & P alensikin La Posten luokitusta suhteessa valtion luokitukseen, se katsoo joka tapauksessa, että La Postella on valtion implisiittinen takaus La Posten julkisen laitoksen aseman perusteella. Tämä vaikuttaa suoraan luottoluokituksen määrittämiseen käytettävään menetelmään.

(278) Edellä mainitut seikat selittävät, miksi S & P on päättänyt eriyttää La Posten luokan valtion luokasta. Komissio ei ole kuitenkaan velvollinen ottamaan kantaa valtion ja alueellisten yhteisöjen välistä luokituseroa selittävien syiden analysointiin, koska kysymys ei kuulu tämän tutkimuksen aiheisiin.

(β) Ranskan viranomaiset tekevät virheellisiä päätelmiä, sillä niiden päättelyssä ei noudateta periaatetta ”muiden seikkojen pysymisestä muuttumattomina”

(279) Ranskan viranomaisten mukaan luottoluokituslaitosten selvitykset eivät perustu juridiseen analyysiin vaan subjektiiviseen arviointiin siitä, mikä on valtion tuki La Posten joutuessa vaikeuksiin. Tämän väitteen tueksi Ranska viittaa S & P:n 3 päivänä huhtikuuta 2007 päivättyyn selvitykseen. Kuten edellä on todettu, S & P mainitsee siinä, että kun komissio oli ilmoittanut kirjeestään, jossa se suosittaa takauksen lakkauttamista, La Posten luottoluokitus säilyi muuttumattomana, koska S & P katsoi, ettei La Posten aseman muuttuminen merkitsisi välttämättä La Posten luottoluokituksen perustana olleen valtion vahvan tuen heikkenemistä, joka on vahvistettu hallituksen viimeaikaisissa päätöksissä ([132]).

(280) Komissio myöntää, että S & P ottaa huomioon takauksen ohella muitakin tekijöitä päätellessään, että La Postella on valtion vahva tuki, jolla perustellaan ylhäältä alas -menetelmän käyttö. Nyt käsiteltävässä tapauksessa hallituksen viimeaikaiset päätökset, erityisesti virkamiesten eläkkeiden rahoittamista koskevan kysymyksen ratkaisu, La Postelle varattujen palvelujen jatkuminen, ”livret A” -säästökirjan jakelun tukeminen ja postimaksujen korotus (jotka nekin ovat julkisen viranomaisen toimia tai peräti mahdollisesti varsinaista valtiontukea), ovat voineet tasoittaa komission suosituskirjeen vaikutusta. Tämä ei tarkoita, etteivätkö luottoluokituslaitokset ottaisi huomioon komission suosituskirjettä ja yleisesti La Posten aseman muuttamiseen ja La Postelle myönnettyyn takaukseen kohdistuvia paineita. Nämä paineet otetaan luonnollisesti huomioon, ja niitä käsitellään mahdollisena heikennyksensä valtion La Postelle antamaan tukeen: ne siis vaikuttavat luottoluokitukseen. Juuri tästä syystä luottoluokituslaitos Fitch tarkisti luokitustaan alaspäin (luokasta AAA vakaa luokkaan AAA negatiivinen) 4 päivänä lokakuuta 2006, jolloin komissio vaati Ranskaa lopettamaan julkisoikeudelliselle oikeushenkilölle La Postelle myönnettävän rajoittamattoman valtiontakauksen, ja esitti perusteeksi, että Euroopan komission suositus on tulkittava ensimmäiseksi merkiksi La Posten oikeudelliseen asemaan ja sitä kautta sen luokitukseen kohdistuvasta konkreettisesta paineesta. Tämä vahvistaa, että oikeudellinen asema on keskeinen tekijä.

(281) Osoittaakseen, että asiaa tarkasteltaessa on pidettävä kaikki muut seikat ennallaan, komissio muistuttaa, että S & P totesi samaisessa vuoden 2007 muistiossa, että muutos La Posten omistusrakenteessa (ja sitä kautta takauksen menetys) johtaisi muutokseen luottoluokituksen määrittämiseen käytettävässä menetelmässä ja ettei muutos välttämättä johtaisi La Posten luokan muuttumiseen, koska La Posten sisäisen tilanteen odotetaan kohentuvan tulevina vuosina ([133]). Tämä näyttää vahvistavan, että ilman tätä asemaa La Posten olisi saman luokituksen säilyttääkseen kohennettava sisäistä tilannettaan. Sen sijaan silloin, jos La Posten sisäinen tilanne säilyy ennallaan, valtion La Postelle myöntämän tuen heikentymisen pitäisi johtaa viimeksi mainitun luokituksen alentumiseen ([134]).

(γ) Ranskan viranomaisten väitteet, joiden tarkoituksena on osoittaa, että La Posten asema ja siitä johtuva takaus eivät ole ainoita luottoluokituslaitosten huomioon ottamia tekijöitä, eivät millään tavoin mitätöi komission todistelua

(282) Valtaosalla Ranskan viranomaisten huomautuksista, joiden tarkoituksena on osoittaa, että ”takaus ei vaikuta La Posten luottoluokitukseen” ([135]), osoitetaan ainoastaan, ettei takaus ole ainoa luottoluokituslaitosten huomioon ottama tekijä. Tämän komissio vahvistaa: tämä ei millään tavoin mitätöi toteamusta, jonka mukaan luottoluokituslaitokset ottavat takauksen huomioon määrittäessään postioperaattorien luottoluokitusta. Ranskan viranomaiset eivät kuitenkaan pidä päätelmissään kaikkia muita seikkoja ennallaan.

— Ranskan viranomaisten väitteet, jotka perustuvat luottoluokituslaitosten kommentteihin postiyhtiöiden luokituksesta

(283) Ranskan viranomaiset tutkivat luottoluokituslaitosten käyttämää menetelmää S & P:n muistion perusteella, joka koskee valtiontuen vaikutusta postioperaattorien luottoluokitukseen ([136]). Viranomaiset korostavat, että S & P:n kuvaamassa luokittelussa kuuluminen luokkaan 1 vastaa erittäin väljiä kriteerejä mutta ei liity luokitellun operaattorin asemaan. Ranskan viranomaiset päättelevät tästä, ettei asema ole luottoluokituslaitoksille tärkeä analyysin osa.

(284) Komissio kiistää tämän tulkinnan ja huomauttaa, että S & P määrittelee operaattorien aseman selvästi yhdeksi ratkaisevista tekijöistä, joiden avulla arvioidaan valtiontuen intensiteettiä (ks. S & P:n menetelmää käsittelevä johdanto-osan 264–267 kappale).

(285) Toisaalta Ranskan viranomaiset korostavat, että S & P on luokitellut Italian postin samaan luokkaan La Posten kanssa, vaikka sen yksityisoikeudellinen asema ja taloudellinen tulos eivät riittäisi perusteeksi luokittelulle tähän luokkaan ([137]).

(286) Väite, jonka mukaan luottoluokituslaitos voi katsoa asemaltaan yksityisoikeudellisen postioperaattorin, tässä tapauksessa Poste Italianen, hyötyvän valtion vahvasta tuesta ja luokitella sen samaan luokkaan La Posten kanssa, ei millään tavoin kumoa komission todistelua siitä, että luottoluokituslaitokset ottavat huomioon La Posten asemasta johtuvan takauksen olemassaolon. Komissio nimittäin myöntää, että postiyhtiöt, kuten Poste Italiane, voivat hyötyä luokituksesta samaan luokkaan La Posten kanssa, vaikka ne eivät hyödykään takauksesta, jos muut seikat osoittavat, että myös ne hyötyvät valtion vahvasta tuesta. Sen osoittamiseksi, ettei takaus vaikuta mitenkään luottoluokitukseen, olisi pitänyt osoittaa, että Poste Italiane ja La Poste olivat täysin vertailukelpoisessa tilanteessa niiden seikkojen suhteen, jotka luottoluokituslaitokset ottavat huomioon arvioidessaan valtiontukea, ja että ainoa ero näiden kahden oikeushenkilön välillä on La Postelle myönnetty takaus. Toisin sanoen vertailu on merkityksellinen vain silloin, kun on osoitettu, että ”kaikki muut seikat on pidetty ennallaan”, mitä Ranskan viranomaiset eivät ole tehneet.

(287) Vaikka Ranskan viranomaiset olisivat osoittaneet, että Poste Italianen ja La Posten tilanteet ovat – Ranskan postille myönnetyn takauksen olemassaoloa lukuun ottamatta – täysin vertailukelpoisia (mitä ne eivät ole osoittaneet), on huomattava, että S & P arvioi joka tapauksessa eri tavoin Italian valtion ja Ranskan valtion omille posteilleen antaman tuen astetta. S & P nimittäin katsoo, että Italian valtion mahdollinen tuki Poste Italianelle on ”vahva” ja Ranskan valtion tuki La Postelle on ”äärimmäisen vahva” ([138]). Komissio pitää kuitenkin mahdollisena, että tämä arviointiero on tulkittava takauksen vaikutukseksi, onhan S & P muistuttanut takauksen olemassaolosta samassa muistiossa heti todettuaan, että La Posten saama tuki on äärimmäisen vahvaa ([139]). Joka tapauksessa ei ole aiheellista esittää päätelmiä niistä syistä, joiden perusteella Poste Italiane on jollakin hetkenä ollut luokiteltuna samaan luokkaan La Posten kanssa. Tämä menettely ei ensinnäkään koske näitä syitä. Toisaalta myöskään luottoluokituslaitosten arvioinnissaan huomioon ottamien seikkojen monilukuisuus ei anna mahdollisuutta päätellä valtion sääntömääräisen takauksen erityistä vaikutusta luottoluokitukseen.

— Ranskan viranomaisten yksityisoikeudellisiin luottoluokituksiin perustuvat väitteet

(288) Ranskan viranomaiset huomauttavat, että yksityissektorilla esiintyy runsaasti tapauksia, joissa tytäryhtiön luottoluokitus riippuu emoyhtiön luokituksesta. Ne päättelevät, että tällainen lähestymistapa ei olisi julkioikeudellisen aseman erityispiirre.

(289) Komissio ei kiistä, etteikö tytäryhtiön luottoluokitus voisi riippua emoyhtiön luokituksesta, yksityinen sektori mukaan luettuna, ja erityisesti siitä arvioidun tuen määrästä, jonka emoyhtiö on valmis tarjoamaan tytäryhtiölleen ja joka voi mahdollisesti näkyä emoyhtiön takaussitoumuksina. Tämä väite ainoastaan vahvistaa komission näkemyksen. Se osoittaa, että julkisen laitoksen asema sekä siitä johtuva takaus ovat seikkoja, jotka todistavat valtiontuesta, jonka luottoluokituslaitokset ovat ottaneet huomioon La Posten luokituksen yhteydessä.

— La Posten luottoluokitukseen perustuvat Ranskan viranomaisten väitteet

(290) Ranskan viranomaiset korostavat niin ikään, että S & P alensi La Posten luottoluokitusta vuonna 2005 luokkaan AA- ja liitti tähän maininnan vakaista tulevaisuudennäkymistä, vaikka La Posten asema ei ollut millään tavoin muuttunut. Ranskan viranomaiset esittävät päätelmänään, että La Posten luottoluokitus ei ole pelkästään seurausta sen asemasta ([140]). Ranskan viranomaiset huomauttavat niin ikään, että S & P:n 3 päivänä huhtikuuta 2007 La Poste -yhtiöstä laatiman muistion mukaan S & P:n luottoluokituksen tueksi esittämät kaksi tekijää ovat julkisen palvelun tehtävien taloudellinen merkitys ja osakkeenomistajien vahva tuki. Asema ei kuulu näihin. ([141])

(291) Kuten edellä on todettu, komissio myöntää, ettei takauksen olemassaolo ole ainoa tekijä, jonka luottoluokituslaitokset huomioivat arvioidessaan, kuinka suurta tukea julkiset viranomaiset ovat valmiit antamaan mahdollisesti vaikeuksiin joutuneella yritykselle. Tukeutuessaan S & P:n tutkimukseen hallituksen tuen vaikutuksesta postioperaattorien luottoluokituksiin ([142]) komissio on kuitenkin osoittanut, että luottoluokituslaitokset ottavat takauksen olemassaolon huomioon valtion La Postelle myöntämän tuen keskeisenä tekijänä.

(292) Tältä osin komissio kiistää Ranskan viranomaisten analyysin, jonka mukaan S & P:n 3 päivänä huhtikuuta 2007 päivätyssä muistiossaan mainitsema osakkeenomistajien vahva tuki olisi julkisoikeudellisesta asemasta ja takauksesta erillinen kysymys. Valtiontuen vaikutusta postioperaattorien luottoluokituksiin selvittäneestä tutkimuksesta voidaan todeta, että asema ja takaus ovat nimenomaan olennaisia tekijöitä arvioitaessa valtion myöntämää tukea La Postelle.

(293) Komissio kiistää niin ikään Ranskan viranomaisten tulkinnan huhtikuun 2007 muistiosta, jonka mukaan S & P on valinnut ylhäältä alas -menetelmän yksinomaan sen perusteella, että valtion on tarkoitus pysyä keskipitkällä aikavälillä 100 prosenttia La Posten osakekannasta hallussaan pitävänä omistajana, eikä lainkaan La Posten julkisoikeudellisen aseman ja tähän liittyvän takauksen perusteella. Komissio muistuttaa, että pääomarakenteessa todennäköisesti myöhemmin tapahtuva muutos, joka S & P:n mukaan johtaisi julkisen laitoksen aseman menettämiseen ja tähän asemaan liittyvän takauksen raukeamiseen, on nimenomaisesti otettu huomioon S & P:n luottoluokituksessa ([143]). On siis selvää, että S & P:lle ovat tärkeitä pääomarakenteen muutoksen ohella myös sen seuraukset (julkisen laitoksen aseman ja takauksen menetys), ja pääomarakenteen muutos on edistynein vaihe La Posten vähittäisessä itsenäistymiskehityksessä.

3) *La Posten tosiasialliset rahoitusehdot*

(294) Ranskan viranomaiset todistelevat, ettei komission ilmoitus takauksen olemassaolosta ja sen piakkoisesta lakkauttamisesta seurannaisvaikutuksena vaikuttanut mitenkään La Posten rahoitusolosuhteisiin. Yhtiön lokakuussa 2006, juuri kun komissio oli ilmoittanut suosituksistaan aiheellisiksi toimenpiteiksi, liikkeeseenlaskeman obligaatiolainan yhteydessä mid swap spread -luvuksi ([144]) tuli 12 peruspistettä 15 vuoden emission ja 4 peruspistettä 7 vuoden emission osalta. Vuonna 2004 järjestetyn edellisen obligaatiolainan yhteydessä mid swap spread oli ollut 8 peruspistettä. Ranskan viranomaisten mukaan La Posten rahoitusehdot eivät näin ollen perustuneet minkäänlaisen oikeudellisen tai tosiasiallisen takauksen olemassaoloon.

(295) Komissio katsoo, että Ranskan viranomaisten päätelmä, jonka mukaan komission ilmoitus ei ole vaikuttanut millään tavoin rahoitusehtoihin, ei ole perusteltu, koska on todettu kurssieron muuttuminen 8 pisteestä 12 pisteeseen.

(296) Vaikka kurssiero jäisikin pieneksi – mistä ei siis ole kyse – komissiolla on epäilyksiä päätelmistä, joita tämän perusteella voitaisiin tehdä komission ilmoituksen vaikutuksesta La Posten rahoituskustannuksiin, koska investoijat ottavat huomioon paljon muitakin seikkoja, kuten esimerkiksi La Posten rahoitusrakenteen, joka on saattanut muuttua välillä 2004 ja 2006.

(297) Vaikka rahoitusehdot olisivat olleet samat ennen komission ilmoitusta ja sen jälkeen tai vaikka ero ei olisi ollut merkittävä, se ei toisaalta osoittaisi, että takaus vaikuttaisi rahoitusehtoihin. Ranskan viranomaisten mainitsemalla liikkeeseenlaskuhetkellä La Posten takaus oli nimittäin luokiteltu olemassa olevaksi tueksi. Takaus oli siis pätevä ja kattoi liikkeeseenlaskut. Takaus muuttuu sääntöjenvastaiseksi tueksi vasta siitä päivästä lukien, joka on määrätty sen lakkauttamispäiväksi tässä päätöksessä.

(298) Koska komissio on osoittanut, että La Posten asemasta johtuva takaus voi antaa La Postelle etua, koska se vaikuttaa myönteisesti sen luottoluokitukseen, komissio arvioi, ettei sen tarvitse osoittaa takauksen aiempia konkreettisia vaikutuksia. Valtiontukijärjestelmien vakiintunut periaate on, ettei komission tarvitse osoittaa tukien tosiasiallisia vaikutuksia, koska muussa tapauksessa tuet ilmoittamatta jättävät jäsenvaltiot joutuisivat tuet ilmoittavia jäsenvaltioita edullisempaan asemaan ([145]). Jäsenvaltiolta, joka ilmoittaa rajoittamattomasta takauksesta, kiellettäisiin toimenpide yksinomaan sen mahdollisten vaikutusten vuoksi, mutta jäsenvaltio, joka ei ole ilmoittanut vastaavaa asiaa, voisi puolustautua osoittamalla, että takaus ei ole antanut konkreettisesti edunsaajilleen etuja. Samoin kuin uusienkin tukitoimien yhteydessä, komission on arvioitava voimassa olevien tukitoimien yhteensopivuutta perussopimuksen kanssa vastaisuudessa, eikä sen tarvitse välttämättä osoittaa, että toimenpide on aiemmin aiheuttanut perussopimuksen vastaisia vaikutuksia ([146]). Toisaalta komissio ei voi määrätä perimään takaisin voimassa olevan tuen avulla mahdollisesti jo myönnettyjä etuja. Tämän seurauksena takauksen konkreettisia vaikutuksia rahoitusehtoihin ei myöskään tarvitse osoittaa.

b) **Rajoittamattoman takauksen vuoksi ei ole mahdollista laskea markkinahintaista takausmaksua, joka La Posten pitäisi maksaa valtiolle, joten Ranskan viranomaisten ehdottamaa takaisinluovutusjärjestelyä ei voida soveltaa**

(299) Edellä mainitun perusteella komissio päättelee, että La Postelle myönnetty takaus on kestoltaan, suuruudeltaan ja laajuudeltaan rajoittamaton ja vastikkeeton. Lisäksi se kattaa samalla kertaa yleisen postipalvelun toiminnot ja kilpailun alaiset toiminnot. Komissio katsoo, että valtion La Postelle myöntämän takauksen rajoittamattomuuden vuoksi ja komission päätöskäytännön mukaisesti ([147]) ei ole mahdollista laskea markkinahintaista takausmaksua, joka La Posten pitäisi maksaa valtiolle rajoittamattoman takauksen myöntämisestä. Kaikkien takausten yhteydessä tuki katsotaan myönnetyksi sillä hetkellä, jolloin takaus annetaan. Kun kyse on rajoittamattomasta takauksesta, joka voi mahdollisesti kattaa kaikki yrityksen velat määräämättömän ajan, ei voida ennalta määrittää myöntämishetkellä annetun tuen määrää eikä laskea asianmukaista markkinahintaista korvausta ([148]). Tämän vuoksi Ranskan viranomaisten ehdottamaa takaisinluovutusjärjestelyä ei voida soveltaa.

c) **La Posten implisiittisen valtiontakauksen ansiosta saamat edullisemmat rahoitusehdot ovat valikoiva etu**

(300) Etu on valikoiva, koska La Posten kilpailijat eivät voi siitä hyötyä. La Posten kilpailijoihin sovelletaan saneeraus- ja selvitystilamenettelyjä, eikä niillä ole julkisen laitoksen asemaan sidottua rajoittamatonta valtiontakausta.

4.1.3 KILPAILUN VÄÄRISTYMINEN JA VAIKUTUS KAUPPAAN

(301) Tarkasteltava toimenpide voi alentaa La Posten liiketoiminnan kustannuksia. Tästä seuraisi, että se suosisi La Postea ja vääristäisi kilpailua SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Koska La Posten toimialat, muun muassa lähetysten jakelu, osoitteettomat lähetykset ja kirjeet, joiden jakelu ei ole La Postelle varattu palvelu, on laajalti avattu unionin sisäiselle kaupalle, nämä toimenpiteet voisivat saattaa muita heikompaan asemaan yritykset, joilla on tai jotka aikovat kehittää vastaavaa liiketoimintaa Ranskassa. Tältä osin on huomautettava, että yhteisön postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevista yhteisistä säännöistä 15 päivänä joulukuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/67/EY nojalla, sellaisena kuin se on muutettuna direktiiveillä 2002/39/EY ja 2008/6/EY ([149]), jäljempänä 'postidirektiivi', kaikki postipalvelut on vapautettava Ranskassa kilpailulle viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2011. Näissä olosuhteissa La Postelle myönnetty rajoittamaton valtiontakaus on omiaan vääristämään kilpailua ja vaikuttamaan kauppaan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

4.1.4 PÄÄTELMÄ TOIMENPITEEN TUKILUONTEESTA

(302) La Postelle myönnetty valtiontakaus, joka perustuu La Posten julkisen laitoksen asemaan, aiheuttaa valtion varojen siirron, josta valtio vastaa, ja vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua ja jäsenvaltioiden välistä kauppaa suosimalla La Postea. Komissio päättelee, että takaus on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

4.2 *SOVELTUVUUS SISÄMARKKINOILLE*

(303) Koska tarkasteltava toimenpide kuuluu SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, on tarkasteltava, voiko komissio julistaa toimenpiteen sisämarkkinoille soveltuvaksi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 ja 3 kohdassa ja 106 artiklan 2 kohdassa määrättyjen poikkeusten nojalla.

(304) Vaikuttaa siltä, ettei La Postelle myönnetty rajoittamaton valtiontakaus täytä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdassa määrättyjen poikkeuksien soveltamisedellytyksiä, koska tarkasteltavan toimenpiteen tarkoituksena ei ole mikään poikkeuksissa mainittu tavoite.

(305) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla tukitoimenpide voidaan julistaa sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos sen tarkoituksena on edistää taloudellista kehitystä alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma. Koska La Postelle myönnetty rajoittamaton valtiontakaus on yksittäinen toimenpide, joka myönnetään harkintavaltaa käyttäen eikä sillä ole alueellisia tavoitteita, koska sitä ei ole ajallisesti rajoitettu eikä se liity mihinkään investointiin ja koska se ei ole asteittain aleneva, SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohtaa ei sovelleta.

(306) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b ja d alakohdassa määrättyjen poikkeusten osalta kyseinen tuki ei ole tarkoitettu Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen tai Ranskan taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen. La Postelle myönnetty rajoittamaton valtiontakaus ei myöskään ole tarkoitettu kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen.

(307) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeuksessa määrätään, että tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana, jos se on tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. La Postelle myönnetty rajoittamaton valtiontakaus ei liity investointiin eikä työllisyyteen, joten se on toimintatukea ilman ehtoja. Päätöskäytäntönsä mukaisesti komissio voi katsoa, että tällainen tuki on tarkoitettu edistämään tiettyjen toimintojen tai tiettyjen talousalueiden kehitystä.

(308) La Postelle myönnettyä rajoittamatonta valtiontakausta ei voida katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi myöskään SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan nojalla. Kyseisen poikkeuksen mukaan yrityksiin, jotka tuottavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja, sekä fiskaalisiin monopoleihin sovelletaan perussopimuksen määräyksiä ja varsinkin kilpailusääntöjä siltä osin kuin ne eivät oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä yrityksiä hoitamasta niille uskottuja erityistehtäviä. Kaupan kehitykseen ei saa vaikuttaa tavalla, joka olisi ristiriidassa unionin etujen kanssa.

(309) Ranskan lainsäädännössä annetaan La Postelle julkisen palvelun velvoitteita. Tällä perusteella postioperaattori voisi periä rahallista korvausta tai nauttia tietyistä etuoikeuksista, jotka ovat yleisesti sovellettavien oikeussääntöjen vastaisia. Tällaiset toimenpiteet tai etuoikeudet on kuitenkin rajoitettava ehdottoman välttämättömään, jotta La Postelle julkisen palvelun velvoitteista aiheutuvat lisäkustannukset voidaan korvata.

(310) Julkisen palvelun korvauksena maksettavaa valtiontukea koskevissa yhteisön säädöksissä määritellään edellytykset, joiden perusteella komissio katsoo korvauksen SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan nojalla sisämarkkinoille soveltuvaksi. Maksettu korvaus ei voi ylittää julkisen palvelun suorittamisesta aiheutuvia kustannuksia, jollaisiksi luetaan toiminnasta saadut tulot ja kohtuullinen voitto näiden velvoitteiden hoitamisesta.

(311) Tässä nimenomaisessa tapauksessa analyysin olisi osoitettava, että La Postelle myönnetyn rajoittamattoman valtiontakauksen suuruus olisi määriteltävä, jotta voitaisiin varmistaa, ettei sen arvo ylitä postin yleispalvelun tarjoamisen nettokustannuksia. Koska takaus on rajoittamaton, analyysia on mahdoton tehdä. Tämä estää SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdassa määrätyn poikkeuksen soveltamisen.

(312) Vaikka arvon määritys olisikin mahdollista, takausta ei kuitenkaan saisi hyödyntää ainoastaan ”postin yleispalvelun” tehtävään kuuluvissa toiminnoissa. Nykyisessä muodossaan rajoittamaton valtiontakaus kattaa kuitenkin kaikki La Posten toiminnot, myös muut kuin ”postin yleispalvelun” tehtävän piiriin kuuluvat toiminnot.

(313) Komission kanta on, että tämä vaikuttaa kaupan kehitykseen tavalla, joka on ristiriidassa unionin etujen kanssa.

(314) Ranska ei myöskään ole vedonnut seikkoihin, jotka osoittaisivat toimenpiteen yhteensopivaksi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 tai 3 kohdan tai 106 artiklan 2 kohdan määräysten kanssa. Ranska on sen sijaan tyytynyt kiistämään takauksen olemassaolon. Se ei siis ole osoittanut tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille, vaikka todistustaakka kuuluu oikeuskäytännön mukaan sille.

(315) Näistä syistä kyseinen toimenpide, vaikka sitä muutettaisiin Ranskan ehdotusten mukaisesti, jotka koskevat vuoden 1980 lain soveltamisasetuksen selvennystä ja rajoittavan lausekkeen sisällyttämistä saataviin liittyviin La Posten sopimuksiin, on asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan b kohdassa tarkoitettua voimassa olevaa valtiontukea, ja taloudellista toimintaa harjoittaville yrityksille myönnettäviä rajoittamattomia valtiontakauksia koskevan komission päätöskäytännön mukaisesti ([150]) tuki ei täytä edellytyksiä SEUT-sopimuksessa määrättyjen poikkeusten soveltamiselle. Tämän vuoksi edellä mainittu rajoittamaton valtiontakaus ei sovellu sisämarkkinoille.

4.3 *PUOLUEETTOMUUS OMISTUSOIKEUSJÄRJESTELYJEN SUHTEEN*

(316) Tässä päätelmässään komissio ei millään tavoin kyseenalaista La Posten kuulumista valtiolle eikä kiistä julkisoikeudellisen oikeushenkilön asemaa sellaisenaan. Komissio pitää yksinkertaisesti ongelmallisena tästä asemasta Ranskan lainsäädännön nykytilassa La Postelle aiheutuvaa takausta.

(317) SEUT-sopimuksen 345 artiklan mukaan unioni ei puutu jäsenvaltioiden omistusoikeusjärjestelmiin eivätkä perussopimusten määräykset estä valtiota omistamasta yrityksiä (kokonaan tai osittain). Kilpailusääntöjä on kuitenkin sovellettava samalla tavoin yksityisiin yrityksiin ja julkisiin yrityksiin. Kumpaakaan näistä yritystyypeistä ei saa asettaa edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan kyseisiä sääntöjä soveltamalla. Käsiteltävässä asiassa takaus ei ole johdu omistuksesta vaan yrityksen oikeudellisesta asemasta. Jäsenvaltiot voivat vapaasti valita yritysten oikeudellisen muodon, mutta niiden on valinnoissaan noudatettava perussopimuksen kilpailusääntöjä. Erityisesti pelkästään se seikka, että valtiontakaus liittyy automaattisesti tiettyyn oikeudelliseen asemaan, ei estä kyseistä takausta olemasta SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, jos sovellettavat edellytykset täyttyvät ([151]). SEUT-sopimuksen 345 artikla ei vaikuta tähän päätelmään. Kilpailulle avoimilla markkinoilla puolueettomuusperiaate sitä vastoin edellyttäisi, että on poistettava kaikki julkisille yrityksille perusteettomasti myönnetyt edut, joista niiden yksityiset kilpailijat eivät voi nauttia. Komissio on noudattanut samanlaista lähestymistapaa esimerkiksi Saksan julkisia luottolaitoksia koskevassa asiassa ([152]) ja EDF:ää koskevassa asiassa ([153]).

4.4 *LA POSTEA JA POSTITOIMINTAA KOSKEVA LAKIESITYS*

(318) Ranskan viranomaiset ilmoittivat 31 päivänä heinäkuuta 2009 päivätyssä kirjeessään komissiolle La Postea ja postitoimintaa koskevasta lakiesityksestä, joka oli hyväksytty 29 päivänä heinäkuuta 2009 pidetyssä valtioneuvoston istunnossa ja jossa vahvistettiin La Posten muuttaminen osakeyhtiöksi 1 päivänä tammikuuta 2010.

(319) Lakiesitykseen hyväksyttiin tämän jälkeen muutos, jolla La Posten muuttamista osakeyhtiöksi lykättiin maaliskuulle 2010.

(320) La Posten ja France Telecomin julkisen palvelun järjestämisestä 2 päivänä heinäkuuta 1990 annettua lakia nro 90–568 muuttavan lakiesityksen 1 §:n 2 kohdassa säädetään seuraavaa: Julkisoikeudellinen oikeushenkilö La Poste muutetaan 1 päivästä maaliskuuta 2010 lukien La Poste -nimiseksi osakeyhtiöksi […].

(321) Ranskan viranomaiset ovat täsmentäneet, että La Posten osakeyhtiöksi muuttamisen tarkoituksena on saattaa se yritysten saneeraus- ja selvitysmenettelyjä koskevan yleisen lainsäädännön piiriin.

(322) Komissio myöntää, että La Posten tosiasiallinen muuttaminen osakeyhtiöksi, josta Ranskan viranomaisten toimittamassa lakiesityksessä säädetään, lakkauttaa sellaisenaan La Postelle myönnetyn rajoittamattoman takauksen. Komissio katsoo, että tämä muutos on asianmukainen toimenpide, jolla poistetaan unionin lainsäädännön mukaisesti valtiontuki, josta La Poste on voinut nykyisellään hyötyä.

(323) Ranskan parlamentin on tarkoitus hyväksyä lakiesitys tammikuun 2010 aikana. Komissio pyysi 4 päivänä lokakuuta 2006 menettelyasetuksen 18 artiklan mukaisesti lakkauttamaan rajoittamattoman takauksen 31 päivään joulukuuta 2008 mennessä. Asiaan liittyvien olosuhteiden vuoksi ja kun otetaan huomioon, että Ranskan viranomaisten kanssa käydyt keskustelut ovat pitkittyneet aina lokakuuhun 2009 saakka ja että takauksen lopettavien säädösten hyväksymiseen tarvitaan aikaa, komissio katsoo olevan kohtuullista pyytää, että Ranskan viranomaiset lakkauttavat rajoittamattoman takauksen 31 päivään maaliskuuta 2010 mennessä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Rajoittamaton valtiontakaus, jonka Ranska on myöntänyt La Poste -yhtiölle, on sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea, joka Ranskan on lopetettava 31 päivään maaliskuuta 2010 mennessä.

2 artikla

Komissio katsoo, että La Posten muuttaminen osakeyhtiöksi lopettaa sellaisenaan La Postelle myönnetyn rajoittamattoman takauksen. Tämän rajoittamattoman takauksen lopettaminen 31 päivään maaliskuuta 2010 mennessä on asianmukainen toimenpide 1 artiklassa todetun valtiontuen poistamiseksi unionin lainsäädännön mukaisesti.

3 artikla

Ranskan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta toimenpiteet, jotka se on jo toteuttanut tai suunnittelee toteuttavansa päätöksen noudattamiseksi.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 26 päivänä tammikuuta 2010.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

(1) EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artikla ovat olleet 1 päivästä joulukuuta 2009 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimuksen) 107 ja 108 artikla. Asiasisällöltään nämä kaksi määräyskokonaisuutta ovat samanlaiset. Tässä päätöksessä viittauksia SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklaan on pidettävä tarvittaessa viittauksina EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklaan.

(2) EUVL C 135, 3.6.2008, s. 7.

(3) Valtiontuki N531/2005, Banque Postalen perustamiseen liittyvät toimenpiteet (EUVL C 21, 28.1.2006, s. 2).

(4) EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1–9.

(5) Koska määrittely voimassa olevaksi tueksi perusteltiin jo tukea koskevan virallisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 93–97 kappaleessa (ks. alaviite 2) eikä komissio ole saanut tätä seikkaa koskevia huomautuksia, komissio ei enää palaa tähän kysymykseen vaan ainoastaan vahvistaa kyseiseen päätökseen sisältyvän alustavan arvion.

(6) Ranskan tasavallan virallinen lehti JORF, 17.7.1980, s. 1799.

(7) JORF, 14.5.1981.

(8) Ks. alaviite 2.

(9) JORF, 8.7.1990.

(10) Ranskassa on julkisten viranomaisten kuten valtion ja kuntien lisäksi kaksi julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden pääluokkaa: julkiset laitokset ja julkiset etuyhtymät, jotka on perustettu 15.7.1982 annetulla lailla nro 82–610. ”Julkisista laitoksista” voidaan erottaa periaatteessa luonteeltaan hallinnolliset julkiset laitokset (établissements publics à caractère administratif, EPA), jotka hoitavat perinteisiä hallintotehtäviä, ja julkiset teollisuus- ja liikelaitokset (établissements publics à caractère industriel et commercial, EPIC), jotka harjoittavat luonteeltaan taloudellista toimintaa.

(11) Korkein oikeus vahvisti Douain muutoksenhakutuomioistuimen 22.10.1998 antamassa tuomiossa vahvistetun periaatteen, jossa La Poste rinnastetaan julkisiin teollisuus- ja liikelaitoksiin.

(12) Vuonna 2003 julkaistussa Ranskan senaatille osoitetussa kertomuksessa talousasioiden valiokunta toteaa: Kaikki tietävät, että emoyhtiö La Postella on vuoden 1990 uudistuksesta lähtien ollut julkiseen teollisuus- ja liikelaitokseen rinnastettava asema.

(13) Ks. mm. 21.12.1987 annettu korkeimman oikeuden (riita-asioita käsittelevän ensimmäisen jaoston) tuomio.

(14) JORF, 26.1.1985, s. 1097.

(15) Cour administrative d'appel, Pariisi 15. helmikuuta 1991, JCP E 1991, pan. 742; Cour de Cassation, Soc. 6.11.1991, JCP E 1992, pan. 85, Bull. V nº 476.

(16) Määräajat mainitaan asetuksen 3–1 §:n 3 momentissa.

(17) Asetuksen nro 2008–479 10 §:ssä säädetään seuraavaa: Jollei maksua ole suoritettu näiden määräaikojen kuluessa, valtion edustaja tai valvontaviranomainen kirjaa menoerän maksuvelvoitteensa laiminlyöneen yhteisön tai julkisen laitoksen talousarvioon. Valtion edustaja tai valvontaviranomainen vapauttaa tilanteen mukaan tarvittavat varat joko pienentämällä vielä käyttämättömiä, muihin menoihin varattuja määrärahoja tai lisäämällä varoja. Jollei yhteisö tai julkinen laitos ole viikon kuluttua määrärahojen kirjaamisen tiedoksiannosta antanut maksumääräystä erääntyneestä määrästä, valtion edustaja tai valvontaviranomainen antaa sen viran puolesta kuukauden kuluessa.

([18]) JORF, 20.2.1990.

([19]) Bulletin Officiel de la Comptabilité publique. NOR: BUD R 02 00060 J.

([20]) Ks. julkisten teollisuus- ja liikelaitosten rahoituksen ja kirjanpidon sääntelystä 18. heinäkuuta 2002 annetun kodifioidun ohjeen nro 02–060-M95 (Instruction codificatrice sur la réglementation financière et comptable des établissements publics nationaux à caractère industriel et commercial) 3 luku, Bulletin Officiel de la Comptabilité publique.

([21]) Ks. osa IV, B: "Quelles dispositions juridiques prévoir?", s. 21.

([22]) Vuonna 1965 perustettu ERAP on EPIC-yhtiö, jonka toimialana on hankkia valtion pyynnöstä omistusosuuksia energia-, lääke- ja televiestintäalan yrityksistä.

([23]) Ks. artikkeli "Fitch attribue la note préliminaire AAA au programme EMTN garanti de EUR 10 MD de ERAP", ERAP-yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf

([24]) Ks. artikkeli "Moody's attribue la notation Aaa au programme d'EMTN de l'ERAP portant sur 10 milliards d'euros", ERAP-yhtiön internetsivuilla osoitteessa http://www.erap.fr/pdf/CP_Moodys_fr.pdf

([25]) La Poste -yhtiön kirjanpidossa noudatetaan liikelaitoksiin sovellettavia sääntöjä 2.7.1990 annetun lain nro 90–568 15 §:n nojalla.

([26]) Ks. artikkeli *"Fitch attribue la note préliminaire AAA au programme EMTN garanti de EUR 10 MD de ERAP"*.

([27]) Vrt. mm. Ranskan viranomaisten kirjeet 24.4.2006, 6.12.2006, 16.1.2007, 1.2.2007 ja 19.3.20072007.

([28]) Vrt. Ranskan viranomaisten 23. tammikuuta 2008 päivätyn kirjeen III osa.

([29]) Conseil d'Etat, 1.4.1938, société de l'hôtel d'Albe, recueil du Conseil d'Etat, s. 341. Ks. menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdantolauseen 33 kappale.

([30]) Conseil d'Etat, 10.11.1999, société de gestion du port de Campoloro, recueil du Conseil d'Etat, s. 348; Conseil d'Etat, 18.11.2005, société de gestion du port de Campoloro, recueil du Conseil d'Etat, s. 515. Ks. menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdantolauseen 34 kappale.

([31]) JORF 177, 2.8.2001, s. 12480.

([32]) Vrt. Ranskan viranomaisten 23. tammikuuta 2008 toimittaman muistion IIIB osa ja Ranskan viranomaisten 27. lokakuuta 2009 toimittamat huomautukset.

([33]) Vrt. Ranskan viranomaisten 27. lokakuuta 2009 toimittama muistio.

([34]) D. Labetoulle, La responsabilité des AAI dotées de la personnalité juridique: coup d'arrêt à l'idée de "garantie de l'Etat", RJEP/CJEG n°635, lokakuu 2006.

([35]) Vrt. Ranskan viranomaisten 23. tammikuuta 2008 päivätyn kirjeen IV osa.

([36]) Vrt. Ranskan viranomaisten 23. tammikuuta 2008 päivätyn kirjeen 78 kappale.

([37]) P. Bon, Le Préfet face à l'inexécution par une collectivité territoriale d'un jugement la condamnant pécuniairement, RFDA, maalis–huhtikuu 2006, s. 341. C. Landais ja F. Lenica, Le pouvoir de substitution du préfet en cas d'inexécution de la chose jugée par les collectivités territoriales, AJDA, 23.1.2006, s. 137.

([38]) Conseil d'Etat, 10.11.1999, société de gestion du port de Campoloro, cited above.

([39]) Conseil d'Etat, 18.11.2005, société de gestion du port de Campoloro, cited above.

([40]) Conseil d'Etat, 30.11.1923, recueil, s. 789.

(*) Tätä tekstiä on muokattu, jotta varmistetaan, ettei luottamuksellista tietoa paljasteta. Nämä kohdat on kirjoitettu hakasulkuihin ja merkitty tähdellä.

([41]) Komission tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina, EYVL C 71, 11.3.2000, s. 14.

([42]) Ranskan viranomaisten mukaan näiden kriteerien noudattaminen riittää osoittamaan, ettei minkäänlaista etua ole, mutta ne eivät ole välttämättömiä. Viranomaisten mukaan ei ole esimerkiksi loogista olettaa, että sovellettavaan maksukyvyttömyysmenettelyyn liittyvä mahdollinen epävarmuus voisi johtaa edullisempiin rahoitusehtoihin.

([43]) Kauppalain L. 643–11 §.

([44]) "- Category 1: equalization of ratings with those of the state owner. This first category includes those entities […], generally loss making or with poor financial profiles, and extremely unlikely to be privatized […] given the nature of their activity, as well as their home country's economic, social and political environment. None of the postal companies currently rated by Standard & Poor's falls into this category […]."

([45]) "- Category 2: notching down with respect to the state owner's rating. […] La Poste and Poste Italiane currently fall within this category."

([46]) "- Category 3: notching up from the postal entity's stand-alone rating. […] The entity's postal activities are still a key public service, but the clear aim of the entity is to achieve a high level of operational and financial independence, either through privatization or commercial autonomy (state ownership, but independent management) […]."

([47]) "Standard & Poor's Ratings Services lowered its counterparty credit [– –] ratings on French issuer AGF […] to "A" from "A+" […], following a review of AGF's parent, the Munich-based Allianz group (AA-/Negative/A-1+). […] The downgrade of AGF, the holding company, is not specific to any issues within the French franchise and generally reflects the Allianz group's financial leverage and fixed-charge coverage, which are increasingly aggressive relative to the group's ratings and are a result of the group's weakened consolidated capital base and reduced earnings."

([48]) "The ratings also take into account the unchallenged status of both it and its parent, Germany-based Volkswagen Financial Services AG (VWFS), as core and captive finance entities to VW" ja "the ratings on VW Bank could moderately diverge (generally not more than one notch) from the ratings on VW or VWFS; currently only its outlook differs."

([49]) "The ratings on Germany-based Volkswagen Financial Services AG (VWFS) are based on its unchallenged status as a core subsidiary of German automaker Volkswagen AG (VW; A-/Negative/A-2) and reflect its strategic importance for and close operational integration into its parent."

([50]) "Valtion voimakkaasta tuesta nauttivan yrityksen luokitusta […] voidaan alentaa kaksi luokkaa niiltä osin kuin kyseisen yhtiön ja valtion väliset taloudelliset siteet voivat kehittyä keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä."

([51]) Vastaavasti menettelyn aloittamista koskevan komission päätöksen johdanto-osan 84 kappaleessa mainittu valtion vahva tuki ei Ranskan viranomaisten mukaan liity yrityksen asemaan eikä mihinkään takausjärjestelmään, vaan viittaa päätöksiin, esimerkiksi päätöksiin La Banque Postalen perustamisesta tai eläkkeiden rahoituksen uudistamisesta, joiden tarkoituksena on antaa La Poste -yhtiölle keinot kehittyä kilpailijoidensa kanssa tasavertaisena toimijana ja markkinaehdoin. Osa näistä toimenpiteistä on silti sellaisinaan suuruudeltaan varsin merkittävää valtiontukea (ks. mm. komission päätös, tehty 10. joulukuuta 2007, valtiontuista, jotka Ranska on myöntänyt La Posten palveluksessa olevien valtion virkamiesten eläkkeiden rahoitusjärjestelyjen uudistamiseen). Näin ollen ne eivät ole osoitus valtion kiinnostuksesta La Posten kehittämiseen tavanomaisissa markkinaolosuhteissa.

([52]) "A change in the group's ownership structure would lead Standard & Poor's to shift to a bottom-up rating approach, focusing more on LP's stand-alone business and financial profiles. This rating approach may not necessarily translate into rating changes given the expected improvement in LP's stand-alone situation in the coming years."

([53]) "The ratings could come under pressure if the group significantly underperforms its operational and financial trajectory at the dawn of full postal deregulation, or if an ownership changes occur sooner than we expect."

([54]) "The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides LP with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized."

([55]) "The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste's status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins LP's ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions."

([56]) Ranskan viranomaisten mukaan "mid swap spread" oli 12 peruspistettä 15 vuoden liikkeeseenlaskussa (eli 33 peruspistettä OAT-obligaatiosta) ja 4 peruspistettä 7 vuoden liikkeeseenlaskussa. Vertailun vuoksi Ranskan viranomaiset ilmoittavat, että vuonna 2004 järjestetyn edellisen joukkolainaemission yhteydessä kyseessä oli 580 miljoonan euron ja 15 vuoden obligaatiolaina, jonka "mid swap spread " oli 8 peruspistettä. "Mid swap" on pankkien tarjoaman ja pyytämän kurssin mediaani tietyllä hetkellä pankkien välisillä markkinoilla maturiteettityypeittäin eli kiinteä kurssi, jonka pankki on valmis maksamaan yleensä 6 kuukauden euriboria vastaan. Tämä kurssi on markkinoiden viitekurssi mm. joukkolainaemissioissa.

([57]) Asetus nro 81–501. Kun Ranskan viranomaiset esittivät ehdotuksensa, soveltamisasetuksena oli 12 päivänä toukokuuta 1981 annettu asetus nro 81–501, joka koski hallinnollisissa menettelyissä määrätyistä uhkasakoista ja julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden täytäntöönpanemista tuomioista 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain soveltamista, ja se liittyi korkeimman hallinto-oikeuden "raportointi- ja tutkimusjaostoon".

([58]) Korkein hallinto-oikeus totesi asiassa Sille 16.11.1998: Vaikka (alemman oikeusasteen tuomioistuimen tavoin katsottaisiin, että) julkisen viranomaisen vastuuseen voidaan vedota ilman virhettä kansalaisten tasavertaisuutta julkisten menojen osalta koskevan periaatteen rikkomisen vuoksi, kun laillisesti toteutetun toimenpiteen seurauksena on luonnollisen tai oikeushenkilön joutuminen kärsimään erityisestä ja tietyn vakavuusasteen vahingosta, tästä ei ole kyse tässä nimenomaisessa tapauksessa, koska Sille ei voinut kiinteistöalan ammattilaisen ominaisuudessa olla tietämättä tässä tapauksessa nimenomaisesti suunnitellun kiinteistöohjelman toteuttamiseen liittyvistä epävarmuustekijöistä varsinkin, kun toteuttamista varten oli muutettava maankäyttösuunnitelman määräyksiä ja hankittava kunnanhallituksen lupa. Sillen oli siis varauduttava mahdollisuuteen, että julkisen tutkimuksen kielteisten tulosten ja hankkeen saaman kielteisen vastaanoton vuoksi kunta voisi hylätä hankkeen. Otettuaan tämän riskin tietoisesti hän ei voi väittää kärsineenä tavanomaisesta poikkeavaa vahinkoa ja väittää, että kunnan on maksettava hankkeesta luopumisesta hänelle aiheutuneet rahalliset kulut.

([59]) Korkein hallinto-oikeus totesi asiassa Meunier 10.7.1996: Arvioidessaan, että liikkeen sijoittamisesta tällaiseen paikkaan ja maanliikkeiden mahdollisuutta koskevasta kunnanjohtajan kirjeestä johtuu, että asianosainen oli hyväksynyt tietoisesti epävakauteen liittyvät vaarat, joille hänen laitoksensa altistui, hallinnollinen muutoksenhakutuomioistuin arvioi asiaa täysivaltaisesti. Katsoessaan, että vahinko, joka johtuu asianomaisen tietoisesti hyväksymästä altistustilanteesta, ei anna oikeutta korvaukseen, tuomioistuin ei ole ymmärtänyt väärin sääntöjä, joilla säännellään julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden vastuuta.

([60]) Ks. yksityiskohtaiset tiedot menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 11–13 kappaleesta.

([61]) EUVL C 155, 20.6.2008, s. 10.

([62]) Vrt. tämän päätöksen johdanto-osan 3.1.1.A kappale.

([63]) Ks. alaviite 29.

([64]) Ks. alaviite 30.

([65]) Vrt. perustuslakineuvosto (Conseil constitutionnel) 25.7.2001 tekemän päätöksen nro 2001–448 johdanto-osan 110 kohta: Jos 61 §:ssä on voitu perustuslain 34 §:ään perustuen huolehtia siitä, että finanssilaissa sallitaan kolmen vuoden määräajan kuluessa kaikki valtiontakaukset, jotta valtion taloudelliset sitoumukset pysyvät selvillä, mahdollisen luvan puuttumisen seuraamuksena ei voisi olla kyseisten takausten raukeaminen; tällainen seuraamus nimittäin olisi omiaan heikentämään tasa-arvoisuutta suhteessa valtion menoihin ja erityisen vakavan loukkauksen yhteydessä myös omistusoikeutta; parlamentin käsittelystä käy lisäksi ilmi, että 61 §:n tarkoituksena on varmistaa, että parlamentille ilmoitetaan valtion myöntämät takaukset, eikä antaa sellaisten takausten raueta, joita ei olisi aikoinaan sallittu asetetussa määräajassa; näissä olosuhteissa 61 § ei ole perustuslain vastainen.

([66]) Edellä olevassa viitteessä mainittu johdanto-osan kappale.

([67]) Asia T-442/03, SIC v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 26.6.2008 antama tuomio, Kok. 2008, s. II-1161, 124–127 kohta. Ks. myös takauksia koskeva tiedonanto.

([68]) Vrt. Ranskan viranomaisten 23. tammikuuta 2008 päivätyn muistion 62–68 kohta.

([69]) Ks. alaviite 34.

([70]) Tämän päätöksen 4.1.1.A.b) 3) kappale.

([71]) Vrt. menettelyn aloittamista koskevan päätöksen alaviite 39. Muistio ei ole julkinen, mutta se mainittiin vuoden 1995 raportissa.

([72]) Tämä muistion osa on julkistettu vuoden 1995 kertomuksen laatijoiden toimesta (s. 219).

([73]) Ranskan viranomaisten komissiolle 9. syyskuuta 2008 toimittama muistio.

([74]) Ks. kyseisen muistion liitteessä oleva 5 kohta, jossa mainitaan eri asiakirjoja, esimerkiksi ministerin kirje tai muu oikeusperusta.

([75]) On syytä huomata, että varojen puuttumisen takia annettu tuomio konkurssimenettelyn päättämisestä estää velkojaa nostamasta uutta syytettä: saatava on siis lopullisesti menetetty.

([76]) Vrt. tämän päätöksen johdanto-osan 147 kappale.

([77]) Sovellettavien säädösten eli 16 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain, 12 päivänä toukokuuta 1981 annetun asetuksen korvaamisesta 20 päivänä toukokuuta 2008 annetun asetuksen ja 16 päivänä lokakuuta 1989 päivätyn yleiskirjeen käsitteet on toistettu tämän päätöksen osassa, jossa käsitellään toimenpiteen kuvausta.

([78]) Vrt. tämän päätöksen 3.1.1. B) a) 1) kappale, jossa viitataan Ranskan viranomaisten 23. tammikuuta 2008 päivätyn kirjeen IV, A, 1 kohtaan, s. 19–20.

([79]) Kuten komission asiantuntija korostaa, valvontaviranomaisen mahdollisuudet puuttua tilanteeseen ovat rajalliset, mikäli julkisen laitoksen varat osoittautuvat riittämättömiksi. Tarvittavat varat voivat ensinnäkin olla peräisin muihin menoihin varatuista varoista, jotka jätetään käyttämättä, jotta velkojen maksu on mahdollista. Toiseksi ne voivat olla peräisin omaisuuden luovutuksesta tai maksujen korotuksesta, jos nämä menettelyt tulevat kyseeseen. Julkinen laitos voi niin ikään ottaa lainan. Mikäli mikään näistä vaihtoehdosta ei tule kyseeseen, ainoa ratkaisu ovat osakkeenomistajan eli valtion osoittamat määrärahat.

([80]) Olettaen, ettei julkisen palvelun jatkumisen velvoitetta ole.

([81]) Asiantuntijan raportti, kohta I.2.A.2, s. 18.

([82]) Kauppalain L. 620–1 §.

([83]) Kauppalain L. 640–1 §:ssä perustetaan selvitystilamenettely, joka on mahdollinen jokaiselle L. 640–2 §:ssä mainitulle maksujen lakkautukseen joutuneelle velkojalle, jonka velkasaneeraus on ilmeisen mahdotonta.

([84]) La Posten omaisuuden arvoa on alennettu 11. joulukuuta 2001 annetulla ns. MURCEF-lailla. Laissa kuitenkin säädetään, että kun omaisuuden luovutuksen tai siirron olosuhteet vaarantavat La Posten asianmukaisen selviytymisen laissa ja asetuksissa sille säädetyistä velvollisuuksista tai sen sopimuksessa tekemistä sitoumuksista […], valtio estää luovutuksen tai siirron tai asettaa niiden ehdoksi sen, etteivät ne haittaa mainittujen velvollisuuksien asianmukaista täyttämistä.

([85]) Postialan sääntelyviranomainen ARCEP hyväksyy varatun sektorin palvelujen hinnat. Yleisen sektorin palvelujen hintoja ARCEP rajoittaa.

([86]) Vrt. tämän päätöksen 4.1.1.A.b)3) kappale.

([87]) Vrt. Ranskan viranomaisten 23. tammikuuta 2008 toimittaman muistion 112 ja 113 §.

([88]) Vrt. tämän päätöksen 4.1.1.A.b)3) kappale.

([89]) Ranskan sääntelyviranomaisen (ARCEP) mukaan sääntely kattaa postipalvelujen toiminnot, jotka kattavat lähetysten noudon, lajittelun, kuljetuksen ja jakelun säännöllisten postinjakelukiertojen puitteissa. Sääntelyn ulkopuolelle jäävät osoitteeton mainosjakelu, kaupunkilähetit ja pikalähetykset.

([90]) Vrt. vuotuisen suoriutumishankkeen strateginen esittely.

([91]) Tarkempia tietoja Ranskan viranomaisten kannasta on mm. tämän päätöksen 3.1.1.B.a) 2) kappaleessa.

([92]) Cour administrative d'appel, Lyon, 6.6.1996, Société fermière de Campoloro, nro 95LY00935.

([93]) P. Bon, siteerattu alaviitteessä 37.

([94]) Ks. alaviite 37.

([95]) Ks. alaviite 34.

([96]) Nro 57516/00.

([97]) Serie A n°37.

([98]) Ks. 27. lokakuuta 2009 toimitettu muistio.

([99]) Conseil d'Etat, 29.12.2004, Sté d'aménagement des coteaux de Saint-Blaine, nro 257804: yleishyödyllisten rasitteiden korvaaminen on mahdollista, kun omistajalle aiheutuu erityinen ja kohtuuton rasitus, joka ei ole oikeasuhteinen tavoiteltuun yleishyödylliseen tavoitteeseen nähden.
Cour administrative d'appel, Bordeaux, 14.10.2003, M. ja Mme Claude X., nro 99BX01530: Autoliikenteen keskeytyminen maanvyörymän vuoksi vahingoittuneilla kunnallisilla teillä voi aiheuttaa tavanomaisesta poikkeavan ja erityisen vahingon eristykseen jääneelle omistajalle. Hallintotuomari katsoo muun muassa, että vahingon kestoajan (liikenne keskeytyi tietöiden tekoajaksi eli seitsemäksi kuukaudeksi) vuoksi vahinko on luonteeltaan tavanomaisesta poikkeava ja erityinen, jolloin se ylittää näiden kahden yleisen tien käyttäjän tavanomaiset rasitteet, ja siitä on maksettava korvausta.
Tribunal administratif, Montpellier, 23.6.1999, M. Van der Velden, nro 97–03716: leirintäalueen lopullinen sulkeminen merkittävän tulvavaaran vuoksi aiheutti omistajalle tavanomaisesta poikkeavan ja erityisen haitan, joka on omiaan antamaan hänelle oikeuden korvaukseen, koska sulkeminen aiheutti asianomaisen ainoan ammatillisen toiminnan keskeytymisen ja liiketilan täydellisen menetyksen.

([100]) Luonteeltaan oikeusvaikutuksia tuottavan oikeutetun virheen käsite liittyy vilpittömän mielen suojan teoriaan. Cornun juridisen sanakirjan mukaan vilpittömän mielen suoja on sellainen ulkoisten merkkien, jotka yleensä osoittavat tiettyä tilaa, tehtävää (toimeksiantajan, perillisen, omistajan […] ominaisuutta) ja jotka saavat uskomaan, että näillä tunnusmerkeillä varustettu henkilö on tosiasiallisesti kyseisessä tilassa tai tehtävässä, yhdistelmästä tahallisesti tai tahattomasti seuraava vaikutelma. Vipittömän mielen suoja on oikeuskäytännön teoria, jonka perusteella pelkkä näennäisyys riittää tuottamaan vaikutuksia kolmansiin nähden, jotka oikeutetun virheen johdosta ovat jättäneet todellisuuden huomioimatta. Vilpittömän mielen suojan teoriaa käytetään oikeuskäytännössä, ja siihen on perustettu erittäin kuuluisiakin ratkaisuja (Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, 7.6.2001, Kress). Sitä käytetään yksityisoikeudellisesti, kun on saatava aikaan oikeusvaikutuksia sopimukselle, jonka yksi sopimuspuoli on luottanut perustellusti pelkkään ilmeisyyteen. Esimerkkinä voidaan niin ikään mainita näennäinen kotipaikka tai julkisoikeudellisena käsitteenä toimihenkilöiden tosiasiallinen toimipaikka, jotta näiden päätökset säilyvät laillisina. Teoria helpottaa juridisen tunnusmerkin tai oikeusvaikutuksen olemassaolon todistamista silloin, kun missään säädöksessä ei nimenomaisesti ja eksplisiittisesti myönnetä sen olemassaoloa.

([101]) Erottelu on kehitelty S. Carpi-Petit'n käsitysten perusteella, jotka on esitetty teoksessa Les successions en droit administratif, PUR, 2006.

([102]) Tämä ilmenee 15. heinäkuuta 2002 annetusta määräyksestä (JORF 23.7.2002), jossa vahvistetaan Agenin teemayliopiston selvittämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Määräyksen 1 §:n mukaan selvitysmiehen tehtävänä on ehdottaa korkea-asteen opetuksesta vastuulliselle ministerille omaisuuden, saatavien, velkojen ja selvitysajan päätteeksi selvitystilille jääneen saldon jakamista yliopistojen Bordeaux I ja Bordeaux IV kesken.

([103]) — Asetus nro 53–404, annettu 11. toukokuuta 1953, ilmailuteollisuuden hajauttamista varten perustetun tasoituskassan selvittämisestä, JORF 12.5.1953, 3 §: Edellä mainitun 24. toukokuuta 1938 annetun asetuksen 7 §:n mukaisesti kassalle kuuluvat laitokset ja varusteet sekä velkojen kuoletuksen jälkeen käytettävissä olevat varat tulevat valtion omaisuudeksi(tässä tilanteessa on selvää, että tulos on positiivinen).
— Asetus nro 75–926, annettu 6. lokakuuta 1975, asunnonvaihtopörssin lakkauttamisesta, 2 §: Asunnonvaihtopörssin velkojen maksutapahtumat, saatavien perintätapahtumat ja omaisuuden selvitystapahtumat sekä tarvittaessa tuomioistuinmenettelyt, joissa pörssi on kantajana tai vastaajana, kuuluvat talous- ja valtiovarainministerin toimivaltaan. Viennit kirjataan valtionkassan erityistilille 904.14 nimeltään "Valtion julkisten laitosten, hallintoa tukevien tai ammatillisten organisaatioiden selvitykset ja sekalaiset selvitykset".
— Asetus nro 81–1009, annettu 12. marraskuuta 1981, Institut Auguste Comte pour l'étude des sciences et de l'action -laitoksen lakkauttamisesta: selvityksen mahdollinen ylijäämä suoritetaan valtiolle.
— Asetus nro 83–1185, annettu 27. joulukuuta 1983, Lille-Estin uuden kaupungin suunnittelusta vastaavan julkisen laitoksen purkamisesta: Lille-Estin uuden kaupungin suunnittelusta vastaavan julkisen laitoksen varat ja velat siirretään tänä päivänä Lillen suurkaupunkialueelle edellä mainitussa 5. joulukuuta 1983 tehdyssä sopimuksessa määritellyin ehdoin lukuun ottamatta tämän asetuksen liitteessä lueteltuja omaisuuseriä, jotka siirretään liikennetutkimuslaitokselle.
— Asetus nro 83–1263, annettu 30. joulukuuta 1983, ajokorttien kansallisen tutkintolautakunnan purkamisesta: toimenpiteet kirjataan valtionkassan erityistilille nimeltään "Julkisten laitosten selvitykset".
— Asetus nro 87–590, 30. kesäkuuta 1987, Centre mondial informatiques et ressources humaines -laitoksen selvittämisen edellytyksistä, 1 §: Centre mondial informatiques et ressources humaines -laitoksen (CMIRH) lakkautuspäivästä 1.7.1987 lukien laitoksen irtain omaisuus sekä laitoksen oikeudet ja velvollisuudet kuuluvat valtiolle.
— Asetus, annettu 17. marraskuuta 1987, centre d'études des systèmes et technologies avancées (CESTA) -tutkimuskeskuksen lakkauttamisesta (JORF 18.11.1987), ja asetus nro 87–1167, annettu 31. joulukuuta 1987, selvittämisen ehtojen vahvistamisesta, 1 §: centre d'études des systèmes et technologies avancées (CESTA) -laitoksen omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet kuuluvat valtiolle 1.1.1988 lukien, jolloin laitos lakkautetaan.
— Määräys, annettu 28. syyskuuta 1988, Agence de l'informatique -viraston selvittämisen päättämisedellytyksistä (JORF 23.12.1988): selvitystoimenpiteistä vastaa teollisuus- ja maankäyttöministeri.
— Asetus nro 93–775, annettu 26. maaliskuuta 1993, "Musée de la Poste" -nimisen julkisen laitoksen lakkauttamisesta (JORF 30.3.1993): oikeudet ja velvollisuudet siirretty La Postelle.
— Asetus, annettu 26. joulukuuta 1996, Caisse française des matières premières -nimisen julkisen laitoksen lakkauttamisesta (JORF 29.12.2006): tämän laitoksen omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet siirretään valtiolle.
— Asetus nro 97–882, annettu 26. syyskuuta 1997, centre de conférences international de Paris -nimisen julkisen laitoksen selvittämisestä: selvityksen tulos suoritetaan valtiolle.
— Asetus nro 99–1151, annettu 29. joulukuuta 1999, Musée national de la Légion d'honneur -nimisen julkisen laitoksen lakkauttamisesta, 2 §: tämän julkisen laitoksen tehtävät sekä omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet siirretään samana päivänä kunnialegioonan kansalliselle ritarikunnalle.
— Asetus nro 2000–1126, annettu 22. marraskuuta 2000, Vaudreuil'n uuden kaupungin julkisen suunnittelulaitoksen selvityksestä saatavien varojen suorittamisesta: erotus siirretään valtion talousarvioon ja 2 §:ssä täsmennetään, että laitoksen toiminnasta tai selvitysjakson aikana syntyneet oikeudet ja velvollisuudet, jotka eivät ole tiedossa selvitysjakson lopussa, siirretään valtiolle.
— Asetus nro 2001–1383, annettu 31. joulukuuta 2001, L'Etang de Berren rantojen suunnittelusta vastaavan julkisen laitoksen purkamisesta: 6 §:ssä säädetään, että asetuksella määritellään selvitystilan päättämishetkellä jäljellä olevien varojen ja velkojen sekä toiminnasta tai selvitysjakson aikana syntyneiden oikeuksien ja velvollisuuksien, jotka eivät ole tiedossa jakson lopussa, siirtämisestä valtiolle. L'Etang de Berren rantojen suunnittelusta vastaavan julkisen laitoksen purkamista koskevista erinäisistä säännöksistä 17. maaliskuuta 2004 annetussa asetuksessa nro 2004–234 siirretään valtiolle "toiminnasta syntyneet kiistanalaiset erät".
— Asetus, annettu 29. huhtikuuta 2004, Eure-Calvadosin teollisuus- ja satama-alueen kehittämiseksi perustetun sekamuotoisen yhteenliittymän lakkauttamisesta (JORF 6.5.2004), 4 §: sekamuotoisen yhteenliittymän selvityspäivänä olemassa olleet rasitteet jaetaan jäsenten kesken yhtiöjärjestyksen mukaisesti.

([104]) S. Carpi-Petit, Les successions en droit administratif, PUR, 2006.

([105]) — Määräys, annettu 24. helmikuuta 2004, Houillères de bassin du centre et du Midi -laitosten lakkauttamisesta (JORF 28.2.2004): toimintojen, omaisuuden, oikeuksien ja velvollisuuksien siirto Charbonnage de Francelle.
— Päätös nro 59–80, tehty 7. tammikuuta 1959, tupakka- ja tulitikkualan veromonopolien uudelleenjärjestelystä: perustetaan SEITA-niminen julkinen laitos, jolle varataan määrärahat.
— Asetus nro 65–116, annettu 17. joulukuuta 1965, Régie autonome des pétroles -liikelaitoksen ja Bureau de recherches du pétrole -viraston yhdistämisestä: Régie autonome des pétroles -liikelaitoksen ja Bureau de recherches de pétrole -viraston kaikki omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet siirretään välittömästi lain nojalla öljyalan tutkimus- ja toimintayhtiölle.
— Asetus nro 67–796, Mines domaniales de potasse d'Alsace -kaivosten ja l'Office national industriel de l'Azote -viraston yhdistämisestä, 2 §: Mines domaniales de potasse d'Alsace -kaivosten ja Office national industriel de l'Azote -viraston kaikki omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet siirretään välittömästi lain nojalla l'Entreprise minière et chimique -yritykselle.
— Asetus nro 68–369, annettu 16. huhtikuuta 1968, Houillères de bassin du centre et du midi -laitosten sulautumisesta: Tässä lakkautettujen Houillères de bassin -laitosten kaikki omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet siirretään välittömästi lain nojalla Houillères de bassin du centre et du midi -laitokselle.
— Asetus nro 69–69, annettu 24. tammikuuta 1969, ORTF:n siirrosta: 1.1.1969 lukien radioalan yhteistoiminta-viraston kiinteä ja irtain omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet siirretään ORTF:lle.
— Asetus nro 93–1176, annettu 13. lokakuuta 1993, Opéra de Bastillen julkisen laitoksen lakkauttamisesta, 2 §: Opéra de Bastillen julkisen laitoksen omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet siirretään La Villetten puiston julkiselle laitokselle.
— Asetus nro 2000–1294, annettu 26. joulukuuta 2000, Evryn uuden kaupungin suunnittelusta vastaavan julkisen laitoksen lakkauttamisesta ja sen oikeuksien ja velvollisuuksien siirtämisestä Agence foncière et technique de la région parisienne -virastolle, 2 §: Evryn uuden kaupungin suunnittelusta vastaavan julkisen laitoksen varat ja velat siirretään tänä päivänä Pariisin alueen kiinteistö- ja tekniselle virastolle […], joka ottaa hoitaakseen kaikki julkisen laitoksen harjoittamaan toimintaan liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.
— Asetus nro 2004–103, annettu 30. tammikuuta 2004, UbiFrancesta, yritysten kansainvälisestä kehityksestä huolehtivasta ranskalaisesta virastosta: UbiFrancelle siirretään […] Centre français du commerce extérieur -keskuksen oikeudet, velvollisuudet, kiinteä ja irtain omaisuus.
— Laki nro 2004–105, annettu 3. huhtikuuta 2004, Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs -viraston perustamisesta, 6 §: Sillä varauksella, että yhdistys nimeltään "Association nationale de gestion des retraités des Charbonnages de France et des Houillères de bassin ainsi que de leurs ayants droit" lakkautetaan yleiskokouksensa tekemällä päätöksellä, yhdistyksen omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet siirretään Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs -virastolle.
— Asetus nro 2004–186, annettu 26. helmikuuta 2004, organisaatio- ja päätöksentekotieteiden *Paris-Dauphine*-yliopiston perustamisesta: Paris IX -yliopiston omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet siirretään Paris-Dauphine-yliopistolle.

([106]) — Laki nro 80–495, annettu 2. heinäkuuta 1980, tupakka- ja tulitikkuteollisuuden harjoittamisviraston aseman muuttamisesta, 2 §: 'service d'exploitation industriel des tabacs et allumettes' -nimisen teollisuus- ja kaupallisen laitoksen omaisuus luovutetaan yhtiöpanoksena tässä laissa perustettuun yhtiöön toimivaltaisen viranomaisen vahvistamien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.
— Ks. myös asetus nro 80–1025, annettu 19. joulukuuta 1980, Caisse nationale des marchés de l'Etat, des collectivités et établissements publics -kassan omaisuuden, oikeuksien ja velvollisuuksien siirtämisestä CEPME-yhtiöön.
— Asetus nro 88–50, annettu 18. tammikuuta 1988, Caisse nationale de crédit agricole -kassan muuttamisesta keskinäiseksi yhtiöksi, 1 §: kansallisen maatalousluottopankin omaisuus ja yhteisen takuurahaston omaisuus luovutetaan edellä olevassa ensimmäisessä kappaleessa tarkoitetulle yhtiölle, jonka hallussa on kansallisen maatalousluottopankin ja yhteisen takuurahaston kaikki oikeudet ja velvollisuudet sekä niihin liittyvät takaukset ja vakuudet.
— Asetus, annettu 19. huhtikuuta 1989, jolla valtuutetaan Centre d'études des systèmes d'information des administrations siirtämään kaikki omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet Cesia-nimiselle osakeyhtiölle ja lakkautetaan ensin mainittu laitos.
— Laki nro 92–665, annettu 16. heinäkuuta 1992, vakuutus- ja luottolainsäädännön mukauttamiseksi Euroopan yhteisöjen sisämarkkinoille: Caisse nationale de prévoyance -nimisen EPIC-laitoksen koko omaisuuden, oikeuksien ja velvollisuuksien siirtäminen osakeyhtiölle.
— Asetus nro 2001–1213, annettu 19. joulukuuta 2001, jolla sallitaan Agence pour la diffusion de l'information technologique –nimisen valtion julkisen laitoksen siirtää omaisuutensa samannimiselle osakeyhtiölle, lakkautetaan mainittu julkinen laitos ja sallitaan yhtiön siirto yksityisoikeuden piiriin.

([107]) Esimerkkinä voidaan käyttää Caisse nationale des marchés de l'Etat, des collectivités et établissements publics -kassan lakkauttamista: 19. joulukuuta 1980 annetussa asetuksessa nro 80–1025 säädetään, että julkisen laitoksen omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet siirretään osakeyhtiöön (CEPME) alkupääomaksi ja julkinen laitos saa vastineeksi osakkeita. Sen jälkeen julkinen laitos lakkautetaan 23. joulukuuta 1980 annetulla asetuksella nro 80–1076, ja sen omaisuus siirretään valtiolle. Samaa mekanismia on käytetty lakkautettaessa Agence pour la diffusion de l'information technologique -virasto (asetus nro 2001–1213, annettu 19. joulukuuta 2001).

([108]) "Etablissements publics", J-cl. admi. fasc. 135, 2007.

([109]) Esimerkiksi tupakka- ja tulitikkuteollisuusviraston muuttamisesta kansalliseksi yhtiöksi 2. heinäkuuta 1980 annettu laki nro 80–495; kansallisesta yrityksestä France Télécom 26. heinäkuuta 1996 annettu laki nro 96–660, 1 §: Edellä 1 §:ssä mainittu julkisoikeudellinen oikeushenkilö France Télécom muutetaan 31. joulukuuta 1996 alkaen France Télécom -nimiseksi kansalliseksi yritykseksi. Valtio pitää hallussaan suoraan yli puolta sen pääomasta. Julkisoikeudellisen oikeushenkilön France Télécomin omaisuus, oikeudet ja velvollisuudet siirretään välittömästi lain nojalla kansalliselle yritykselle France Télécomille 31. joulukuuta 1996. Tämä menettely on luonnollisesti ainoa mahdollinen, koska yksityisoikeudelliseksi yhtiöksi muunnetaan lisätalousarviolla varustettu valtion virasto. Imprimerie nationalesta 31. joulukuuta 1993 annettu laki nro 93–1419, 1 §: Imprimerie nationalen lisätalousarvioon kuuluvien palvelujen suorittamiseen liittyvät valtion oikeudet, omaisuus ja velvollisuudet siirretään alkupääomaksi kansalliseen "Imprimerie nationale" –yhtiöön. Uudemmista säännöksistä voidaan mainita vuoden 2001 lisätalousarviosta 28. joulukuuta 2001 annetun lain nro 2001–1276 78 §, jossa toimivallaltaan kansallinen virasto DCN muutetaan osakeyhtiöksi ja sille siirretään virastoon liittyvät valtion oikeudet, omaisuus ja velvollisuudet.

([110]) ADP:n suhteen toimittiin samalla tavoin kuin lentoasemista 20. huhtikuuta 2005 annetun lain nro 2005–357 1 §:ssä: Julkinen laitos Aéroport de Paris muutetaan osakeyhtiöksi. Tähän muutokseen ei liity uuden oikeushenkilön perustamista, eikä se vaikuta henkilöstön oikeudelliseen asemaan.

([111]) G. Cornu, *Vocabulaire juridique*, PUF.

([112]) Vrt. S. Carpi-Petit, Les successions en droit administratif, PUR, 2006, s. 207.

([113]) Ks. alaviite 61.

([114]) Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio yhdistetyissä asioissa T-204/97 ja T-270/97, *EPAC v. komissio*, Kok. 2000, s. II-2267, 80 ja 81 kohta.

([115]) Luottoluokitus on pääomamarkkinoilla toimivien yritysten rahoituksen pakollinen vaihe; sitä käytetään lisäksi nykyään yhä yleisemmin vertailutietona pankkilainojen yhteydessä. Ks. tältä osin menettelyn aloittamista koskevan päätöksen alaviite 46.

([116]) Tässä tarkoitetaan maailmanlaajuisesti merkittävimpiin kuuluvia luottoluokituslaitoksia Standard & Poor's ja Fitch.

([117]) Ote asiakirjasta "International Postal Entities: Influence of government support on ratings", Standard and Poor's, 22.11.2004: "La Poste's legal status, which ensures a last-recourse sovereign guarantee, confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France on its obligations."

([118]) Ote asiakirjasta "Ratings direct" yhtiöstä La Poste, S & P, 3.4.2007: "In 1991, LP – previously part of the government bureaucracy – became an independent publicly owned entity with EP status, which ensures LP an ultimate state guarantee on its obligations, but not a timely and explicit guarantee as reflected by the rating differentiation between LP and the Republic of France."

([119]) Ks. takauksia koskevan tiedonannon 1.2 kohdan toinen ja neljäs luetelmakohta.

([120]) Vrt. artikkeli "Fitch confirme la note "AA" attribuée à La Poste", Fitch Ratings, Pariisi/Lontoo, 4.9.2009.

([121]) Ks. tämän päätöksen johdanto-osan 2 kappale.

([122]) Ote asiakirjasta "International Postal Entities: Influence of government support on ratings", Standard and Poor's, 22.11.2004: "Category 2: notching down with respect to the state owner's rating. The second category includes those entities that, while autonomous in their operations, are largely public-policy-based institutions, still in receipt of substantial direct or indirect financial backing from the State. There is, however, a high level of uncertainty surrounding the level and/or timeliness of this state support. A top-down approach that assumes notching down from the sovereign rating by up to two categories (six notches) applies to such postal entities. La Poste and Poste Italiane currently fall within this category."

([123]) Ote asiakirjasta "International Postal Entities: Influence of government support on ratings", Standard and Poor's, 22.11.2004: "Unlike the credit quality of companies that operate in a commercial manner at arm's length from the government, like SingPost, Deutsche Post or TPG, a major factor underpinning La Poste's robust credit quality is its extremely strong State support. La Poste's legal status confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France (AAAA/Stable/A-1+) on its obligations."

([124]) La Posten luokituksen tuorein lasku tapahtui 21. tammikuuta 2009, pian sen jälkeen kun Ranskan tasavallan presidentti ilmoitti La Posten muuttamisesta osakeyhtiöksi: La Posten luokitus laski tasolle A+, mikä vahvistaa jälleen kerran, että La Posten julkisoikeudellinen asema vaikuttaa merkittävästi luottoluokitukseen muiden seikkojen pysyessä muuttumattomina.

([125]) La Postea koskeva ote asiakirjasta "Ratings direct", S & P, 3.4.2007: "S & P continues to follow a top-down rating methodology for La Poste – which allows for a governement supported entity to be rated by up to two categories below the sovereign – as we expect the French state to remain La Poste's 100 % shareholder in the medium term. The ratings nevertheless already factor in the long-term likelihood of a change in the group's capital structure, which would require a change in its current "établissement public" legal status and result in the loss of the state's ultimate guarantee on LP's financial obligations, the elimination of which was recently recommended by the European Commission."

([126]) La Postea koskeva ote asiakirjasta "Ratings direct", S & P, 3.4.2007: "The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides La Poste with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized. The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste's status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins La Poste's ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions."

([127]) Ote asiakirjasta "ADP news", 21.1.2009: "S & P lowers ratings on La Poste with negative outlook […] The announced legal status and ownership change will give the company a greater autonomy from the government, which is why its rating has a four-notch differential with the rating on the Republic of France, rated AAA/A-1 + with a "stable" outlook. S & P's "negative" outlook reflects concerns that the changes in the company's legal status and ownership, likely to take place in the next two years as part of a capital hike, could pressure the ratings. These initiatives could limit the government's ability to provide the postal operator with exceptional support without improving its standalone profile in the short term, as the capital hike should not decrease La Poste's debt relative to its cash generation."

([128]) Vrt. Ranskan viranomaisten 23. tammikuuta 2008 toimittamien huomautusten 197 kohta.

([129]) "Rating Government-Related Entities: A Primer". Standard and Poor's, 14.6.2006.

([130]) Ks. myös La Poste koskeva ote asiakirjasta "Ratings direct", S & P, 3.4.2007: "The entities" credit standing is linked to that of the government, but ratings can be notched down from those on the State by up to two categories as the financial links between these companies and the state may be increasingly subject to change in the medium or long term […] (Oikeushenkilöiden allekirjoituksen laatu on sidottu hallituksen vastaavaan, mutta luottoluokituksia voidaan alentaa kaksi luokkaa, mikäli taloudelliset sidokset mainitun yrityksen ja valtion välillä voivat muuttua keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä).

([131]) La Postea koskeva ote asiakirjasta "Ratings direct", S & P, 3.4.2007: "In 1991, La Poste became an independent publicly owned entity with Etablissement Public status, which ensures La Poste an ultimate State guarantee on its obligations, but not a timely and explicit guarantee as reflected by the rating differentiation between La Poste and the Republic of France."

([132]) La Postea koskeva ote asiakirjasta "Ratings direct", S & P, 3.4.2007: "The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides La Poste with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized. The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste's status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins La Poste's ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions."

([133]) La Postea koskeva ote asiakirjasta "Ratings direct", S & P, 3.4.2007: "A change in the group's ownership structure would lead Standard and Poor's to shift to a bottom-up rating approach, focusing more on La Poste's stand-alone business and financial profiles. This rating approach may not necessarily translate into rating changes given the expected improvement in La Poste's stand-alone situation in the coming years" (Muutos konsernin omistusrakenteessa johtaisi siihen, että Standard and Poor's käyttäisi laskevaa luokitusmenetelmää, jossa keskitytään aiempaa enemmän La Posten omaan kaupalliseen ja taloudelliseen profiiliin. Tällainen luokitusmenetelmä ei välttämästä johtaisi luottoluokituksen muuttumiseen, koska La Posten sisäisen tilanteen odotetaan kohentuvan tulevina vuosina).

([134]) La Postea koskeva ote asiakirjasta "Ratings direct", S & P, 3.4.2007: "The ratings on La Poste could be downgraded, however, if state backing for the company were to weaken" (La posten luokituksia voitaisiin kuitenkin alentaa, jos valtion tuki tälle yritykselle sattuisi heikkenemään).

([135]) Ks. tämän päätöksen 3.2.1.D kappale ja Ranskan viranomaisten 23. tammikuuta 2008 toimittamien huomautusten V.4 osa.

([136]) Ranskan viranomaisten 23. tammikuuta 2008 toimittamien huomautusten V 4 a) kohta.

([137]) Vrt. Ranskan viranomaisten 23. tammikuuta 2008 toimittamien huomautusten 186 kohta.

([138]) Ks. La Postea koskeva taulukko 1 asiakirjassa "Ratings direct", S & P, 3.4.2007.

([139]) Ote asiakirjasta "International Postal Entities: Influence of government support on ratings", Standard and Poor's, 22.11.2004: "Unlike the credit quality of companies that operate in a commercial manner at arm's length from the government, like SingPost, Deutsche Post or TPG, a major factor underpinning La Poste's robust credit quality is its extremely strong State support. La Poste's legal status confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France (AAAA/Stable/A-1+) on its obligations."

([140]) Vrt. Ranskan viranomaisten 23. tammikuuta 2008 toimittamien huomautusten 196 kohta.

([141]) Vrt. Ranskan viranomaisten 23. tammikuuta 2008 toimittamien huomautusten 198–200 kohta.

([142]) "International Postal Entities: Influence of government support on ratings", Standard and Poor's, 22.11.2004.

([143]) La Postea koskeva ote asiakirjasta "Ratings direct", S & P, 3.4.2007: "The ratings nevertheless already factor in the long-term likelihood of a change in the group's capital structure, which would require a change in its current "établissement public" legal status and result in the loss of the state's ultimate guarantee on LP's financial obligations, the elimination of which was recently recommended by the European Commission." Toisaalta La Posten havaittuihin heikkouksiin kuuluu "Likely capital structure change at company or bank level in the long term".

([144]) *Mid swap* on pankkien tarjoaman ja pyytämän kurssin mediaani tietyllä hetkellä pankkien välisillä markkinoilla maturiteettityypeittäin eli kiinteä kurssi, jonka pankki on valmis maksamaan yleensä 6 kuukauden euriboria vastaan. Tämä kurssi on markkinoiden viitekurssi muun muassa joukkolainaemissioiden yhteydessä.

([145]) Asia C-301/87, Ranska v. komissio, "Boussac" yhteisöjen tuomioistuimen 14.2.1990 antama tuomio, Kok. 1990, s. I-307, 33 kohta.

([146]) Asia T-354/05, TF1 v. komissio, yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 11.3.2009 antama tuomio, Kok. 2009, s. II-113, 166 ja 167 kohta.

([147]) Komissio katsoi valtiontuista, joita Ranska on myöntänyt EDF:lle sekä sähkö- ja kaasutoimialalle, 16. joulukuuta 2003 tehdyn komission päätöksen 2005/145/EY, EUVL L 49, 22.2.2005, s. 9, 57 kohdassa erityisesti EDF:stä, että "koska EDF ei voi joutua yrityssaneeraukseen tai selvitystilaan eikä siis voi tehdä konkurssia, sillä on yleinen takaus kaikille veloilleen. Sellaisen takauksen rahallista arvoa on mahdotonta arvioida markkinahinnan mukaan. Tämä takaus, jonka laajuutta, kestoa tai suuruutta ei ole määritelty, on valtiontukea".

([148]) Ks. takauksia koskevan tiedonannon 2.1 kohdan kolmas alakohta.

([149]) EYVL L 15, 21.1.1998, s. 14–25.

([150]) Ks. esim. päätös 2005/145/EY.

([151]) Ks. erityisesti takauksia koskevan tiedonannon 1.5 kohta, jossa vahvistetaan puolueettomuusperiaate, sekä 1.2 kohta, jossa selvitetään, että takaus voi perustua pelkästään oikeudelliseen muotoon (kohdan toinen ja neljäs luetelmakohta).

([152]) Valtiontuki E 10/2000, "Anstaltslast und Gewährträgerhaftung" (ylläpitovelvollisuus ja takausvelvollisuus), 8.5.2001 päivätty ehdotus aiheellisiksi toimenpiteiksi, 5 kohta. Ks. komission internetsivusto: *http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2000/e010-00-1.pdf*

([153]) Ks. esim. komission päätös (2005/145/EY), tehty 16. joulukuuta 2003, valtiontuista, jotka Ranska on myöntänyt EDF:lle sekä sähkö- ja kaasutoimialalle, EUVL L 49, 22.2.2005, s. 9.